

Poštnina plačana pri pošti 1386 Stari trg pri Ložu

ODMEVI 4

GLASILO OBČINE LOŠKI POTOK

AVGUST - SEPTEMBER 2023

SPOŠTOVANI BRALCI!

Leto se je prevesilo v drugo polovico in nastopila je jesen, pa čeprav so nas sonce in prave poletne temperature pošteno razvajali dolgo v september. Poletje, ki nam je v preteklosti na splošno gledano več ali manj prineslo same dobre strani in polno prijetnih doživetij, pa je v letošnjem letu po nekaterih delih naše domovine pokazalo tudi svoj drugačen obraz. Mi oziroma naša občina smo jo kljub julijskim vremenskim neprilikam v primerjavi z ostalimi na srečo še kar dobro odnesli in upamo, da se tudi jeseni ne bodo uresničile nekatere črnogledne napovedi. So pa vremenske težave ponovno pokazale, kako solidarni in enotni znamo biti Slovenci, a žal samo takrat, ko nas ogrozi neka nevarnost. Lepo bi bilo, ko bi bila takšna enotnost naša vsakodnevna sopotnica.

Želimo vam prijetno jesen in veliko užitkov pri branju Odmevov!

Vinko Košmerl

NAGRAJENCI NAGRADNE KRIŽANKE

Za nagradno križanko, objavljeno v prejšnji številki glasila Odmevi, smo do predpisanega roka prejeli 13 vaših rešitev, med katerimi smo izžrebali tri nagrajence, ki so prejeli bon za celodnevno izposojlo električnih koles za dve osebi. Nagrade je prispevala Lesna zadruga Loški Potok, ki se ji ob tej priložnosti za podarjene nagrade najlepše zahvaljujemo. Srečo pri žrebu so tokrat imeli naslednji reševalci:

Vesna Mikolič, Podpreska 16 a, 1319 Draga
Tisa Lavrič, Kržeti 15, 1317 Sodražica
Franc Bartol, Opekarška 3, 1310 Ribnica

Nagrajenci so bili o koriščenju nagrade že obveščeni. Vsem reševalcem se zahvaljujemo za poslane rešitve, izžrebancem pa iskreno čestitamo!

OBČINA LOŠKI POTOK IMA NOVO SPLETNO STRAN

Občina Loški Potok je s 1. septembrom 2023 prenovila svojo spletno stran in se tako pridružila več kot polovici slovenskih občin, ki uporabljajo spletno stran e-občina. Celotna spletna stran je zasnovana na osnovi sodobnega e-stika z občani, kjer je zagotovo največja novost dostopnost oziroma oddajanje elektronskih vlog 24 ur na dan, vse dni v tednu. Nova spletna stran omogoča tudi prejemanje elektronskih obvestil, vendar se morajo obiskovalci oziroma občani na prejemanje naročiti z vnosom e-poštnega naslova in izbrati, katero kategorijo obvestil (novice, dogodki, razpisi, seje, časopisi ...) želijo prejemati. Vsi zainteresirani občani se lahko naročijo tudi na tedensko obveščanje, s čimer bodo enkrat tedensko – v petek popoldne – prejeli elektronsko pošto s tedenskim seznamom dogodkov v občini. Poleg tega nova spletna stran omogoča oddajo predlogov in pobud občanov po kategorijah, prilagojena pa je tudi delovanju na mobilnih napravah, saj se izgled strani prilagaja velikosti zaslona obiskovalčeve naprave.

Kljub vse opisanim novostim pa bo nova spletna stran še boljše in zanimivejša, če nam boste pri tem pomagali vi, dragi občani. Vabimo vas, da nam posredujete kakšno zanimivost ali posebnost iz vaše vasi – lahko je samo fotografija, opisana s par besedami, ali pa nam pošljete spontano posneto fotografijo, ki bi jo želeli deliti z drugimi. Vse naštetu lahko pošljete na e-naslov: obcina@loski-potok.si. Neprimernih in žaljivih vsebin ne bomo objavili.

Občinska uprava

Uredništvo: ODMEVI, GLASILO OBČINE Loški Potok, Hrib - Loški Potok 17, 1318 Loški Potok

Ustanovitelj in izdajatelj: Občina Loški Potok, Hrib - Loški Potok 17, 1318 Loški Potok

Odgovorni urednik: Vinko Košmerl

Uredniški odbor: Vinko Košmerl, Bogdana Mohar, Nevenka Dražetič, Tadeja Vesel

Lektorica: Bogdana Mohar, prof.

Grafična realizacija:
 Tiskarna Silveco d. o. o.,
 Seliškarska ulica 36, 1290 Grosuplje

Fotografija na naslovnici: Trava z Dragarsko dolino

Foto: Jure Vesel

Naklada: 850 izvodov, ki se razdelijo brezplačno vsem gospodinjstvom in podjetjem v občini Loški Potok. Interesenti, ki nimajo stalnega bivališča v občini Loški Potok, se na Odmeve lahko naročijo. Cena posameznega izvoda je 1,60 EUR.

Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, delne objave ali krajšanja nenaročenih prispevkov v skladu s prostorskimi možnostmi in uredniško politiko. Priporočamo, da naj posamezni prispevki ne presegajo velikosti 1.000 znakov s presledki ter fotografijo v formatu JPG ali podobno. Fotografij, pripetih v programu Word, zaradi slabe resolucije ne bomo objavili. Prispevki političnih strank in neodvisnih list ne smejo presegati 750 znakov s presledki. Prispevkov, ki ne bodo podpisani s polnimi imeni avtorjev, ne bomo objavili. Uredništvo si pridržuje tudi pravico, da neprimerne in žaljive vsebine ne objavi. V Odmevih se brezplačno objavi osmrtnica ali zahvala ob

smrti za pokojnimi občankami ali občani občine Loški Potok v obsegu do 800 znakov s presledki. Spominske objave ob obletnicah smrti se ne objavljajo. V Odmevih se proti plačilu v skladu s sprejetim cenikom objavljajo tudi oglasi, ki so pripravljeni za tisk, torej oblikovani v primernih formatih: PDF v kakovosti za tisk in CMYK-formatu. Če kakovost ni ustrezna, se objava oglasa zavrne. Naročnik oglasa je dolžan spoštovati avtorske pravice glede uporabe fotografij in besedil v oglašnih sporočilih. Oglasi niso lektorirani.

Prispevke lahko pošljete po elektronski pošti na naslov: odmevi@loski-potok.si ali jih v elektronski obliki (CD, DVD, USB) pošljete na naslov: Občina Loški Potok, Uredništvo glasila Odmevi, Hrib - Loški Potok 17, 1318 Loški Potok.

Rok za oddajo prispevkov za naslednjo številko ODMEVOV je 27. november 2023.

SPOŠTOVANI OBČANKE IN OBČANI,

poletje, ki se počasi poslavlja, bo ostalo v našem spominu zaradi nenavadno ekstremnih vremenskih razmer, ki so povzročile številne težave. Kljub temu moramo ohraniti pozitiven pogled, saj nas najhujše posledice poplav niso prizadele. Vendar pa nismo ostali nepoškodovani, saj je tudi naša občina utrpela nekaj škode.

Iskrena hvala gasilski zvezi in vsem njenim članom, ki ste pomagali med hudo poplavno katastrofo v prizadetih občinah v Sloveniji.

Hvala tudi vsem drugim posameznikom, organizacijam in prostovoljcem, ki ste stopili skupaj v tej krizni situaciji in pomagali prizadetim ljudem, da lažje premagajo težave in se spopadejo s posledicami poplav. Hvala vam, ker ste naredili razliko v življenju ljudi, ki so bili prizadeti, ter pripomogli k okrevanju naše skupnosti po tej nepričakovani naravni katastrofi.

Po poletnih počitnicah se na občini nadaljuje delo z velikim zagonom. Pred nami so novi izzivi in priložnosti za našo občino, še posebej na področju infrastrukture in družbenih dejavnosti.

Tretje spremembe in dopolnitve občinskega prostorskega načrta so v fazi usklajevanja mnenj z nosilci urejanja prostora na izdelano okoljsko poročilo, pri čemer imamo največ težav z mnenjem Direkcije za vode. Po več letih prošnji in usklajevanju upamo, da bomo našli skupno rešitev tudi glede vodovarstvenih območij, ki so na plečih države že več let.

Rekonstrukcija dela ceste Hrib–Dednik s pripadajočo infrastrukturo je bila nedavno zaključena. Kar zadeva cesto Hrib–Travnik, ki je bila prav tako asfaltirana, smo se soočili s težavami pri odvodnjavanju med obilnim deževjem. Vendar pa smo že aktivno ukrepali in izvajamo potrebne aktivnosti za popravilo odvodnjavanja ter ureditev ponikovalnega polja.

Parkirna ploščad pri zdravstvenem domu na Hribu je v zaključni fazi izgradnje in že dobiva svojo obliko. Ta ploščad bo izboljšala prometno okolje ter olajšala parkiranje za prebivalce in obiskovalce. Načrtujemo, da bo projekt zaključen do konca septembra 2023.

V septembru se bo začela druga faza obnove vodovoda v naselju Draga.

V načrtu za letošnje leto je tudi obnova strehe na občinski stavbi, medtem ko je obnova sanitarij v šoli že zaključena. Izvedena je tudi preplastitev dela ceste Lazec–Stari Kot.

Med počitnicami se je v občini zgodilo tudi kar nekaj že tradicionalnih prireditev oziroma dogodkov, in sicer proslavi ob obletnici dogodkov med roško ofenzivo pri Ogenjci in v Novem Kotu, pohod Po stezicah naših prednikov v Dragarski dolini, Igre brez meja in Tek po sledih medveda v Retjah ter likovna kolonija. Podrobnejše prispevke o vseh dogodkih si lahko preberete v prispevkih v tej številki.

V sodelovanju s Komunalo Ribnica d. o. o. smo začeli izvajati projekt "Olje ni za v okolje", namenjen učinkovitemu ravnanju z odpadnim jedilnim oljem in maščobami ter ozaveščanju prebivalcev o pomenu varovanja okolja, še posebej vodnih virov. Projekt obsega nakup opreme za zbiranje odpadnih jedilnih olj, vzpostavitev sistema za zbiranje na ekoloških otokih ter izvedbo izobraževalnih aktivnosti. V občini že poteka postavitve zbiralnikov za odpadno olje na ekoloških otokih, hkrati pa se pripravlja distribucija posodic za odpadno olje, ki bodo razdeljene gospodinjstvom.

Projekt "S kolesom od nature do kulture" je uspešno zaključen. V okviru tega projekta smo pridobili 5 električnih koles, ki bodo omogočila enostavno raziskovanje naše občine. Poleg tega je pripravljena tudi mapa kolesarskih poti, ki zajema povezovanje med občinami in omogoča ogled znamenitosti našega območja.

S 1. septembrom je začela delovati nova spletna stran občine. Več o spletni strani imamo v posebnem članku na uvodni strani.

V začetku oktobra bomo imeli preventivni dan - DAN ZDRAVJA, ki ga pripravlja Občina Loški Potok in Zdravstveni dom Ribnica. Na tem dnevu bodo izvajane različne preventivne aktivnosti, namenjene izboljšanju počutja in boljšemu razumevanju zdravstvenega stanja posameznika, vključno z aktivnostmi v osnovni šoli dr. Antona Debeljaka.

Vabim vas, da se nam ob praznovanju našega občinskega praznika pridružite na slavnostni prireditvi s kulturnim programom in podelitvijo občinskih priznanj, ki bo v soboto, 14. oktobra 2023, ob 18. uri v telovadnici osnovne šole dr. Antona Debeljaka na Hribu v Loškem Potoku.

Ostanimo povezani in nadaljujmo z razvojem naše občine.

Z lepimi pozdravi,

Vaš župan

INVESTICIJE

Odstranitev zapuščenega objekta

Na naslovu Hrib - Loški Potok 35 je stal zapuščen in razpadajoč objekt, katerega solastnica je bila tudi Občina Loški Potok. Stavba je zaradi izredno slabega stanja že predstavljala nevarnost za udeležence oziroma uporabnike lokalne ceste, ki je potekala ob hiši. Na podlagi odločbe gradbenega inšpektorja je občina pristopila k aktivnostim v zvezi z rušitvijo objekta, in sicer je od solastnikov pridobila soglasja za rušitev, ki jo je izvedla v mesecu juliju. Solastniki so se svojim deležem na parceli odpovedali oziroma so vrednosti deležev na stavbi kompenzirali za stroške, ki bi jih sicer imeli z rušitvijo. Objekt se je odstranil in hkrati sta se uredila tudi lastništvo in okolica.

Prenova sanitarij v OŠ dr. Antona Debeljaka Loški Potok

V novem šolskem letu so učence v osnovni šoli pričakale obnovljene sanitarije. Po nekaj letih planiranja je namreč občina med poletnimi šolskimi počitnicami v celoti prenovila šolske sanitarije, in sicer moške in ženske WC-je tako na razredni kot tudi na predmetni stopnji. Dela na obnovi so se začela konec junija oziroma takoj po zaključku prejšnjega šolskega leta. Sanacija je namreč zahtevala svoj čas in ogromno usklajevanja z različnimi obrtniki. Kljub dokaj

obsežnemu delu in razmeroma kratkemu roku, v katerem

je bilo potrebno obnovo izvršiti, so bila dela pravočasno zaključena (22. 8. 2023) in učenci bodo tako lahko uporabljali lepo urejene in sodobno opremljene sanitarije.

Izgradnja parkirne ploščadi pri zdravstveni postaji na Hribu v Loškem Potoku

Občina Loški Potok je zaradi pomanjkanja parkirnih prostorov v samem centru naselja Hrib - Loški Potok v mesecu maju 2023 pričela z izgradnjo parkirne ploščadi. Ploščad je locirana na mestu že obstoječega parkirnega prostora pri zdravstvenem domu na Hribu. Z navedeno investicijo bomo pridobili dodatnih 18 parkirnih prostorov v nadstropju, v pritličju pa bo 18 obstoječih pokritih parkirnih mest. Zaključek projekta je predviden konec septembra.

Občinska uprava

OBISK ROJAKOV IZ TRAUNIKA (ZDA)

Vedno manj Potočanov sploh še ve, da na drugem koncu sveta, 550 km severno od Chicaga, na območju med dvema velikima jezeroma (Lake Michigan in Lake Superior), obstaja naselje z imenom TRAUNIK. Ne, ni napaka ali slučaj, da je tako podobno ali celo enako „našemu“ Travniku. Že okrog leta 1900 in kasneje vse do 1920 se je na to širše področje v iskanju boljšega življenja priselilo veliko Slovencev. Delo so večinoma našli v rudnikih in kot gozdni delavci. Gozdni delavci, vključno s svojimi ženami in otroki, so prva leta živeli kar na območjih sečnje, v improviziranih gozdarskih taborih oziroma kampih, kot so jih imenovali. Poleg težkega dela in skromnih bivalnih pogojev so jim življenje grenili še roji insektov, proti katerim ni pomagalo (in še danes ne pomaga) nobeno sredstvo. Zato so nekateri od gozdnih delavcev na izkrčenih gozdnih površinah pričeli s kmetovanjem in se tam seveda za stalno naselili.

Danes sredi razpršenega naselja, ob nekdanji dvorazredni šoli in ob največji stavbi v širši okolici – Slovenskem domu – stoji kamnita gmota, na katero je pritrjena kovinska spominska plošča z napisom: „Na ta kraj so prišli (slovenski naseljenci) v začetku leta 1912. In ko se jih je zbralo dovolj in so ustanovili naselje, so ga imenovali „Traunik“. S seboj so prinesli pripravljenost na delo in odločenost, da jim bo uspelo. Iz gozdov so ustvarili polja, domove in dobro življenje za svoje družine. Ta spomenik so tu postavili njihovi otroci in vnuki, ki so sedaj raztreseni po celem svetu – ampak še vedno povezani z nevidnimi vezmi, ki jih vežejo na ta kraj, kjer je bil nekoč večerni zrak poln slovenskih melodij.”

Avtor gornjega čustvenega sporočila in napotila naslednjim rodovom – Frank R. Bartol, Mesarjev s Hriba (1930–2015), upokojeni univerzitetni učitelj – je bil skoraj štiri desetletja gonilna sila slovenske skupnosti na širšem področju Traunika in ne samo naš sorodnik, ampak predvsem prijatelj, ki je neutrudno deloval in zasledoval cilj, da se „nevidne vezi“ med Loškim Potokom in ljudmi iz ameriškega Traunika ne bi oslabile ali celo pretrgale. Žal Franka ni več med nami, v nas pa ostajata želja in namen, da nadaljujemo njegovo delo.

Nekaj nas je dejavnih tu v Sloveniji, v Trauniku v Michiganu pa njegovo vlogo in poslanstvo kot predsednica Traunik Slovenian Cluba nadaljuje Elaine Debelack.

Sredi letošnjega junija je Elaine s hčerko Michelle in zetom Gregom za nekaj dni pripotovala v Slovenijo. Predstavili smo jim lepote naše dežele in očarani so bili nad njimi, glavni cilj in namen potovanja pa je bil seveda Loški Potok. Na poti v Loški Potok smo se v soboto, 17. 6., ustavili pri partizanski bolnici Ogenjca in spomeniku ustreljenim učiteljem pri Mrtalozu, na Taboru so si rojaki ogledali cerkev, uživali v prekrasnem pogledu na vse strani ter obiskali pokopališče z nagrobniki s prav istimi priimki, kot jih najdemo na pokopališču v njihovem Trauniku. V Travniku smo se ustavili ob obeh domačijah (Lukčevi in Juresovi), veliko doživetje za ameriško delegacijo pa je bil sprejem v prostorih Občine Loški Potok. Sprejela sta jih župan Simon Debeljak in član občinske uprave Vinko Košmerl. Župan je gostom podrobno predstavil občino, dosedanje dosežke in predvsem kratkoročne in dolgoročne načrte za prihodnost. Gostje so se županu in Vinku Košmerlu zahvalili za prijazen sprejem in ju povabili, da ob prvi priložnosti obiščeta in spoznata izgled in utrip ameriškega Traunika. Najboljša priložnost za to bo naslednje leto ob praznovanju največjega ameriškega praznika, 4. julija, ko bo hkrati tudi praznovanje 104. obletnice doma Traunik Slovenian Cluba in 112. obletnice poimenovanja Traunik, ko bo „zrak (spet) poln slovenskih melodij.”

Janez Maršič (Juresov)

NAJHUJŠE POPLAVE V ZGODOVINI SLOVENIJE

V začetku avgusta so večji del Slovenije prizadele katastrofalne poplave, ki so bile najhujše v naši zgodovini. Prizadele so predvsem Koroško ter predele Gorenjske, večji del Štajerske in Ljubljano. Televizijski posnetki so razkrili grozovito razdejanje, ki je mnogim vzelo dom, nekaterim tudi trajno. Hudo prizadeta so številna gospodinjstva, mnogi obrtniki in podjetniki pa tudi velike in uspešne gospodarske družbe. A posledice, ki smo jih videli ob pomoči ljudem, ko smo odpravljali posledice ujme, so dejansko mnogo hujše, kot nam jih lahko pokaže televizija. Da o drugih, morda še hujših posledicah niti ne govorimo.

Ponovno se je pokazalo, da bi se dalo marsikje posledice znatno ublažiti, če ne celo preprečiti, če bi se pravočasno izvedli preventivni ukrepi. A čiščenje brežin vodotokov, ki ob nalivih hitro postanejo hudourniki, ki rušijo vse pred seboj, čiščenje požiralnikov, gradnje protipoplavnih nasipov in izvajanje zaščite pred plazovi niso bili prioritete levičarskih politik. Nekateri izmed teh ukrepov so bili načrtovani v noveli zakona o vodah prejšnje vlade, ki so ga levičarski aktivisti in levičarske stranke ob izdatni podpori večine medijev uspeli zrušiti na referendumu. S tem pa je tudi 27 mio €, ki jih je zagotavljal zakon za protipoplavne ukrepe, splavalo po vodi.

Janša je za sedaj veljavno finančno perspektivo leta 2021 uspel izpogajati še približno 10-krat višji znesek (260 mio €) za protipoplavne ukrepe, ki ga je Golobova vlada pred nekaj meseci več kot razpolovila (na 120 mio €) in sredstva namenila za druge namene, predvsem za financiranje številnih levičarskih nevladnih organizacij. Razpisi ministrstev za te namene se kar vrstijo. To veliko pove o tem, kakšne so prioritete te vlade.

Vemo, da bi za urejanje vodotokov in plazove do sedaj lahko porabili le manjši del sredstev, a karkoli bi sanirali, bi zmanjšalo posledice poplav in plazov. Če ne bi bilo npr. blokad »civilne družbe« pri gradnji hidroelektrarne Mokrice, bi bil ta energetski objekt že zgrajen in tudi ne bi poplavalilo okoliških naselij in kmetijskih zemljišč.

Iz pogovorov Goloba in predsednice Evropske komisije Ursule von der Leyen, ki je ob ogledu poplavnih območij obljubila izdatno finančno pomoč Sloveniji, pa izhaja, da Evropska komisija tej vladi ne zaupa, saj je Ursula von der Layen zahtevala, da so v ekipi, ki bo bdela nad porabo podeljenih evropskih sredstev, tudi predstavniki Evropske komisije.

Tudi sicer se je vlada odzvala zelo počasi. Ko se je predsednik vlade Golob šele po nekaj dneh po katastrofi »prisilno« vrnil z dopusta, je obljubljal enostavne rešitve in hitro pomoč. Tudi zakon, ki ga bomo obravnavali, prinaša le delne rešitve, kasnejši zakoni (če bodo predlagani) naj bi zagotovili bolj sistematične ukrepe in pomoči.

Vlada in levičarji nasploh veliko govorijo o solidarnosti. Veliko se nas je odzvalo in smo nudili fizično in finančno pomoč, le glavnih dobičkarjev volitev, levičarskih aktivistov ni videti nikjer. Medtem ko smo mnogi z lopatami delali na poplavljenih območjih, glavnih profiterjev tega mandata, levičarskih formacij, ni zaznati prav nikjer na terenu. Nikjer niso opazili Tee Jarca, Nike Kovača, Jenulla, Kebra, Galeta in drugih medijsko izredno populariziranih oseb, čeprav so jih do te ujme mediji spremljali na vsakem koraku, posredovali javnosti vsako njihovo izjavo o solidarnosti in vsak sprejem v vladnih prostorih pri Golobu ali ministrih njegove vlade. Enostavno so poniknili in pustili ljudi na cedilu. Prej so znali in vedeli več kot drugi in prejšnja vlada, a kot sedaj vidimo, nimajo do poplavljenih nesrečnikov nobene empatije. Nihče od njih še ni prijel za lopato. Levičarji so namreč rojeni samo za oblast.

Vse, kar je zmozel Inštitut 8. marec (I8M), ki ga vodi Nika Kovač, je bil poziv na družbenih omrežjih »Pridružite se naši Zlatki in posadite rožico«, ki so ga realizirali v od poplav močno razdejani občini Črna na Koroškem. Kako ironično, ko vsi odpravljajo posledice in razmišljajo o tem, kaj bodo prinesli naslednji dnevi, tedni in meseci, ti iz Inštituta 8. marec razmišljajo o rožicah. In dejansko gre za to, levičarji znajo samo saditi rožice, v tem so nepremagljivi. A ko je potrebno poprijeti za lopato, ko je potrebno poprijeti za delo, jih pa zmanjka. Enostavno poniknejo. Zato se tudi obljube in velike besede te vlade tako počasi uresničujejo, ali pa sploh ne.

Kolesariat in ostali revolucionarji (levičarji) so aktivni samo takrat, ko gre Sloveniji dobro. Takrat je drugače politično obarvana vlada in takrat jih vse moti. Ko pa dobro delujoč sistem porušijo, jih ni več na spregled. Tudi v tem primeru, ko se borimo z odpravljanjem posledic poplav, se vidi, da ne bodo pomagali nikomur. Delati ne znajo, so pa močni na parolah. Kot vedno do sedaj.

Je pa potrebno izreči veliko zahvalo civilni zaščiti, gasilcem, slovenski vojski, Karitasu in Rdečemu križu ter številnim prostovoljcem, ki so žrtvovali ogromno prostega časa za pomoč nesrečnikom in pri donacijah. Med temi smo bili organizirano tudi člani SDS. Solidarnost je za nas pomembna vrednota.

*Jože Tanko,
poslanec*

OBVESTILO O ODDAJI V NAJEM

Občina Loški Potok oddaja v najem:

1. V prvem nadstropju v večnamenskem objektu Hrib na Hribu v Loškem Potoku poslovni prostor (pisarno) v izmeri 38,09 m² s souporabo skupnih prostorov (hodnik, čajna kuhinja, moški in ženski WC). Višina mesečne najemnine je 130,00 EUR. Obratovalni stroški niso všteti v stroške najemnine.

2. V kleti stanovanjskega objekta Hrib-Loški Potok 7 parkirni boks v izmeri 12,60 m². Cena najema je 40,00 EUR na mesec.

Za zainteresirane prosimo, da pokličejo ali se osebno zgledajo na Občini Loški Potok, in sicer vsak delovni dan med 8. in 14. uro, kjer bodo lahko dobili tudi boljše informacije o nepremičnini, na željo pa si jo bodo lahko tudi ogledali.

Občina Loški Potok

ZA ZAŠČITO POTROŠNIKOV IN PRIZADETIH V KATASTROFALNIH POPLAVAH

V Evropskem parlamentu smo pred letošnjo jesenjo predlagali nadaljnjo okrepitev zaščite potrošnikov pred nestanovitnostjo cen na energetskem trgu, ki se je pojavila kot rezultat ruske agresije v Ukrajini in pandemije covid-19.

Prepričani smo, da imajo potrošniki pravico do pogodb z dobavitelji elektrike s fiksno ceno in do pogodb z dinamično ceno, medtem ko je dobaviteljem treba prepovedati, da bi lahko enostransko spreminjali pogodbenne pogoje. Cilj predloga Evropskega parlamenta je zagotoviti, da bodo vsi potrošniki in tudi mala podjetja imeli koristi od dolgoročnih, dostopnih in stabilnih cen energentov, ter tako ublažiti vpliv nenadnih cenovnih šokov.

Evropski parlament s tem predlogom Evropski komisiji postavlja državljane v središče oblikovanja trga z električno energijo, saj podjetjem prepoveduje zmanjšanje električne energije ranljivim in ogroženim odjemalcem, spodbuja pravico do souporabe energije, zmanjšuje skoke cen in spodbuja dostopne cene za državljane in podjetja.

Ob tem pa je potrebno še posebej poudariti, da se v Evropskem parlamentu zavzemamo za to, da države EU dobaviteljem prepovedo možnost prekinitve dobave električne energije

ranljivim odjemalcem, pri čemer dobavitelji zahtevajo od teh odjemalcev uporabo predplačilnih sistemov za dobavo energije, ki so dražji.

Poplave v Sloveniji in neomajna pomoč EU

Medtem Slovenija ob katastrofalnih poplavah potrebuje pomoč. Evropske institucije, na čelu z Evropsko komisijo, pa so že zagotovile, da prizadeti v poplavah ne bodo ostali sami. Slovenija bo tako še letos deležna izdatne in hitre pomoči, saj bo iz solidarnostnega sklada EU namenjenih 100 milijonov, leta 2024 pa še 300 milijonov evrov. Evropska komisija bo tudi v največji možni meri prožna pri spreminjanju programov in projektov, za katere bo zaprosila Slovenija, zlasti pri koheziji. Za obnovo po poplavah bo naša domovina lahko namenila velik del od 3,3 milijarde evrov, ki so ji do leta 2027 na voljo v okviru kohezijske politike. Na voljo pa bodo tudi sredstva iz mehanizma EU za okrevanje in odpornost.

Solidarnost je ena od temeljnih vrlin slovenskega naroda. Vesela sem, da je to prepoznala tudi predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen in nemudoma napovedala pomoč EU. Poplavljenih je bilo več deset tisoč domov in več deset tisoč družin je obupanih, kako bodo preživele v prihodnjih tednih in mesecih. A sporočilo EU je jasno: pomoč bo hitra in učinkovita in na nikogar ne bomo pozabili. Za izplačilo teh pomoči pa mora slovenska vlada nemudoma pripraviti vso potrebno dokumentacijo in ustrezne projekte, sicer ne bomo ujeli predpisanih rokov. To pa bi bila zares velika škoda za ljudi, ki nujno potrebujejo pomoč.

*Ljudmila Novak,
poslanka Evropskega parlamenta*

ZAHVALA PODJETJU INOTHERM D. O. O.

Podjetje INOTHERM d. o. o. je tudi letos zagotovilo sredstva za brezplačno letovanje petdesetim otrokom iz vseh treh občin – Ribnica, Sodražica in Loški Potok, za kar smo neizmerno hvaležni. Prav tako so vsi otroci, ki so bili na letovanju, od donatorja, podjetja Inotherm d. o. o., prejeli dve majici, čepico in žepnino za izlet z ladjico do Izole. Spletla so se nova prijateljstva in ostali lepi spomini. Hvala, hvala.

*OZRK Ribnica
Foto: Polonca Vodopivec*

SVET ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na lokalni ravni sestavljajo predstavniki organov in organizacij ter institucij, katerih dejavnost je usmerjena k preventivi in vzgoji v cestnem prometu. Sodeluje z Javno agencijo RS za varnost prometa in Ministrstvom za infrastrukturo.

Občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu opravlja naslednje naloge:

- ocenjevanje stanja varnosti v cestnem prometu na lokalni ravni
- predlaga organom lokalne skupnosti v sprejem programe za varnost cestnega prometa in ustrezne ukrepe za njihovo izvajanje
- koordinira izvajanje nalog na podlagi programov za varnost cestnega prometa
- sodeluje in skrbi za izvajanje prometne vzgoje, dodatno izobraževanje in obveščanje udeležencev v prometu
- izdaja in razširja prometno-vzgojne publikacije in druga gradiva, pomembna za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na lokalni ravni

BODI preVIDEN

Pešci spadajo med ranljivejšje udeležence v cestnem prometu, zato je njihova varnost ena izmed prioritete nacionalnega programa in preventivnih akcij Agencije RS za varnost prometa.

- Če ni zagotovljene površine za pešce, mora pešec hoditi ob levem robu vozišča v smeri hoje.
- Ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti med hojo po cesti moramo nositi odsevnik na vidnem mestu na strani, ki je obrnjena proti vozišču (odsevni trakovi, kresničke, uporaba svetilke).
- Vozniki, poskrbite predvsem, da vozite zmerno (počasneje ob megli, dežju, snegu in slabši vidljivosti), pričakujte pešce na cestah in jim odstopite prednost. Za dobro vidljivost poskrbite s čiščenjem vseh stekel in ogledal na vašem vozilu. Ne uporabljajte mobilnega telefona med vožnjo, saj na ta način ogrožate tudi pešce.

VARNO V ŠOLO

Na veliko šolah se vsako leto v prvih dneh šole izvaja varovanje otrok na šolskih poteh. Prostovoljci pomagajo učencem prečkati cesto na nevarnejših odsekih in s svojo prisotnostjo opozarjajo voznike na še previdnejšo vožnjo. Tako so začetki šolskega leta, ko so otroci po daljših počitnicah še vedno razigrani in kot začetniki ne poznajo vseh pasti šolskih poti ter zaradi starosti ne zmorejo vseh zahtev sodobnega prometa, še vedno varni.

Za varnost na Hribu pred našo osnovno šolo pomaga prostovoljec g. Stanko Modic, ki je obenem tudi že nekaj let član sveta za varnost in vzgojo v cestnem prometu. Pomagajo mu tudi posamezni člani MK Holcarji.

Želimo, da bi z vsemi aktivnostmi in skupnimi napori zagotovili otrokom varen in prijeten začetek novega šolskega leta.

VARNO NA KOLO

Kolo je eno najbolj priljubljenih prevoznih sredstev. Za otroke je tudi igralo, odrasli pa ga čedalje pogosteje uporabljajo ne le za prevoz, temveč tudi za rekreacijo.

S kolesarjenjem kot zelo preprostim in ekološkim načinom gibanja in prevoza prispevamo k čistejšemu okolju, spomladi in poleti oziroma v toplejših mesecih pa je to tudi ena najprijetnejših športnih aktivnosti na svežem zraku, s katero skrbimo za ohranjanje svojih telesnih sposobnosti. Prispeva namreč k večji vzdržljivosti, koristi srcu in ožilju, obenem povečuje moč.

Kolesarjenje je zdravo, aktivno in prijetno – naj bo tudi varno!

- Če ni kolesarske steze ali pasu, vozite ob desnem robu vozišča v smeri vožnje, in sicer čim bližje robu vozišča.
- Ponoči in ob zmanjšani vidljivosti morate imeti na sprednjem delu kolesa prižgano belo luč za osvetljevanje

ceste, na zadnji strani kolesa pa rdečo pozicijsko luč. Tu mora biti nameščen še rdeč odsevník, na obeh straneh pedalov morate imeti rumene ali oranžne odsevníke, na kolesih pa rumene ali oranžne bočne odsevníke.

- Ponoči poskrbite, da boste še vidnejši (obvezne so luči, odsevníki, priporočljiva so svetla oblačila).
- Voznik in potnik na kolesu morata imeti do dopolnjenega 18. leta starosti med vožnjo ustrezno pripeto zaščitno

kolesarsko čelado. Čelado priporočamo tudi odraslim kolesarjem.

Viri:

- <https://portalspv.avp-rs.si/sole>

- <https://www.policija.si/svetujemo-ozavescamo/prometna-varnost-category-blog/varno-na-kolo>

Urška Levstek Bartol,
predsednica SPVCP

S KOLESOM OD NATURE DO KULTURE

S kolesom od nature do kulture je ime projekta LAS, ki so ga izvajali partnerji Občina Loški Potok, Lesna zadruga Loški Potok z. b. o. o., so. p., Občina Ribnica, Občina Osilnica, Zavod za kulturo in turizem Kostel, Občina Sodražica, Občina Velike Lašče, Kolesarsko društvo Melamin, Javni zavod za turizem in kulturo Kočevje ter Občina Dobrepolje in dobili sredstva za sofinanciranje iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v višini 79.798,57 EUR. S projektom smo želeli povečati prepoznavnost območja, povezati in povečati lokalno turistično ponudbo in spodbujati trajnostno mobilnost (kolesarstvo).

Nekateri obiskovalci si želijo tudi spremstvo vodnika, ki jih lahko vodi tudi po bolj skritih poteh in jim pokaže tiste značilnosti kraja, ki jih še posebej zanimajo. V sklopu projekta smo organizirali izobraževanje za turne kolesarske vodnike, s katerim so lahko zainteresirani kolesarji pridobili uradno licenco in naziv turno-kolesarski vodnik pri Planinski zvezi Slovenije; tega izobraževanja se je udeležilo 11 kolesarjev. Za ozaveščanje o trajnostni mobilnosti in uporabi električnih koles so po občinah, ki so vključene v projekt, potekale tudi delavnice za različne starostne skupine.

Več informacij o ponudnikih električnih koles, o najemu kolesarskega vodnika, opisu povezovalne poti in GPX-sledih kolesarskih tras najdete v digitalnem kolesarskem vodniku, ki je na voljo na spletnih straneh partnerjev projekta, na www.las-ppd.si in prek QR-kode:

Tina Zajc Zver

S pomočjo projekta smo kupili 38 električnih koles, ki so na voljo za izposajo tistim obiskovalcem, ki se želijo nekoliko lahkotneje popeljati po gozdnih stranpoteh, saj jim pri tem pomaga električni motor. Električna kolesa so na voljo za izposajo na osmih lokacijah: v Gostilni pri Kapcu, Občini Sodražica, Rokodelskem centru Ribnica, Turističnem društvu Osilnica, Zavodu za kulturo in turizem Kostel in Hostlu Bearlog, TIC-u Kozolec in Klančarjevi domačiji.

Obiskovalci se lahko orientirajo sami po obstoječih kolesarskih poteh, ki jih ponujajo že obstoječe kolesarske karte in označene poti, ali pa si lahko izberejo poti iz novega digitalnega kolesarskega vodnika S kolesom od nature do kulture. Zamišljen je tako, da obiskovalcem ponuja spoznavanje narave in kulture celotnega območja LAS, in je namenjen tudi povezovanju in promociji posameznih turističnih točk in ponudnikov, ki skupaj tvorijo privlačno, trajnostno naravnano destinacijo, kjer se lahko turisti zadržijo več dni.

IZPOSOJA ELEKTRIČNIH KOLES

Razširši neokrnjeno naravo Loškega Potoka

CENIK	
4h	15 € 30 €
1dan	25 € 40 €
2dni	40 € 60 €

LOKACIJA
Gostilna Pri Kapcu
Travnik 74, Loški Potok

REZERVACIJA
Gostilna pri Kapcu
031 401 322
www.prikapcu.si

Posta Loški Potok
na poštne
okencu v času
uradnih ur

PRIMOPREDAJA NOVEGA VOZILA GVM

Sobota, 24. junij, je bila za Prostovoljno gasilsko društvo Hrib prav posebno prazničen dan. Ta dan smo v društvu namreč organizirali prireditev, na kateri je bila izvedena simbolična primopredaja novega gasilskega vozila za prevoz moštva (GVM), znamke Volkswagen, ki ga je naše društvo kot društvo II. kategorije nabavilo v skladu z zakonskimi normativi glede opremljanja društev in na podlagi zahteve v odločbi inšpektorja za zaščito in reševanje. Prireditve, ki se je odvijala pred gasilskimi garažami večnamenskega objekta, se je poleg nekaterih občanov na povabilo našega društva udeležilo kar lepo število gasilcev iz prostovoljnih gasilskih društev naše zveze in sosednjih gasilskih zvez, in sicer GZ Ribnica in GZ Cerknica ter hrvaškega Čabra.

Po protokolarnem gasilskem delu na začetku prireditve in postroju gasilcev so prireditev s svojim nastopom in slovensko himno odprli pevci vokalne skupine Potoški fantje. Sledili so nagovori, in sicer predsednika PGD Hrib Mihe Moharja, ki je na kratko opisal 125-letno zgodovino društva in se zahvalil občini za finančno pomoč pri nabavi vozila, župana občine Loški Potok Simona Debeljaka, ki je spregovoril o pomenu novega vozila pri opremljenosti naših gasilcev, ter predsednika naše gasilske zveze Aleksandra Cara, ki je društvu najprej čestital za novo pridobitev in mu zaželel uspešno uporabo vozila z željo, da bi dobro služilo svojemu namenu. Čestitkam ob novi pridobitvi se je v svojem nagovoru pridružil tudi predsednik Gasilske zveze Ribnica Jože Andolšek. Med posameznimi govorniki je ob povezavi programa naše članice Urške potekal kulturni del prireditve, ki so ga s svojim glasbenim nastopom obogatili Potoški fantje, recitacije na temo gasilstva pa so izvedli mladi člani našega društva Lovro, Zara, Julija in Suzana. Po simbolični primopredaji vozila s predajo ključev, ki sta jo opravila župan Simon Debeljak in poveljnik PGD Hrib Aleš Marjanovič, ter prisegi, ki jo je v imenu voznikov izrekel Rok Bartol, je sledil še blagoslov novega vozila, ki ga je opravil župnik Bojan Traven.

Po prireditvi je v organizaciji našega društva na igrišču pri osnovni šoli sledila še gasilska veselica, na kateri so se prisotni obiskovalci dolgo v noč zabavali ob zvokih ansambla UGIB.

Tekst in foto: Vinko Košmerl

SKUPAJ ZA RISE S HUDO RISINJO, POGUMNIM MAKsom IN NOVIM DOKUMENTARNIM FILMOM

Knjiga Pogumni Maks. Foto: Primož Šenk, Zavod za gozdove Slovenije

Ljubljana, 11. 9. 2023 - V ljubljanskem Kinodvoru so premierno prikazali nov dokumentarni film Skupaj za rise, ki govori o prizadevanjih projekta LIFE Lynx za rešitev risov pred ponovnim izumrtjem. Skupaj s filmom so predstavili tudi novi knjigi o risih za otroke, Huda risinja in Pogumni Maks, avtorjev Boštjana Gorenca Pižame in Dese Muck.

Risom v Sloveniji in Hrvaški grozi ponovno izumrtje. Njihova največja grožnja je parjenje v sorodstvu, zato so v okviru projekta LIFE Lynx v Slovenijo in Hrvaško pripeljali 18 risov, ki bodo osvežili kri in populaciji pomagali preživeti. Projekt je združil strokovnjake, raziskovalce, naravovarstvenike in lovce iz petih evropskih držav, z enotnim ciljem – rešiti rise pred ponovnim izumrtjem. Poleg doselitev se mednarodna ekipa ukvarja tudi s spremljanjem risov, preprečevanjem nezakonitega lova in sprejemanjem te velike zveri med lokalnimi prebivalci. V številne aktivnosti so vključeni tudi lovci iz Slovenije, Hrvaške, Italije, Romunije in Slovaške. Podobno kot leta 1973, ko so lovci in gozdarji rise ponovno pripeljali v slovenske gozdove, imajo tudi v tem projektu ključno, aktivno vlogo. »Film prikazuje le del truda, ki je potreben za revitalizacijo nekoč iztrebljene vrste, zato si želim, da v prihodnje taki projekti, kot je LIFE Lynx, ne bi bili več potrebni,« je poudaril koordinator projekta LIFE Lynx, Rok Černe z Zavoda za gozdove Slovenije.

Aktivnosti projekta sta skrbno beležila snemalca in režiserja filma, Timotej Vrtnik in Gregor Šubic. Vsak pomembnejši dogodek projekta sta posnela in za številne od njih pripravila tudi kratke videe, ki so dostopni na YouTube kanalu LIFE Lynx. Film je nastajal pet let, od leta 2019 dalje, ko so v okviru projekta LIFE Lynx v Slovenijo preselili prvega risa,

Goruja. Zaključek projekta bo konec marca prihodnje leto, do takrat pa si bo film Skupaj za rise možno ogledati na različnih dogodkih projekta LIFE Lynx; naslednji bo 5. oktobra v Centru DINA Pivka.

Povezava do napovednika za film Skupaj za rise <https://youtu.be/0wvsDALy8Hg>

V okviru projekta so v šestih letih delovanja poleg doselitev risov potekale tudi številne druge aktivnosti; mnoge od njih so povezane s predstavitvijo risov in projekta javnosti. S programom Mladi varuhi risa so bili v projekt aktivno vključeni mladi iz devetih slovenskih šol, prek lokalnih posvetovalnih skupin pa so v projektu sodelovali prebivalci z območij izpustov risov v naravo. Posneli

so tudi dva dokumentarna filma, Risova pot (2018) in Skupaj za rise (2023), ter v sodelovanju s priznanimi slovenskima avtorjema, Deso Muck in Boštjanom Gorencem – Pižamo, strokovno podprli izdajo dveh otroških knjig o risih.

»Besedilo je nastalo na povabilo ekipe LIFE Lynx in s hudomušnimi ilustracijami Jake Vukotiča izšlo pri Založbi MIŠ. Prvenstveno je knjiga namenjena bralkam in bralcem prve triade, malce mlajšim pa jo lahko berete starši,« je povedal avtor knjige Huda risinja, Boštjan Gorenc – Pižama. Pogumni Maks avtorice Dese Muck je sicer namenjen otrokom druge triade osnovne šole, toda pritegne tudi starejše bralce, saj zgodbe v knjigi temeljijo na resničnih risih in njihovih prigodah.

Na koncu predstavitve je Pižama še hudomušno dodal: »Upam, da bo Huda risinja priskakljala na čim več knjižnih polic in se boste z njo smukali po gozdnih stečinah,« Desa pa je po motivu pesmice v knjigi le-to pospremila takole:

»Bila je huda risinja,
v svet je šla kar sama,
vse kar doživela je,
napisal je Pižama ...«

Več informacij o projektu je objavljenih na www.lifelynx.eu in life.lynx.eu@gmail.com. Povezava na film - Risova pot (<https://vimeo.com/337240976>).

Maja Sever, Zavod za gozdove Slovenije,
maja.sever@zgs.si, 040 525 336

GASILCI NAŠE GZ POMAGALI NA POPLAVLJENIH OBMOČJIH

V noč 3. na 4. avgust je zaradi močnih nalivov in predhodnega večdnega obilnega deževja na širšem območju Republike Slovenije nekatere predele naše države doletela huda naravna nesreča, lahko rečemo prava katastrofa. Obširne poplave, plazenje tal in druge posledice hudournega delovanja visokih voda so uničevali infrastrukturo, ceste, domove, tovarne, mostove, avtomobile in žal tudi življenja ljudi in živali. O razširjenosti katastrofalnih posledic visokega pretoka vode so nas vsako minuto osvežene novice vedno znova spominjale, kako nemočni smo proti naravi. Smo pa močni skupaj, kadar pomagamo ponesrečencem, prostovoljni gasilci še toliko bolj. Imamo opremo, znanje ter organiziranost in gasilci iz naše gasilske zveze in regije smo čakali na ukaz, kdaj gremo na pomoč. Kajti vedeli smo, da bomo šli.

Že istega dne zjutraj je bil aktiviran državni načrt zaščite in reševanja ob poplavah, ki je po potrebah zagotavljal materialna sredstva glede na razvoj dogodkov na območju poplav in potrebno število strokovnih sodelavcev, ki bodo zagotavljali ustrezno operativno reagiranje, vključno s potrebnimi me d n a r o d n i m i aktivnostmi. Povsod na prizadetih

območjih so bili organizirani gasilski štabi, od koder so poročali potrebe na terenu iz drugih gasilskih regij, ki niso bile ogrožene.

Naša gasilska zveza je šla prvič na pomoč v nedeljo, 06. 08. 2023, in sicer na poplavljen območja v Mengeš. Regijski poveljnik je poslal načrt ter predvideno število operativcev in vozil in opreme za vsako gasilsko zvezo. Iz naše GZ je sodelovalo 21 gasilcev in tri gasilska vozila: osem gasilcev in

ena gasilka iz PGD Hrib, šest gasilcev iz PGD Retje, pet iz PGD Podpreska in eden iz PGD Travniki. Vedno si že dan prej pripravimo potrebno opremo, predvsem potopne črpalke, cevi, samokolnice, lopate, metle in ostalo potrebno opremo za čiščenje blata, mulja in umazane vode. Dogovorili smo se, da se zberemo vsi iz naše GZ na Hribu in nato skupaj vozimo do zbirnega mesta. Tam smo prevzeli nadaljnja navodila in nato organizirano pomagali, predvsem pri črpanju vode iz poplavljenih kletnih garaž ter čiščenju mulja in blata. Seveda na prizadeta območja ne moremo poslati vseh naših vozil in operativcev, saj je potrebno zagotoviti tudi požarno varnost v naši občini. Smo se pa vedno odzvali ustrezno glede na priporočila regijskega poveljstva.

Naslednjič smo bili poklicani že čez dva dneva, v torek, 08. 08. 2023. Tokrat smo šli na pomoč v Mežico. Osem gasilcev iz PGD Hrib, sedem iz PGD Retje, trije iz PGD Podpreska in dva iz PGD Mali Log, skupaj torej 20 operativcev s tremi vozili. Najprej smo se vsi zbrali pred gasilskim domom na Hribu, potem skupaj odšli do zbirnega mesta naše regije v Grosuplje, nato cel regijski konvoj s prižganimi modrimi lučmi do Slovenj Gradca, kjer so nam glede na število in opremo razdelili nadaljnje naloge.

Nam in kolegom iz Grosuplje je bila dodeljena pomoč v Mežici, in sicer je ena ekipa čistila stadion in okolico, druga pa podjetje Cablex-M, kjer je bilo tudi več kot 30 cm blatnega in mivkastega mulja. Kot je bilo že napisano, smo gasilci dobro opremljeni in organizirani, zato lahko zelo učinkovito pomagamo. Nismo pa pripravljeni na take razsežnosti nesreče in stiske tolikšnega števila ljudi. In pa na njihovo

hvaležnost. Ko smo namreč odhajali iz Mežice (seveda čez Avstrijo, kajti takrat je bila mežiška občina po cestnih povezavah odrezana od preostale Slovenije), so nam domačini pripravili špalir čez celo mesto, ploskali in se zahvaljevali, otroci so narisali plakate in hočeš nočeš se nam je vsem prikradel cmok v grlo. In to je največje darilo za

naš trud od treh zjutraj do enajstih zvečer, nikomur ni žal porabljenega časa za pomoč sočloveku.

Tretjič (in verjetno ne zadnjič) smo šli na pomoč v torek, 15. 08. 2023. Tokrat je šlo 9 gasilcev iz PGD Retje, 5 iz PGD Mali Log, 4 iz PGD Travniki in 3 iz PGD Hrib pomagat v Zgornjo Savinjsko dolino, v občino Nazarje. 21 naših gasilcev je pomagalo pri odstranjevanju mulja ter izpiranju in čiščenju industrijskih objektov, skladišča podjetja BSH Milavec. Vedno znova nas stiska v prsih, ko vidimo obseg

in posledice ujme, prav tako pa ob izkazani hvaležnosti tam živečih ljudi, ki jih je ta nesreča doletela. Naj vas še obvestim, da so po končanih delih gasilci, ki so tudi člani našega kluba Nevtralia, prostovoljne prispevke, zbrane na tradicionalni prireditvi »Igre brez meja«, izročili domačemu društvu, PGD Nazarje. Hvala vam vsem, ki ste takrat prispevali in pomagali tudi na ta način.

*Aleksander Car,
predsednik Gasilske zveze Loški Potok*

DAN SOLIDARNOSTI V MALEM LOGU

Katastrofalna neurja in povodenj, ki so v začetku avgusta zajeli dobršen del naše države, ter solidarnost in pomoč sočloveku, ki sta v Sloveniji izjemna, so tudi med Malogarji prebudili idejo po pomoči kmetom, ki so v neurjih ostali brez krme za svoje živali. Lepa in stabilna vremenska napoved je pripomogla, da so predstavniki vaške skupnosti Mali Log v četrtek, 10. 08. 2023, organizirali košnjo parcel »pri Kalu«, ki jih ima v upravljanju agrarna skupnost Mali Log. V ponedeljek, 14. 08. 2023, ko je bil v državi razglašen dan solidarnosti, pa je med Malogarji zakrožilo SMS-sporočilo z vsebino: »Danes ob 17. uri bomo pri Kalu pograbili seno in ga darovali kmetom, ki so utrpeli škodo v poplavih. Povejte še sosedom. S seboj prinesite grablje.« Odziv na sporočilo je bil

velik in tako je ročno in strojno grabilo vse od starih do mladih. Glede na to, da je letošnje vreme ugajalo travinjam, je bil izplen solidarnostne akcije kar 7 velikih okroglih suhih bal.

Po končani delovni akciji so se udeleženci zadržali še ob pijači in prijetnem vaškem klepetu. Med klepetom pa se je še kar nekaj vaščanov javilo, da bi tudi oni darovali nekaj senenih ali silažnih bal za prizadete kmete s poplavljenih območij. Skupaj smo v Malem Logu zbrali 28 bal sena. Tako pripravljene bale sena so se preko govedorejskega društva Ribnica z organiziranim prevozom dostavile do prizadetih kmetov.

Na koncu naj se v imenu vaške skupnosti Mali Log prav lepo zahvalim vsem vaščanom, ki so svoj čas in kmetijsko mehanizacijo namenili kot solidarnostni prispevek za

prizadete kmete v poplavih. Posebna zahvala pa gre Leonu Debeljaku iz Retij, ki se je velikodušno odzval na prošnjo Malogarjev in p o p l n o m a brezplačno opravil storitev baliranja za prizadete kmete.

*Za vaško skupnost
Mali Log
Sašo Debeljak*

VODA PRIZADELA TUDI MIKLOVO HIŠO

V noči s torka na sredo, 26. 7. 2023, je v stavbi Knjižnice in Galerije Miklova hiša prišlo do izliva vode zaradi zloma cevi v hidrantu v Miklovi dvorani. S prihodom v službo nas je zgrozilo ob pogledu na vodo, ki je iz vodovodnega sistema dobesedno lila po stopnicah in zalila vse zgornje pisarne, prodrla skozi stropo preko prvega nadstropja knjižnice vse do galerije v pritličju in kleti. Ocenjujejo, da je izteklo toliko vode, kot je Miklova hiša porabi v enem letu. Da bi rešili čim več knjižnične zbirke, smo hitro poklicali ribniške gasilce, ki so nam omogočili vstop v hišo in reševanje knjig, ki jih voda še ni prizadela. Na pomoč nam je takoj priskočila Občina Ribnica, hitro so se odzvali tudi člani Civilne zaštite in Komunalne Ribnica, kolektiv Rokodelskega centra Ribnica in prostovoljci, ki so nam pomagali knjige zlagati v škatle in jih prepeljati v dvorano TVD Partizan na Kolodvorski ulici v Ribnici, kjer se je 4. 8. 2023 že vzpostavila začasna enota knjižnice z omogočeno izposajo in vračilom knjig.

Škoda je velika, ocenjujejo, da gre za 220 tisoč evrov škode in okrog 2500 uničenih knjig, največ jih je prav z otroškega in mladinskega oddelka. Uničeni so stropovi, stene, parket, električna napeljava. Že vse od razlitja vode poteka sušenje prostorov z razvlažilci. Poleg pohištva so bili v prvem tednu že odstranjeni vsi namočeni parketi in namočen omet s stropov in sten. Sledila bodo obnovitvena dela, kupiti bo potrebno nove police in uničeno pohištvo.

Na tem mestu se zahvaljujemo vsem, ki so nesebično priskočili na pomoč, prostovoljcem in podjetjem, ki so brezplačno nudila svoje storitve, ter uporabnikom knjižnice za razumevanje in podporo v tem težkem času.

*Nežka Klavžar, bibliotekarka
Foto: arhiv knjižnice*

PRIŠEL BO. ČE NE DANES, PA JUTRI.

Z ozirom na katastrofo, ki je nedavno prizadela celotno Miklovo hišo, in ob hkratnem upoštevanju zgodovine likovno razstavne dejavnosti v Ribnici se zdi, da Galerija Miklova hiša ponovno odpira prvo poglavje znane Beckettove drame Čakajoč Godota. »Življenje« ribniške galerije že od samih začetkov nemalokrat spominja na ujetost v neskončnem ciklu čakanja in upanja na boljšo prihodnost, ki ga iz dneva v dan doživljata tudi glavna akterja v znamenitem delu irskega dramatika Samuela Becketta.

Čeprav se na prvi pogled morda zdi, da vsem poznana zgodba dveh brezdomcev, ki se vsak dan srečujeta ob cesti pod drevesom in neutrudno čakata na prihod odrešilnega Godota, izključuje vse možnosti upanja, je v resnici to ena od njenih osrednjih tem. Čeprav kompleksna in subtilna. Vsak dan namreč k njima prihaja deček s sporočilom, da bo Godot zagotovo prišel. Morda ne danes, jutri pa zagotovo. In tako prihaja z dneva v dan. Z istim sporočilom. Pa je prišel? V Beckettovi različici ne. Brezdomca pa sta kljub močni negotovosti vseeno čakala in ohranjala tisti mali, skoraj zanemarljivi delček upanja, ki pa je na koncu vselej odigral ključno vlogo. Ohranjal ju je pri življenju.

Slika 1: Galerijski prostor pred prenovo Miklove hiše (1989–1991)

Sorodno dramo – v upanju na drugačen zaključek – na trenutke piše tudi ribniška galerija.

Galerijska dejavnost v Ribnici svoje začetke beleži z odprtjem Petkove galerije, ki je od leta 1972 naprej delovala v pritličju ribniškega gradu in velja za prvi namensko urejen razstavni prostor v središču Ribnice. Kljub temu da je vzpostavitev galerije pomenila izjemno pridobitev za ribniško kulturno sceno, pa je bil prostor v Petkovi galeriji v veliki večini prilagojen predvsem muzejskim, ne pa tudi likovnim standardom, zaradi česar so začeli njeni vodilni akterji že kmalu po odprtju opozarjati na neustrezne razstavne pogoje. Nenehno prisotne težnje po obsežnejšem in primernejšem galerijskem prostoru, ki so rezultirale v nekaj manj kot dve desetletji trajajočem »obdobju upanja«, so se končno uresničile konec osemdesetih let, ko se je razstavni program iz Petkove galerije skoraj v celoti preselil v takrat zasilno prenovljeno pritličje Miklove hiše. Pridobitev primerne in v začetku devetdesetih let tudi prenovljenega galerijskega prostora, ki je bil namenjen občasnim razstavam aktualne slovenske likovne produkcije, je pomenila dokončno vzpostavitev kontinuirane in strokovno vodene galerijske dejavnosti v ribniški dolini. Ribnica je s kakovostnim razstavnim programom in zavidljivim galerijskim prostorom, ki ga je slovenska javnost poimenovala Mali Cankarjev dom,

kmalu postala prepoznaven likovni center v Sloveniji. Nedolgo po vzpostavitvi galerijske dejavnosti v Miklovi hiši pas se zaradi pomembnosti in obsežnosti likovne zbirke, ki se je vzpostavila in vztrajno nadgrajevala prav v obdobju »čakanja« na ustrezen razstavni prostor, pojavile težnje po postavitvi stalne razstave. S to zamislijo je ribniška galerija ponovno stopila na pot upanja za svetlo prihodnost, v kateri bo obsežna in referenčna likovna zbirka ugledala luč sveta. Zaradi vseprisotnega zavedanja o dragocenosti zbirke in nujnosti njene javne predstavitve so se zaposleni ves čas delovanja galerije vztrajno zavzemali, da bi le-ta zaživela kot stalna galerijska postavitev. V ta namen so bili izdelani tudi štirje celoviti idejni projekti (prvi 1996, zadnji 2021), ki so predvidevali različne rešitve za smiselno, predvsem pa potrebno širitev galerijske dejavnosti. Zbirka, ki danes šteje že preko 800 del najpomembnejših slovenskih sodobnih likovnih ustvarjalcev in jo Ribnica zavida marsikatera slovenska galerijska ustanova, danes še vedno potrpežljivo čaka v depojskih prostorih. Čaka, ker ve, da bo peti idejni projekt zagotovo realiziran.

Slika 2: Galerijski prostor po izlivu vode (2023)

Čakanje in upanje na svetlo prihodnost, ki sta tako rekoč postala že del vsakdanjega ritma ribniške galerije, pa sta konec julija dobila še dodatno epizodo. Eminenten galerijski prostor, ki je s svojo značilno arhitekturno podobo postal prepoznavni znak Galerije Miklova hiša, je čez noč povsem spremenil svojo obliko. Zajeten izliv vode je v prostorih Miklove hiše povzročil nepredstavljivo škodo, ki bo galerijo morda ponovno potisnila v držo, ki spominja na zgodnje obdobje likovno razstavne dejavnosti v Ribnici. Kljub izzivom, s katerimi se galerija sooča že od samih začetkov, v trenutni situaciji pa se morda zdijo celo nepremostljivi, verjamem, da je njena prihodnost jasna in svetla. V to je pač preprosto treba verjeti. Kot tudi v to, da bo ob nadaljnji podpori lokalne in nacionalne skupnosti kljub kriznim časom vseeno uspela ohraniti kakovostne in trdne temelje za bodočnost.

Ponavljajoča se rutina in pričakovanje, ki ga v Beckettovi drami vzbuja vsakodnevni dečkov prihod, poudarja nenehno upanje obeh brezdomcev, da se bo nekaj spremenilo in da bo Godot vendarle prišel in prinesel smisel njunemu čakanju. Verjamemo, da bo imela galerijska drama vsaj en odstavek več kot originalna Beckettova različica. Deček ne bo več prihajal z obljubo: »Prišel bo jutri.« Odprl bo vrata ribniškega kulturnega hrama in povedal: »Prišel je!«

Ana Koščak
Galerija Miklova hiša

OB NOVEM ŠOLSKEM LETU ENA O BRANJU IN KNJIGAH

Spregovorili bomo o branju; zakaj je dobro in kakšna sprememba se zgodi med branjem. Zakaj so knjižnice pomembne, branje leposlovja, branje iz užitka pa ena izmed najpomembnejših stvari, ki jih nekdo lahko naredi, in jih je zato pomembno ohranjati.

Leposlovje je pomembno iz dveh razlogov: prvi je, da je kot droga, ki nas žene k branju. Želja, da bi ugotovili, kaj se bo zgodilo kasneje, želja, da bi obrnili naslednjo stran, potreba po nadaljevanju, četudi je težko, ko bi radi izvedeli, kako se bo vse končalo ... To je res prava motivacija, ki te prisili, da se mimogrede naučiš novih besed, kako misliti in kako nadaljevati. Da odkriješ, da je branje lahko zabavno. In ko to enkrat ugotoviš, si na dobri poti, da boš bral vse.

Branje je ključ. Besede so danes pomembnejše, kot so kadarkoli bile. Z besedami upravljamo svet. Ko svet drsi na medmrežje, moramo komunicirati in razumeti, kaj beremo. Ljudje, ki se ne razumejo, ne morejo izmenjati idej, ne morejo komunicirati.

Najlažji način, da vzgojimo otroke z dobrimi bralnimi navadami, je, da jih naučimo brati in da jim pokažemo, da je branje prijetna aktivnost. To pomeni, da jim je treba najti knjige, v katerih bodo uživali, jim dati možnost, da bodo dostopali do teh knjig, in jim pustiti, da jih bodo brali.

Ne verjamem v obstoj slabih knjig za otroke. Vsake toliko časa postane med odraslimi moderno, da pokažejo na knjigo, žanr, mogoče na avtorja, in jih označijo za slabe, za tiste, ki jih otroci ne bi smeli brati. Enid Blyton je bila nekoč označena kot slaba avtorica. (Opomba: gre za mladinsko pisateljico, ki je napisala zbirko Pet prijateljev.) A ni slabih avtorjev za otroke. Vsak otrok je drugačen, zato si bo sam poiskal knjige, ki jih bo rad bral. Lahko najde zgodbe, ki jih potrebuje in se v njih poišče. Ne vlecimo otrok stran od branja, ker mislimo, da berejo napačne knjige. Leposlovje, ki ga sami ne maramo, je pot do drugih knjig, ki jih bomo radi brali. In nima vsakdo enakega okusa, kot ga imamo mi sami.

Druga stvar, zaradi katere je leposlovje pomembno, pa je empatija. Empatija je orodje za gradnjo skupnosti, možnost,

da delujemo drugače kot zgolj samoobsedeni posamezniki. Čutimo stvari, obiščemo kraje in svetove, ki jih drugače ne bi poznali. Naučimo se, da je vsakdo tam zunaj kot mi. Postanemo nekdo drug in ko se vrnemo v svoj svet, smo za kanček spremenjeni.

Ko beremo, odkrijemo tudi nekaj pomembnega za hojo po svetu: ni treba, da so stvari takšne, kot so. Lahko so drugačne. Fikcija nam lahko pokaže drugačen svet. Lahko nas ponese nekam, kjer nismo bili še nikoli. Ko obiščemo druge svetove, ne moremo biti nikoli čisto zadovoljni s svetom, v katerem smo. Nezadovoljstvo je dobra stvar. Ne čisto zadovoljni ljudje lahko izboljšajo in spremenijo svet, ga pustijo boljšega, drugačnega.

Ko smo že pri drugih svetovih, pojasnimo še nekaj glede eskapizma (opomba: eskapizem pomeni beg, v našem primeru beg v literaturo). O tem pojmu včasih govorijo, kot da gre za nekaj slabega. Kot da je beg v literaturo poceni droga, ki jo uporabljajo neuki, nerealni ljudje. Kot da je edina fikcija za otroke in odrasle, ki je vredna svojega imena, posnemovalna fikcija, posnemajoč najslabše svetove, v katerih se znajde bralec v svojem življenju.

A če bi bili sami ujeti v nemogoči situaciji, na neprijetnem kraju, z ljudmi, ki bi vam hoteli slabo, in bi vam nekdo ponudil začasno pribežališče, ali ga ne bi pograbili? Za to gre pri tej vrsti literature: odpre vrata, pokaže nekaj sonca, ponudi prostor, ki ga lahko nadziraš in kjer si lahko z ljudmi, s katerimi želiš biti. In kar je še pomembnejše, medtem ti lahko da znanje o svetu in težavah, da ti orožje, ščit, kar vse lahko neseš nazaj v resnični svet, večšine, znanje in orodje, ki jih lahko uporabiš, ko zares pobegneš.

Ko govorimo o knjižnicah, govorimo o svobodi. Svobodi do branja, svobodi do idej, komunikacije. Govorimo o izobrazbi, ki ni proces, ki se konča tistega dne, ko zapustimo šolo ali univerzo. Ko govorimo o knjižnicah, govorimo o zabavi, o varnem prostoru za vse in dostopu do informacij. Če mislimo o knjižnicah kot o policah s knjigami, smo zgrešili bistvo. V knjižnicah ljudje najdejo informacije zastoj in čisto legalno.

Mislim, da imamo odgovornost do prihodnosti. Odgovornost do otrok, ki bodo nekoč postali odrasli, do sveta, ki ga bodo poselili. Odgovorni moramo biti do tega, da radi beremo in da nas v takšnem razpoloženju vidijo tudi drugi. Pokažimo jim, da je branje dobra stvar, sami pa s tem razgibavamo svojo domišljijo.

Odgovornost imamo do tega, da podpiramo knjižnice. Da jih uporabljamo in k temu spodbujamo druge, da nasprotujemo, ko se knjižnice zapirajo. Če ne cenimo knjižnic, ne cenimo informacij, kulture ali modrosti naših prednikov. Utišamo glasove preteklosti in spodkopavamo prihodnost.

Odgovornost imamo tudi do tega, da svojim otrokom beremo. Da jim beremo reči, ki jih imajo radi. Da jim beremo zgodbe, ki smo jih že naveličani. Da zgodbe zaigramo in jih naredimo še zanimivejše in da otrokom ne nehamo brati, četudi se naučijo brati že sami. Uporabljajmo skupno branje kot čas za druženje, čas, ko ne preverjamo telefonov in ko so vse težave sveta položene na stran.

Genialnega Alberta Einsteina so nekoč vprašali, kako lahko ustvarimo inteligentne otroke. Njegov odgovor je bil preprost in moder: »Če želite, da bi bili vaši otroci inteligentni, jim berite pravljice. Če želite, da bi bili vaši otroci še bolj inteligentni, jim berite še več pravljič.« Razumel je vrednost branja in domišljije. Upam, da lahko damo našim otrokom svet, v katerem bodo lahko brali, kjer jim bo brano in kjer si bodo lahko reči zamišljali in jih razumeli.

(Prispevek je prirejen po članku angleškega pisatelja Neila Gaimana, avtorja številnih uspešnic, med drugim Nikolikje, Coraline, Ameriških bogov itd. V angleški različici ga lahko najdete na spletnem naslovu www.theguardian.com/books/2013/oct./15/neil-gaiman-future-libraries-reading-daydreaming.)

Nežka Klavžar, Knjižnica Miklova hiša

PRISPEVEK IZ VRTCA

NOČ V VRTCU

Prespimo noč v vrtcu, smo si rekli. In res je bilo tako.

Zvečer smo se z nahrbtniki in blazinami vrnili v vrtec in se polni pričakovanj najprej malo igrali. Nato smo bili gibalno aktivni na igralih, potem pa smo si šli uredit udobna sedišča, saj je bil na vrsti kino večer. Po ogledu risanke smo si privoščili večerjo. Mmm, bile so palačinke. S polnimi trebuščki smo se odpravili na teraso, bilo je temno in mirno.

Ob majhni lučki in spremljavi na kitaro smo prepevali znane pesmi in se ozirali v nebo k zvezdam. Nato je sledilo pripravljanje na spanje (preoblačenje, umivanje). Ko smo bili urejeni, smo imeli še ples v pižamah. Prišel je čas za spanje in po pravljici za lahko noč in mirni glasbi za sproščanje smo vsi zaspali. Zjutraj smo se zbudili polni lepi vtisov in doživetij.

Bravo vsem korenjakom za pogum in novo izkušnjo.

Urška Levstek Bartol

V VDC RIBNICA IN DRUŠTVU SOŽITJE RIBNICA SE JE VELIKO DOGAJALO

ČAJANKA V DRUGI VIOLINI

V sredo, 7. junija 2023, smo šli v Ljubljano v Drugo violino. Šlo nas je šest uporabnikov in dve zaposleni.

Predstavil sem svojo knjigo Čarobnost branja. Ana je z mano naredila intervju. Vprašala me je, koliko časa sem pisal. Nato je naredila intervju še z Mojco, ki je za knjigo narisala risbice. Na čajanki in predstavitvi knjige so bili še uporabniki z Iga in iz Škofljice. Z Lucijo Čirovič sva se slikala s knjigo.

Ona je ambasadorica lahkega branja. Lucija nas je zabavala z levčkom Leonom, z njim sta prebrala nekaj zgodbic iz knjige, jaz pa sem prebral zgodbico o Ribničanu Urbanu, ki sem jo napisal sam. Z Lucijo smo naredili skupinsko sliko. Po končani predstavitvi knjige smo jedli rogljičke in pili čaj in kavo. Ko smo odhajali iz gostilne Druga violina, smo srečali še Tanjo Žagar. Prosili smo jo, če bi se slikala z nami. In se je.

Imeli smo lepo dopoldne.

OBISK PODRUŽNIČNE ŠOLE SUŠJE

V petek, 9. junija 2023, smo obiskali podružnično šolo Sušje. Ko smo prišli tja, smo se zbrali na šolskem igrišču. Najprej smo z učenci tekli, skakali čez ovire, s kolebnico, vodili žogo okoli stožcev. Potem smo imeli druženje z učenci. Pili smo malinovec. Po eni uri druženja pa smo se poslovili, učenci so morali nazaj v šolske klopi. Obljubili so, da nas bodo v jeseni obiskali, da bodo videli, kako dan preživljamo mi.

IZLET NA GORENJSKO

V četrtek, 15. junija 2023, smo šli z VDC-jem na Gorenjsko. Šlo nas je sedem uporabnikov in dve zaposleni. Najprej smo se ustavili v kampu River Bled, kjer smo si privoščili kavico in sok. Pot nas je odnesla v Bohinj. Tam smo se sprehajali in občudovali naravo. Nato smo se odpeljali do Bohinjske Bistrice, kjer smo se vkrcali na avtovlak. Bila je lepa izkušnja, polna smeha in dobre volje. Z avtovlakom smo se peljali do Mosta na Soči.

Vožnja je trajala 45 minut. Nato pa smo se odpravili na Sveto Goro. Tam je čudovit razgled vse do morja. Na koncu našega potovanja pa smo šli še na pico v okolici Postojne. Hvala vsem sponzorjem, ki so omogočili naš izlet.

ŽETEV SIVKE

V torek, 20. junija 2023, smo šli na žetev sivke na Debeli rtič. Ko smo prispeali, smo popili kavo in jedli piškote. Potem smo šli žet sivko. Porezali smo jo s škarjami. Nato smo jo odnesli v kombi. Iz sivke bomo naredili majhne vrečke za v omaro, da bo lepo dišalo. Potem pa smo šli še malo do obale, pojedli sendvič in popili vodo. Naša vodja VDC-ja je

pogumno zaplaval v morju. Imeli smo lepo dopoldne.

NASTOP UČENCEV OŠ DR. FRANCETA PREŠERNA RIBNICA

V sredo, 21. junija 2023, smo šli z VDC-jem na ogled predstave v TVD Partizan z naslovom Zrcalce. Nastopili so učenci prvega in četrtega razreda. Po predstavi so učenci četrtega razreda zaigrali na inštrumente. Zapeli so dve pesmi. Potem pa smo se še uporabniki VDC-ja igrali z njimi. Učiteljica Katja Rus je rekla, da se vidimo v naslednjem šolskem letu. Po druženju z učenci smo odšli nazaj v VDC.

11. ROJSTNI DAN DRUGE VIOLINE

V sredo, 28. junija 2023, smo šli v Ljubljano na 11. rojstni dan Druge violine. Šlo nas je pet uporabnikov, ki plešemo folkloro. Program se je pričel ob 18.30 uri. Najprej so nastopili učenci iz osnovne šole Livada. Tudi kantavtor Žiga Bižal je zaigral na kitaro. Potem smo nastopili mi iz folklorne skupine. Zaplesali smo tri ples: sirota, zibenšrit in mazolka. Spremljal nas je Žiga Bižal s harmoniko. Jaz pa sem povedal gledalcem, da ti plesi izhajajo iz Dolenjske. Napovedovalka me je vprašala, kateri ples mi je všeč. Povedal sem ji, da mi je všeč sirota. Bilo je veliko ljudi. Imeli smo se lepo in smo uživali. Hvala Alji, Lidiji in naši učiteljici Marti, ki nas uči folkloro.

PIKNIK PRI NOVI ŠTIFTI

V soboto, 19. avgusta 2023, smo imeli piknik pri Novi Štifti. Pridružili so se nam iz društva Sožitje Cerknica. Vseh skupaj nas je bilo približno 104 članov in nekaj gostov. Prišla sta tudi gospa iz Zveze Sožitje Ljubljana in predsednik društva Sožitje Cerknica. Najprej smo imeli mašo, ki jo je daroval gospod Dobrovoljc, po maši pa je sledilo druženje z društvom Sožitje Cerknica. Za hrano in pijačo je poskrbelo gostišče Pugelj. Imeli smo lepo popoldne.

*Tomaž Košir,
uporabnik VDC Ribnica in član društva Sožitje Ribnica*

ORATORIJ 2023

Tudi letos smo v naši župniji organizirali oratorij za otroke, ki je potekal od 2. 7. 2023 do 9. 7. 2023. Kot prejšnje leto smo animatorji imeli duhovne vaje, kjer smo se pripravljali nanj. Letošnji oratorij je nosil naslov Stopi na pot, junak zgodbe pa je bil Bilbo Baggins.

Zgodba Hobita, postavljena v domišljijem svetu, spremlja preprostega hobita Bilba, ki si želi le mirnega življenja v svoji duplini. Nekega dne se na povabilo čarodeja Gandalfa pridruži veliki pustolovščini družine škratov. Skupaj so poskušali iz krempljev strašnega zmaja Smauga osvoboditi škrtati zaklad, ki jim ga je zmaj ukradel, ko je uničil njihovo podzemno mesto v Samotni gori. Da so do tja sploh prišli, pa so morali premagati še številne ovire in težave, ki so jih čakale na poti. Čez celotno zgodbo smo spremljali Bilbovo osebno rast, saj se ob Božji previdnosti spremeni od zapečkarja do junaka.

Oratorij smo vsak dan začeli ob 9.00. Najprej je ob glasbi sledila jutranja telovadba, nato pa dvig zastave ob himni. Vsak dan smo si ogledali uprizorjen del Bilbove zgodbe. Po zgodbi je sledila jutranja molitev, nato pa kateheze, kjer smo z otroki po starostnih skupinah imeli dejavnosti na temo oratorijske zgodbe. Po katehezah je sledil odmor, kjer so se otroci posladkali s pecivom in sadjem. Vsak dan smo za otroke pripravili delavnice. Izdelovali so zapestnice, mozaike, nindža bojevnike, lučke, papirnate zmaje in kače. Med delavnicami smo dobili zasluženo kosilo. Ko so otroci končali svoje izdelke, so imeli odmor. V tem času smo se igrali razne igre in banse – gibalne igre s petjem. Po odmoru pa je sledila velika igra, ki se je običajno navezovala na oratorijsko zgodbo. Oratorijski dan smo zaključili s spustom zastave in himno.

Nekaj oratorijskih dni pa je bilo malo drugačnih. V četrtek, 6. 7. 2023, smo imeli tradicionalni vsakoletni izlet.

Z avtobusom smo se odpravili v Šenčur, kjer smo imeli sv. mašo v cerkvi sv. Jurija. Pri maši smo ob spremljavi kitare prepevali oratorijske pesmi, ki smo se jih naučili med tednom. Po koncu maše smo se odpravili v Arboretum Volčji Potok. Tam smo si ogledali razstavo dinosavrov in nasade rastlin, nekaj časa pa so se otroci zabavali na igralih v arboretumu. Za konec pa nas je skozi park popeljal vlak, tako da smo lahko uživali ob razgledu na arboretum. Tudi petek je bil poseben dan, saj smo velike igre prilagodili tako, da so bile vodne igre. Otroci so uživali ob igri z vodo in si tako popestrili vroče poletne dni. Sobotno dopoldne je potekalo tako kot vse ostale dni. S programom pa smo zaključili ob 12.00. Oratorij smo zaključili z nedeljsko sv. mašo in s skupinskim fotografiranjem.

Zahvaljujemo se vsem, ki so sodelovali na oratoriju, nas spodbujali in bili z nami v molitvi. Še posebej se zahvaljujemo mamam in gospodinjam za okusno pecivo in sadje, Občini Loški Potok, gostilni Pri Kapcu, kjer so poskrbeli za to, da nismo bili lačni. Posebna zahvala pa našemu župniku Bojanu in vsem animatorjem, ki so organizirali oratorij in otrokom popestrili počitnice. Upam, da so otroci na oratoriju uživali in se zabavali in da bo vsem ostal v lepem spominu.

Se vidimo prihodnje leto!

Nika Košmerl

ROKODELSKI TABOR V RIBNICI

Med 3. in 5. julijem je v Ribnici potekal že drugi Rokodelski tabor, ki je bil namenjen mladim med 12. in 17. letom. Za ohranjanje in razvoj rokodelstva je ključen prenos znanj na mlajše generacije. Tradicionalna znanja in pristopi so neskončen vir navdiha in iskanja rešitev za sodobne izzive in sodobno ustvarjalnost. V sproščenem in ustvarjalnem vzdušju tako mladim omogočimo prostor, v katerem spoznavajo svet rokodelstva pod mentorstvom izjemnih strokovnjakov in mojstrov svojih poklicev.

Z izborom in povezavami med vsebinami smo želeli doseči, da bi ciljna skupina mladih, ki jih zanima les ali se z njegovo

obdelavo že ukvarjajo, dobila priložnost drugačne delovne izkušnje izven šolskega programa. Vsebine naj bi dopolnjevale formalni izobraževalni sistem in dale prostor za praktično delo z mojstri rokodelci, katerih delo temelji na tradicionalnih principih in uporabah tradicionalnih tehnik obdelave lesa.

Prvi dan so udeleženci preživeli v Rokodelskem centru, kjer so se spoznali z ribniškim rokodelstvom. Po ogledu razstav so se podali v delavnico, kjer so se učili pletarstva in dela na lončarskem vretenu. Ko smo zaključili z delom, so

se z e-kolesi podali na spoznavanje Ribnice in njene okolice. V naslednjih dveh dneh pa smo svoje aktivnosti preselili v Loški Potok, kjer so udeleženci spali, in Novi Kot, kjer so v mizarški delavnici pod mentorstvom Aljaža Celarca (Hiša Mandrova) izdelovali leseni stolček – trinožnik oz. molžno stolicco. Udeleženci so javorove plohe razrezali na primerne kose. Nato so s pomočjo vodila v les zvrtali luknje za noge, po tri ali štiri, glede na lastno izbiro. Noge so izdelali iz klanjih kosov hrasta ali suhih palic črnega gabra. Vse kose so oblikovali ročno na rezilnih stoli, noge pa so v luknje pritrdili s pomočjo zareze in zagozde, zaradi katerih se noga v luknji toliko razširi, da se čvrsto zagozdi na mestu. Ves čas so uporabljali samo ročno orodje.

Rokodelski tabor je tako potekal tri dni (dve nočitvi). Poleg dela v delavnici so imeli udeleženci tudi čas za sproščeno igro, spoznavanje kraja, druženje in druge zabavne animacije. Tabor se je odvijal v sklopu Slovenskega rokodelskega tabora 2023, ki poteka med poletnimi počitnicami na kar osmih lokacijah po Sloveniji: v Ribnici, Rogatcu, na Dolah pri

Litiji, v Moravčah, Slovenski Bistrici, Veržetu, Škofji Loki in Slovenj Gradcu, v organizaciji regijskih rokodelskih centrov, ki smo člani Konzorcija rokodelskih centrov Slovenije. Vse vsebine rokodelskega tabora v celoti financira Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, zato so bile za udeležence popolnoma brezplačne.

Rokodelski tabor se je izkazal za izjemno uspešno in navdihujoče doživetje za vse udeležence. Navdušili so se nad ustvarjanjem unikatnih izdelkov z lastnimi rokami in odkrivanjem pomena vztrajnosti in natančnosti v procesu izdelave. Hkrati so skozi celoten proces spoznali, da rokodelstvo ni zgolj preteklost, ampak ima tudi močan vpliv na prihodnost celotne družbe.

Katja Žagar, Rokodelski center Ribnica
FOTO: arhiv Hiša Mandrova

DVAJSETO LIKOVNO SREČANJE IN OSMO OTROŠKA LIKOVNA USTVARJALNICA

akademska slikarka Stanislava Sluga Pudobska.

24. junija se je v Loškem Potoku srečalo 21 domačih ustvarjalcev in likovnikov iz različnih krajev Slovenije. Ustvarjali so na temo »moj najljubši kotiček v Loškem Potoku«. Likovniki so iskali navdih pri prvem mlinu v Travniku, v Retjah v bližini cerkvice sv. Florjana, navdušila pa jih je tudi panorama Retij. Iz Loškega Potoka so sodelovali Marija Anzeljc, Manca Doner, Lučka in Anja Ruparčič, Marijan Križ, iz Ljubljane Peter Polončič Ruparčič, Vlasta Rusjan Ritmanič, Ajda Ritmanič, iz Ribnice Rudi Košmrlj, iz Kočevja Edith Kopač in Željko Vertelj, iz Zgornjih Pirnič Majda Žakelj in Sonja Pust, iz Rogaske Slatine Milica Koštrun, iz Žabnice na Gorenjskem Milan Šorli, iz Cerknice Janez Dragolič, iz Logatca Janez Ovsec, iz Velikih Lašč Martina Starc, iz Sežane Radko Oketič, iz Vrhnike pri Ložu Slavica Brus s fotografijo, iz Sežane Vilma Colja, ki je ustvarjala iz papirnate kaše. Likovno srečanje je strokovno spremljala

Istega dne je pri osnovni šoli na Hribu potekala tudi osma otroška likovna ustvarjalnica pod mentorstvom Milice Koštrun, ki se je udeležilo 9 osnovnošolcev in osnovnošolk.

Ustvarjali so na poljubno temo. Njihovo delo je spremljal tudi ravnatelj Uroš Govc.

Po zajtrku, ki so ga pripravile članice TD Loški Potok Marija Debeljak, Anica Car in Marija Anzeljc, smo prisluhnili tenkočutni poeziji Slavice Brus iz njene nove, druge pesniške zbirke Živa voda, v interpretaciji Lučke Ruparčič. Ilustracije k pesmim je prispevala Manca Doner.

Priložnostna razstava likovnih del je bila v gostilni Pri Kapcu, kjer smo letošnje likovno srečanje s skupnim obedom tudi zaključili.

Akadska slikarka Stanislava Sluga Pudobska je ob pregledu posameznih likovnih del likovnim ustvarjalcem namenila nekaj nasvetov, na splošno pa je njihova dela pohvalila in izrazila zadovoljstvo zaradi velikega napredka.

Skupno razstavo likovnih del odraslih in otrok bomo odprli na predvečer občinskega praznika v oktobru. Likovno srečanje sta z donacijo omogočila Občina Loški Potok in Anis Trend, d. o. o.

Helena Ruparčič Polončič

ALOJZU LAVRIČU V SPOMIN

Univerzitetna diplomirana umetnostna zgodovinarica Nadja Kovačič je ob njegovi razstavi, ki je bila v Miklovi hiši v Ribnici novembra 2010, zapisala:

Iz lesenih klad s pridnimi rokami oživlja like, ki gledalcu pripovedujejo zgodbe svojega življenja. To so pravljčni liki, ljudski junaki, satirične in žanrske podobe pa tudi Kristus ali partizan. Tako kot sta junaka Peter Klepec, ki je z nadnaravno močjo pregnal Turke iz Osilniške doline in se uprl zlobnim pastirjem, ter Martin Krpan, ki je rešil Dunaj in tem Avstrijo pred Brdavsom, je lahko junakinja tudi žena.

Žena, ki je utrujena, z nejevoljnim otrokom ob sebi, nosi hrano delavcem v gozd, postane junakinja kot zmagovalka nad neprizanesljivim življenjem. Junak je tudi Kristus, ki je s svojim trpljenjem in smrtjo na križu odrešil svet, pa tudi partizan, ki se je s svojim življenjem uprl sovražnikom. Vsem junakom je avtor ob bok postavil vaške prizore v satirični podobi. Bodisi resnične ali pa izmišljene vaške prigode, ki težko življenje naredijo znosnejše. V Lavričevih figurah in reliefih so prisotni tudi žanrski prizori vaškega vsakdana, tako kot na primer reliefna upodobitev obiralke lipe pod bogato krošnjo. V mali plastiki se skozi kretnje, izraze na obrazih in skozi pretanjeno oblikovanje draperije prikazujejo tragika, veselje, hudomušnost in vsa občutenja likov, izdelanih v izvrstni figuraliki.

Tisti, ki smo ga poznali, bomo pogrešali njegov smisel za humor, njegovo pronicljivost, blago naravo in neverjetno močno izpovedno ustvarjalnost.

Helena Ruparčič Polončič

V januarju 2023 je za vedno zaspal potoški likovni virtuoz Alojz Lavrič. Če je le utegnil, se je udeležil potoških likovnih srečanj, da je pozdravil udeležence in prijetno pokramljal z njimi. Rad je obiskoval razstave likovnih del ob občinskem prazniku. Alojz je v lesu pustil sledi, ki bodo ostale za večno. S svojimi deli je sodeloval na dveh razstavah, ki jih je organiziralo turistično društvo v preteklih letih, in sicer na razstavi domačih in uporabnih predmetov, ki je bila 2. in 3. aprila 2005 v telovadnici osnovne šole na Hribu, ter na razstavi Potoški rezbarji, ki so si jo obiskovalci lahko ogledali od 6. do 8. septembra 2006 v zgornji avli potoške osnovne šole. Alojz je društvu podaril malo plastiko medveda.

Stran društva upokojencev Loški Potok

Poletje se je skoraj poslovilo, prihaja jesen. Čeprav smo čez poletje imeli »počitnice«, smo bili vseeno dovolj aktivni in delavni, da bo naša društvena stran zanimiva. Čez poletje smo prenehali samo s športnimi in rekreacijskimi aktivnostmi, vse ostalo je potekalo po planu društva. S predsednico, Andrejo in Vladom smo se kar nekaj časa ukvarjali in se še ukvarjamo z našo novonastajajočo knjigo ob jubileju društva, ki je sedaj v zaključni fazi.

Od izdaje zadnjih Odmevov pa smo v društvu organizirali in se udeleževali raznih srečanj, prireditev in dogodkov:

OB KOŠNJI

Na povabilo Javnega zavoda Snežnik smo se v soboto, 17. 6. 2023, udeležili regijskih kmečkih iger v prelepi vasi med Starim trgom in Babnim Poljem – na Babni Polici. Naša ekipa, ki so jo sestavljali predsednica Marija Turk, Rudi Turk, Anica Bartol in Alojz Car, je prikazala običaj zdevanja ostrnice v Loškem Potoku.

Naša potoška ostrnica se od njihove, ki jo imajo vpisano v register nesnovne dediščine, razlikuje le po vrhu, na katerem se ne vidi štrgljev, pri njihovi pa se. Znajo jo dobro izkoristiti v turistične in lokalne projekte, znani so kot dežela ostrnic.

OBISK HRIBOVSKEGA VRTA

V ponedeljek, 19. 6. 2023, se nas je skoraj 30 članov društva zbralo na hribovskem vrtu Petra in Lidije Knavs. Bilo je čarobno lepo, vreme čudovito. Lidija nas je popeljala skozi vrt, nam povedala, kaj vse je novega, katere rastline cvetijo ... Na koncu nas je tudi postregla z domačim pecivom in hladno pijačo. Obema hvala, da si lahko vsako leto vsaj enkrat ogledamo to barvno čarovnijo rastlin, njuno oazo miru, barv in vonjav.

SREČANJE UPOKOJENCEV DOLENJSKE IN BELE KRAJINE

24. 6. 2023 smo se upokojenci našega društva udeležili 19. srečanja upokojencev Dolenjske in Bele krajine, ki je v organizaciji Društva upokojencev Črnomelj potekalo na prireditvenem prostoru Jurjevanjska draga v Črnomlju. Pripravili so bogat kulturni program, vse prisotne so pozdravili in nagovorili podpredsednica DU Črnomelj Cvetka Aupič, nova predsednica PZDU Dolenjske in Bele krajine Cirila Surina Zajc, župan občine Črnomelj Andrej Kavšek in direktor Hotela Delfin iz Izole Miloš Milivojevič.

Kot vsako leto je sledila podelitev pokalov za dosežke na 47. športnih igrah upokojencev. 1. mesto so zasedli člani DU Prečna v vseh kategorijah, 2. mesto DU Trebnje in DU Mirna, 3. mesto pa DU Mirna in DU Novo mesto. Vse ekipe so prejele pokal. Predan je bil tudi pokal naši pokrajinski zvezi za 1. mesto na državnih upokojenskih športnih igrah v letu 2022, ki ga je podelil ZDUS. Po uradnem delu je za glasbo poskrbel ansambel HIT.

O G L E D PREDSTAVE NA PROSTEM

V petek, 7. 7. 2023, smo si člani društva na Muljavi ogledali predstavo Lepa

Vida, prirejeno po romanu Josipa Jurčiča. Predstava je bila letos krstno uprizorjena. Ogledali smo si jo v gledališču pod zvezdami, na jasi pod Jurčičevo domačijo. Prijetno je bilo, hvala muljavskim igralcem, da so nam tako izvirno in na zabaven način predstavili Jurčičevo delo. Bili sta dve uri uživanja ob ogledu predstave, pisanih kostumov in zanimive scene. Udeležilo se nas je kar 36 članov in že čakamo, da si naslednje leto spet vzamemo čas za večerni kulturni dogodek.

PIKNIK

Tudi letos smo v društvu organizirali piknik za vse člane društva, in sicer v petek, 25. 8. 2023.

Udeležilo se ga je več kot 60 članov. Imeli smo dobro jedačo, pijačo in mlade muzikante. Bilo je popolno, vreme krasno. Zahvaljujemo se Albini in Micki za odlične vampe, možakarjem

za super na žaru pečeno meso in Kindrovima za prostor v Ostrici, ki nam ga odstopijo že kar nekaj let.

Spomnili smo se tudi treh parov zlatoporočencev, ki so bili na pikniku, jih oznanili in obdarili ter jim zaželeli še mnogo srečnih skupnih let.

DRUŠTVENI POHODI

8. 6. 2023 so šli pohodniki na Betonovo, naprej na Petrince, na grob sv. Magdalene in nazaj v Mali Log. Za četrtkov pohod 15. junija so si naši pohodniki izbrali pot do »Zlate s m r e k e«. Naredili so krog, dolg 8,5 km. Skoraj na cilju so bili nagrajeni še s pijačo pri Stanki. Č u d o v i t o dopoldne!

Vabljeni, da se nam na naslednjem pohodu pridružite.

Za vse informacije o datumu in časa pohoda se obrnite na Andrejo Bartol – 031 512 336.

DOBRODOŠLICA NOVOROJENČKOM

Za vse novorojenčke v naši občini imamo izdelane nove izdelke, ki jih starši dobijo na Občini Loški Potok, ko vložijo vlogo za uveljavljanje enkratne denarne pomoči ob rojstvu otroka v občini Loški Potok. Vse izdelke so izdelale naše članice, tudi darilne vrečke. Hvala vsem ustvarjalkam.

FOTO ZGODBA

V tej številki Odmevov sem zapisala kar tri foto zgodbe. Tudi ostale člane vabim k sodelovanju. Na društveni elektronski naslov du.loskipotok@gmail.com mi pošljite fotografijo ali dve in kratko besedilo. Z veseljem bom vašo foto zgodbo uvrstila v članek.

- Moja soseda in naša članica Marija Vesel, po domače Korletova iz Travnika, je velika ljubiteljica živali. Prav posebno so ji pri srcu psi. Pravi, da so zvesti in njeni najboljši prijatelji. Do lanskega poletja ji je družbo delala mešanka Lina, a jo je po petnajstih letih zaradi bolezni zapustila. Po enem letu jo še vedno pogreša in jo pogosto omenja. Ker je Marija že ostarela in težje hodi, psa ne more več imeti, za kar ji je zelo težko, hudo. V spomin na svojo psičko Lino mi je prinesla fotografijo in me prosila, če jo lahko objavim in omenim v mojem članku.

- Tudi na Hribu v Loškem Potoku rastejo limone. Letos je bila super letina. Naš član Jože Mišič limone goji že več kot 10 let. Res lepo mu uspevajo.
- Tako pa naša članica Albina Levstik uči vnukinji Nino in Rebeko delati prestice, ki smo se jih naučili na naših društvenih delavnicah.

Foto: žena Marija

Foto: arhiv družine Levstik

ČAS ZA KULTURO:

Fani Debeljak

Fani Debeljak

SREČA

Nekomu je sreča lep avtomobil,
da ponosen bi se vozil z njim.
Za nekoga sreča je denar,
rad bil bi milijonar.

Sreča nekomu je potovanje
okrog sveta
in v užitku vsega lepega.
Drugemu sreča so barka in
hiša ob morju
ter življenje v lagodju.

Nekateri iščejo srečo
v kartah
in v opojnih razvadah.
Za nekoga je sreča stanovanje
in za družino zdravje.

Sreča v razkošju ne stanuje,
sreča v skromnosti domuje.
Sreče ne najdeš širom sveta,
ona te čaka na pragu doma.

TAKRAT NAJLEPŠE JE

Takrat najlepše je,
ko zvezde zažare,
mesec z njimi kramlja
do jutra ranega.

Takrat najlepše je,
ko zvezde se pogase,
se mesec poslovi,
jutro se rodi.

Takrat najlepše je,
ko sonce vzide izza gore,
vrhove pozlati,
travnik se v biserni rosi
blesti.

Takrat najlepše je,
ko sonce greje nas vse,
ne vpraša, kaj ne kdo si ti,
pri njem krivica se ne godi.

NE POZABITE – VSAK PRVI TOREK V
MESECU SO

OD 9:00 DO 11:00 URADNE URE DRUŠTVA.

PRIČAKUJEMO VAS.

Hrib 103

MALO ZA ŠALO: – RAZBITA LUČ:

»Kako dolgo ste se že vozili brez zadnje luči?« je policist vprašal upokojenca, ko ga je ustavil.

Voznik je skočil iz avtomobila, stekel do zadnjega dela avtomobila, iz pljuč izpustil zvok, poln bolečine, in obraz zakopal v svoje dlani. Videti je bil tako razburjen, da se je policistu zasmilil in ni želel biti z njim pretrd.

»Dajte no,« je rekel, »saj ni treba, da se toliko sekirate. Saj situacija ni tako resna.«

»Kaj ni ...« je zastokal voznik. »Potem pa mogoče veste, kaj se je zgodilo z mojo prikolico in čolnom?

*Za Vas zbrala, pripravila in zapisala:
Tanja Lavrič, tajnica društva
Fotografije v članku: Tanja Lavrič, Marija Turk,
Andreja Bartol*

*Naši članici, prostoferki, rokodelki,
moji sosedi in ljubi prijateljici*

Zdenki Košmrlj v slovo

Draga Zdenka, ob takih težkih trenutkih se zaveš, kako smo minljivi, kako je življenje kratko in prekratko. Kljub hudi bolezni si bila borka, borka do konca. Pogrešali te bomo. V društvu je nastala praznina.

Vedno si bila pripravljena pomagati, kaj narediti. Aktivna si bila prav na vseh področjih delovanja našega društva – bila si prostoferka in ponosna si bila na to, rada si se usedla za volan in naše občane odpeljala do bolnic, raznih ustanov, trgovin. Aktivna si bila na rokodelskem področju, rada si ustvarjala in v času korone sva sami naredili voščilnice za prav vse člane našega društva, več kot 200 jih je bilo. Rada si pekla razne dobrote, vsokočila, če so te potrebovale Povasjenke, hodila na pohode, bila članica upravnega odbora društva in še in še bi lahko naštevala, kje vse si bila prisotna in aktivna.

Tudi sama te bom neizmerno pogrešala, "hud konc ali gasilska ulica", kakor sva jo midve poimenovali, je ostala prazna. Kdo bo prišel k meni na kavico in kratek klepet, kdo mi bo prinesel solato in peteršilj, kdo mi bo pomagal prebirati krompir, kdo me bo poslušal in kdo včasih tudi malo pokritiziral, kdo .... Kdo?

Draga moja ljuba Zdeni, naj ti bo lepo tam zgoraj med angeli in dobri Bog naj te čuva. Počivaj v miru!

Gočeva Tanja, tajnica društva

DRUŠTVO UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE PONUDBA IZOBRAŽEVALNIH VSEBIN V ŠTUDIJSKEM LETU 2023/2024

Prijave na e-naslov društva
info.u3.ribnica@gmail.com
ali na spletni strani <https://utzo-ribnica.s/>
ali pisno na naslov Knafljev trg 2, Ribnica

JEZIKOVNA IZOBRAŽEVANJA

1. Angleščina za začetnike
2. Angleščina s konverzacijo
3. Angleščina – nadaljevalna
4. Italijanščina za začetnike
5. Italijanščina – nadaljevalna
6. Nemščina za začetnike
7. Nemščina – nadaljevalna
8. Ruščina za začetnike
9. Španščina za začetnike

INFORMACIJSKA IZOBRAŽEVANJA

Društvo namenja posebno pozornost vsem občankam in občanom, starejšim od 80 let, z vključevanjem v projekte računalniškega opismenjevanja EU, Slovenije in v občinske projekte digitalizacije starejših. Namenjeni so vključevanju starejših, ki še niso imeli opravka z IKT-napravami, nujnimi za vključitev v komunikacijske mreže državnih institucij in bank. Računalniška izobraževanja najstarejših izvajamo z ustreznimi andragoškimimi metodami, v številčno manjših skupinah in parih ali tudi individualno.

10. Osnove računalništva; Word, Internet, E-pošta za začetnike

11. Računalništvo – nadaljevalno
12. Osnove informacijske komunikacije
13. Uporaba pametnih telefonov za začetnike
14. Uporaba pametnih telefonov – nadaljevalno
15. Varni na internetu

Komunikacijska tehnologija prinaša tudi nevarnosti hudih zlorab. V zadnjih letih se je močno povečalo finančno in drugo materialno oškodovanje občanov vseh starosti. Izobraževanja državne ustanove SI-CERT so namenjena ozaveščanju o nevarnostih internetnih prevar in usposabljanju za ustrezno samozaščito.

16. Varnost starejših na internetu

Najbolj so komunikacijsko ogroženi starejši, ki se v svojem nekdanjem delovnem okolju niso vsakodnevno srečevali z računalniki. Številne težke prevare in posledično finančna oškodovanja so razlog, da je državna ustanova pripravila izobraževanja za zaščito in samozaščito starejših. Naši mentorji se usposabljaajo za kvalitetno posredovanje varnostnih vsebin. Prijavo na ta izobraževanja zelo priporočamo!

DRUGA IZOBRAŽEVANJA

17. Umetnostna zgodovina
18. Literarno ustvarjanje
19. Učimo se igrati na citre
20. Likovno ustvarjanje za začetnike

21. Likovno ustvarjanje – nadaljevalni
22. Dedki, babice, vnuki – izobraževanje za stare starše
23. Vedeti ali verjeti – odnos med znanostjo in religijo v sodobnem času
24. Ohranjanje spomina in kognitivnih funkcij
25. Spoznajmo osnove logičnega mišljenja
26. Bridge za začetnike
27. Tarok za dame
28. Šah za začetnike
29. Zeliščarstvo
30. Usposabljanje mentorjev

DEJAVNOSTI

31. Izobraževalno pohodništvo
  32. Ohranjanje telesnih sposobnosti z vodenjo telovadbo
  33. Plesni klub – zaplešimo standardne in skupinske plesne
  34. Kolesarjenje
  35. Hoja na smučeh
  36. Plezanje za starejše
- Ni šala! Plezalna stena v Športnem centru Ribnica ponuja tudi manj zahtevne horizontalne in vertikalne plezalne smeri, prilagojene sposobnostim starejših. Mentorstvo, ustrezno opremo, obutev in učinkovito varovanje zagotavlja Plezalno društvo Ribnica.
37. Balinanje
  38. Biljard
  39. Igrajmo šah

Društvo bo ob zadostnem številu prijav organiziralo šahovska srečanja.

40. Igrajmo tarok

Društvo bo ob zadostnem številu prijav organiziralo tekmovanje v taroku.

41. Krepitev ravnotežja

V poznejših letih je pogosta težava z ravnotežjem in vrtočlavo. Pod vodstvom zdravnika se boste seznanili z vestibularnimi vajami in priporočenimi gibalnimi aktivnostmi.

RAZISKOVALNO IZOBRAŽEVANJE

Univerza za tretje življenjsko obdobje uvaja nove vsebine in nove načine kakovostnega izobraževanja starejših – učenje z raziskovanjem. To izobraževanje se uveljavlja pod sintagmo občanska znanost. Njena poglobljena vsebina je odkrivanje in dokumentiranje posebnosti naravne in kulturne dediščine bivalnega okolja; vodne vire, specifična orodja, tipične zgradbe, originalne delovne postopke. Zanimivo je tudi beleženje spominov najstarejših občanov in občanov na zanimive lokalne dogodke iz preteklosti, ki bodo sicer šli v pozabo.

Zainteresirani lahko sami predlagajo, UTŽO pa bo razpisala in financirala raziskavo.

V študijskem letu 2023/2024 vas vabimo k sodelovanju v naslednjih raziskavah:

1. Raziskava o izdelavi prvega slovenskega osebnega avtomobila.

Imenoval se je »Naš«, izdelal ga je Jernej Kožar iz Hrovače, uspešno tekmoval na dirkah in z njim leta 1949 po Belem dvoru popeljal tudi samega Josipa Broza Tita. Načrte in zadnje ostanke vozila hrani Marko Kožar.

2. Skrivnost Francozove doline.

Zakaj se ena od dolin pri Jasnici v kolektivnem spominu

Dolenjevaščanov imenuje Francozova dolina?

3. Evidentiranje, fotografranje in opis vseh nekdanjih vodnih mlinov ali/in njihovih ostankov.

Raziskava je razpisana posebej po občinah Ribnica, Sodražica, Loški Potok.

4. Svet mineralov

Predstavitve mineralov in kamnin s predavanjem o mineraloški značilnosti našega okolja.

PREDAVANJA IN FORUMI

Društvo UTŽO bo v študijskem letu 2023/2024 ponudilo članstvu in širši javnosti predavanja z aktualnimi temami za starejše:

Skrb za možgane

Staranje kot dejavnik tveganja za nevrodegenerativne bolezni, preventivna dejavnost in ustrezen življenjski slog.

Pomoč bolniku in samopomoč

Predstavitve spoznanj in izkušenj pomoči in samopomoči pri dolgotrajni skrbi za bolnika, hospitalizaciji in sodelovanja v rehabilitaciji.

Prehrana starejših

Vpliv in koristnost primerne prehrane za nadzorovanje kakovostnega telesnega in umskega staranja.

Predavanje o osteoporozi, značilnosti in pomoč.

Forum: Starizem kot družbeni pojav in pomen socialne vključenosti starejših

Diskriminatorna zdravstvena, politična in medgeneracijska obravnava in stigmatiziranje starejših. Pomen socialne interakcije, politične udeležbe in družbenega povezovanja starostnikov.

Festival medgeneracijskega povezovanja, Cankarjev dom, oktober 2023. Soorganizator festivala je Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje. Organiziran bo skupinski obisk s prevozom.

ZAGOTAVLJANJE POGOJEV IZOBRAŽEVANJA

Financiranje izobraževanja

Društvo se bo tudi v nadalje prijavljalo na državne in občinske razpise in poskušalo zagotavljati brezplačna začetna izobraževanja v obsegu 20 študijskih ur. Financiranje nadaljevalnih izobraževanj bo možno ob sofinanciranju udeležencev. Višina zneska sofinanciranja bo odvisna od števila udeležencev. Letna članarina ostaja 10 evrov.

Prostorski pogoji

Najem prostorov je eden od večjih stroškov UTŽO. Nekatere skupine so se uspele dogovoriti za brezplačno uporabo prostorov različnih ustanov in društev, kar je predvsem zaželeno pri manjših skupinah.

Mentorstvo

Kakovostno mentorstvo je ključni pogoj privlačnega izobraževanja. Zagotavljanje dobrih mentoric in mentorjev ostaja poglobljena naloga UTŽO.

Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Ribnica, Sodražica, Loški Potok

VRAČANJE INTERNIRANCEV

Daleč je odmaknjen čas druge vojne. Ni pa pozabljen, čeprav se hoče nekatere stvari izbrisati. To je bil za določene vasi in ljudi čas grozodejstev, mučenja in trpljenja. Vasi Novi Kot in Stari Kot sta plačali krvni davek. Še vedno so vidne ruševine požganih domačij. Naj se narava še tako trudi, da bi z zaraščanjem prekrila zidove, ji to ne uspe. Večkrat se zdi, kot da osamelji grunji še čakajo na vrnitev svojih gospodarjev.

V septembru bo minilo 80 let od razpada krvoločnih taborišč Gonars, Rab, Treviso idr. Na široko so se odprla vrata onemoglim ljudem – taboriščnikom. Preživeli niti po toliko letih še vedno niso pozabili lakote, uši, trpinčenja svojcev, nečloveškega ravnanja in smrti, ki jim je dnevno zrla v obraz. Smrt je bila takrat nekaj tako vsakdanjega, da so bili siromaki docela otopeli.

Sledilo je vračanje proti domu. Toda ne za vse! Skoraj polovica jih je za zmerom ostala v taboriščih. Na mnoge spominjajo križi, majhne ploščice z imeni in priimki in pa urejena skupna spominska plošča. Pot proti domovini je bila pot veselja in žalosti. Od izčrpanosti je niso vsi zmogli. Dolgo so se vračali – od jeseni do pomladi – nekateri še dlje, saj so potrebovali različno pomoč. Vračale so se matere brez otrok in otroci brez staršev. Kam? H komu? Je še kdo v življenju te vojne sirote objel tako toplo kot mama? Kako je povratnike stiskalo pri srcu, ko so zagledali požgano vas! Vse tiho in mrtvo kot v grobu. Črni dimniki so štrleli v nebo kot okostnjaki. Ob zoglenelih tramovih so rastle koprive. Nikjer v vasi ni bilo živali, nikjer človeka, s katerim bi se pogovorili. Naši ljudje so se večinoma vrnili v Dragarsko dolino. Takratna oblast jih je namestila v izpraznjene hiše. Še je trajala vojna. Težko bi predstavljamo, kako in s čim so ob vrnitvi nadaljevali življenje in kje so jemali za preživetje.

Ko so po vojni začeli z obnovo domov, se je začelo novo trpljenje. Domoljubi so vztrajali, niso omagali. Danes jim s ponosom in zasluženostjo rečemo, da so bili heroji. Prav ti so vrnili življenje eni in drugi vasi. Ves čas pa so pogrešali sokrajane in sorodnike, ki jih je vzela vojna. Ob raznih praznovanjih, proslavah in drugih dogodkih so se bili ti naši ljudje celo desetletje na srečanjih strašno veseli. Pozdravljali so se, objemali, jokali in spraševali drug drugega o preživetju in grozah. Za vsakega, ki je umrl ali pa se odselil kam drugam, jim je bilo žal. Želeli so si, da bi se vasi napolnili z domačimi ljudmi. Žal se to ni moglo zgoditi, ker so nekateri našli drugod boljše pogoje za življenje. Danes tu živimo pripadniki že tretje generacije. Ponosni smo, da smo potomci teh ljudi. Častimo in skrbimo za njihova spominska obeležja. Pogovarjamo se o ljudeh, ki jim ni bilo dano zaživeti v svobodi.

V mesecu juliju smo imeli v Novem Kotu manjšo spominsko slovesnost ob 80. obletnici vračanja naših internirancev. Še je nekaj živih, ki jih na te pomembne slovesnosti pripeljejo svojci. Lepo se je z njimi pogovarjati. Iz vseh žarijo topla vaška domačnost in spomini na mladost.

Na letošnji prireditvi je vse navzoče s pozdravnim nagovorom sprejel vaščan tov. Toni Cimprič – predsednik KOZB Draga. Slavnostni govornik je bil predsednik ZZB Ribnica za vrednost NOB tov. Daniel Divjak. Celotne misli slovesnega govora je lepo navezal na dva otroška spisa, ki sta nastala takoj po vojni. Otroci so vedno znali zapisati svoje iskrene misli. Preživeli otroci Novega in Starega Kota so imeli kaj povedati in kaj zapisati. Podžupanja ga. Barbara Levstik Šega pa je preteklost in sedanjost povezala z mislijo, naj se takšna in podobna grozodejstva ne bi nikoli več ponovila. Na svetu so čudni časi! Kulturni program so popestrili zanesenjaki – recitatorji, mlad harmonikar, praporščaki in prijetna pevka skupina Binklarji. Ganljivo je ob spremljavi violine izzvenela zapeta pesem »Počiva jezero v tihoti«.

V opomin in spomin na vse iz Novega in Starega Kota, ki počivajo v taboriščih, govori verz Igorja Grudna:

**Otok Rab, v zelenju trt, oljk in pinij med zalivi
mnogim dal si strašno smrt,
v srcu nosimo jo živi!**

V imenu KOZB Draga iskrena hvala vsem nastopajočim! Take prireditve so druženja in povedo mnogo več kot prebrana knjiga.

*Zapisali
Dunja in Irena*

Brezplačni prevozi za starejše so namenjeni vsem, ki ne vozite sami, nimate sorodnikov in imate nizke mesečne dohodke. Naši prostovoljni vozniki vas odpeljejo po nujnih opravkih: do zdravnika, banke, pošte, lekarne ...

**TRI DNI PRED PREVOZOM POKLIČITE
NA BREZPLAČNO ŠTEVILKO**

080 10 10

OGENJCA – SIMBOL JUNAŠTVA

Veliko skrb so partizanske enote od prvega dne bojevanja namenjale ranjencem. Tako je bilo tudi leta 1942 med obsežno ofenzivo italijanskih enot na področju od Krima, preko Notranjske do Kočevskega roga. Tako imenovana »roška ofenziva« je zajela tudi področje Loškega Potoka. Partizani so se morali s tega področja umakniti, še prej pa so poskrbeli za težke ranjence, saj jih v takih razmerah niso mogli nositi s seboj. Tako so kraško jamo Ogenjco, ki se nahaja v gozdovih okoli Loškega Potoka,

spremenili v zasilno bolnišnico, kamor so skrili ranjence. Ofenziva je bila kruta, divja, vrstili so se požigi vasi, streljanje ljudi, mnoge družine so odpeljali v taborišča. Pritisk, ki ga je okupator izvajal nad ljudmi, je bil skoraj nevzdržen. Zato je tudi prišlo do tragedije v jami, saj je bila bolnišnica izdana. Toda v trenutku, ko so ranjenci spoznali, da so izdani, je stopilo v ospredje njihovo junaštvo, še večje junaštvo pa je pokazala njihova bolničarka Mimica, ki jih je na njihovo prošnjo postrelila in nato ustrelila še sebe, saj nihče od njih ni želel priti živ v roke Italijanov.

Lahko rečemo, da je to dejanje junaštva, ki so ga pokazali vsi, ki so v jami trpeli, in zato sta ta jama in prostor okoli nje simbol junaštva in vere v pravičen boj in simbol trpljenja. Trpljenja bolečine, trpljenja povzročitve smrti, ki pa je bilo nujno dejanje.

In tako se že leta srečujemo na tem mestu vsi, ki želimo ohraniti v spominu junaštvo in se predvsem opomniti in si želeči, da se takšni dogodki ne bi več ponovili.

Tudi letos smo se zbrali na Ogenjci in se s spominsko prireditvijo spomnili teh dogodkov pred 81 leti. Tradicionalno se tam zadnjo nedeljo v juliju zbere kar lepo število ljudi in tako je bilo kljub slabemu in hladnemu vremenu tudi letos. Slavnostni govornik je bil zgodovinar in poslanec v DZ RS dr. Martin Premk. V svojem govoru je opisal priprave in potek ofenzive. Poudaril pa je, da so dejstva, kdo je bil na kateri strani, jasna, kljub temu da nekateri skušajo zgodovino prilagoditi svojim potrebam in opravičiti kolaboracijo kot nekaj domoljubnega. Svoj govor je zaključil s Kosovelovimi verzi: »Silni so oni, ki ne poznajo lastne koristi in so jim srca odprta kot smehljajoči travniki. Silni so oni, ki se ne uklonijo, ki se ne zlomijo. In ti premagajo svet in ne umrejo.« Pozdravni nagovor je imel župan Simon Debeljak, ki je med drugim dejal, da je ponosen, da lahko reče, da je Ogenjca postala kulturni spomenik.

Spominska slovesnost je bila obogatena z bogatim kulturnim programom. Nastopili so pevci kvarteta Gallus, izredno čustveno so recitirale recitatorke – članice ZB NOB Ribnica Majda Rački, Jelka Domevšček in Jana Šega, z izjemno interpretacijo izbranih pesmi se jim je pridružil Igor Rojc s Primorske, prireditev pa je z zvoki svoje harmonike popestril Jakob Prelesnik. Prireditev je z zahvalo vsem zaključil predsednik Društva za ohranitev spomina na partizansko bolnico Ogenjca Janez Maršič, ki se je pridružil vsemu predhodno povedanemu. Tudi sam je izpostavil, da je znano, kdo je bil kje, in da bi bilo prav, da se to prizna, zato da s temi spori ne bi več bremenili mlade generacije. Prireditev pa sem vodila Irma Grbec.

Slovesnost se je zaključila s tovariškim druženjem, kjer so se še malo izmenjala mnenja udeležencev prireditve, srečali so se znanci in prijatelji. Bilo je lepo in tudi vreme je vzdržalo. Potočani pa so še enkrat več dokazali, da so dobri gostitelji.

Irma Grbec

USPEH NK RIBNICA NA MEDNARODNEM NIVOJU – PRVAKI U17 »FUTSAL WEEK POREČ 2023«

Med 21. in 25. junijem 2023 je v Poreču potekal mednarodni turnir »FUTSAL WEEK Poreč 2023«. Naš klub se je z velikim veseljem odzval povabilu. Poleg nas so bile povabljene še Malta, Hrvaška in Portugalska.

Ekipa - zgoraj levo: Alen Zgonc (golman), Mihael Čop (ŠD Extrem), Ažbe Gradišar, Jure Grgurič, Jan Stekič, Urban Sevenšek, Lado Grgurič (trener); spodaj levo: Lan Pahovič, Jakob Čampa, Luka Kujavec, Žan Sinanović (kapetan), Tinjan Blatnik in Đorđe Đorđević (ŠD Extrem). Na sliki manjka Liam Strnad (Brinje Grosuplje), ki se je priključil ekipi na sobotni tekmi proti Hrvaški.

V sredo, 21. junija, je ekipa odigrala prvo tekmo proti reprezentanci Malte. Zmaga pravzaprav ni bila vprašljiva, saj je Alen Zgonc zaklenil gol, ekipa pa je držala nepremagljivo obrambo in močan napad. Tekma se je končala z lepo zmago 8 : 0.

V soboto, 24. junija, se je v dvorani Finida odvila tekma proti naši sosedni Hrvaški. V prvih nekaj minutah je povedla Hrvaška, vendar ne za dolgo; ekipa je spremenila način igre in odigrala vrhunsko tekmo, ki se je končala z visoko zmago naših fantov 10 : 3.

V nedeljo, 25. junija, pa je v športni dvorani Veli Jože potekala odločilna tekma s portugalsko reprezentanco, ki je bila favorit turnirja. Tekma je bila napeta, energična, popuščanja ni bilo; ni bilo prostora za napake, rezultat ob polčasu je bil pričakovan: 0 : 0.

Sledil je drugi polčas, ki je postregel z vrhunsko tekmo, neverjetnimi akcijami in preigravanji; bila je tekma, na kateri ne sedi! Zagotovo je bila to tekma, ki ni pustila ravnodušnega prav nikogar. Pritisk so občutili vsi igralci, ki so se borili z neverjetno energijo do samega konca.

Zmagovalni gol je v drugem polčasu zadel Mihael Čop v akciji z Ažbetom Gradišarjem! Čudovita akcija, ki jo lahko vidite na FCB-strani NK Ribnica! Z 1 : 0 se je končala tekma, ki je bila nepozabna tako za igralce kot za gledalce.

»Uspeh mladih Ribničanov odmeva tudi v državi evropskih prvakov!« je bil eden izmed zapisov po tekmi, o kateri je med drugim pisal tudi portugalski časopis. Prav gotovo smo bili presenečenje turnirja.

Igrati s skoraj najboljšimi na svetu si štejemo v velik ponos in čast! Fantje so po turnirju povedali, da je bilo izredno doživetje. Doživeli so pritisk, presing, čustva, napetosti; čustvene emocije so delovale tako pri njih kot pri nas, gledalcih, navijačih, starših. Izredno ponosni smo, da je ekipi s skupnimi močmi uspelo. Vsak posameznik je prispeval svoj del k tako pomembnemu uspehu. Pohvale in hvala vsakemu posebej za doprinos, ki ga ne bomo pozabili. Dobili smo nov elan za naprej in še več motivov za bodoče uspehe.

Po podelitvi medalj, pokala in plaket

Med vsemi igralci turnirja je bil za najboljšega golmana izbran ALEN ZGONC in za najboljšega igralca LAN PAHOVIČ. Čestitke in le tako naprej!!

LAN PAHOVIČ in ALEN ZGONC - igralec in golman turnirja

Na turnirju so izbirali tudi najboljšo prvo peterko, ki je bila takole objavljena. Ponosni smo, da imamo kar 3 igralce, ki so si prislužili ta laskavi izbor! Alen, Žan in Lan! Bravo, fantje!

Spoštovani starši in navijači, v imenu kluba se vam iskreno zahvaljujemo za udeležbo, pomoč in sodelovanje na turnirju. Predvsem pa se vam zahvaljujemo za izkazano zaupanje in da ste del ekipe ter da ste pomagali pri soustvarjanju naše lepe skupne zgodbe.

Best Starting Five:

Alen Zgonc, gk (Futsal Ribnica)

David Gita Paulino (POR)

Diogo Loureiro (POR)

Žan Sinanovic (Futsal Ribnica)

Lan Pahovic (Futsal Ribnica)

Tekst in foto: Sabina Grgurič

NOGOMETNI KLUB RIBNICA

VABI K VPISU V NOGOMETNO IN FUTSAL ŠOLO

OTROKE od 4. LETA DALJE!

URNIK TRENINGOV od 1. septembra dalje za vse starostne skupine:

➤ **PON., TOREK in ČETRTEK ob 18.00 uri** na stadionu Ugar.

Spremljajte nas na FCB, Instagramu in spletni strani www.nkribnica.si!

Prvi mesec vadbe je **BREZPLAČEN!**

Več informacij o treningih in vpisu: info@nkribnica.si; M: 041 393 490 (Sabina)

O Nogometnemu Klubu Ribnica

Ribniška nogometna šola (ustanovljena l. 2017) zagotavlja kvalitetno in strokovno vadbo s trenerji z opravljenimi licencami, ki jih vsako leto potrjujejo na izobraževalnih seminarjih, in z izkušnjami s treniranjem mlajših selekcij, ki vsako sezono dosegajo odlične rezultate v futsalu in nogometu.

Treningi potekajo po strokovnem **učnem načrtu/programu za vsako starostno selekcijo posebej, kar je izrednega pomena za gibalni razvoj otrok.**

V NK Ribnica postavljamo kakovost in strokovnost treningov na prvo mesto, saj je oboje pogoj za uspešnost ne le ekipe, ampak razvoja posameznega otroka. Otroke bomo naučili nogometnih skrivnosti, jih navdušili za gibanje in s pravilno oblikovanimi treningi vplivali na razvijanje gibljivosti in splošne motorike v povezavi z nogometom.

Trener razvija osebni pristop do vsakega otroka, spodbuja njegove vrline in nadzira pravilno izvajanje obojega - splošnih vaj za gibljivost IN nogometno tehniko - pravilno ustavljanje žoge, točne podaje, itd.

PRVOLIGAŠKA SEZONA SE PRIBLIŽUJE!

V ŠD Extrem smo po lanskih uspehih zavihali rokave in pošteno zagrizli v izzive, ki nam jih ponuja bližajoča se sezona – tokrat v prvi ligi članske ekipe in z novim generalnim sponzorjem. Na začetku priprav sem se pogovarjal z dvema članoma na najbolj odgovornih mestih v klubu. Najprej sem dal besedo trenerju

članske ekipe Niku Jeliću.

S pripravami na sezono ste že začeli. Ali gre vse po planu in imate že izdelan načrt treningov in prijateljskih tekem?

S pripravami smo že začeli. Tri dni smo bili na Turistični kmetiji Oblak na Riglju. Imeli smo zelo zahtevne fizične priprave. Sedaj pa nadaljujemo s treningi trikrat na teden. Na začetku se bo še precej delalo na fizični pripravi. Septembra bosta v ospredju žoga in taktika. Imamo že tri dogovorjene prijateljske tekme (Mlinše, Siliko, Bronx). Zaenkrat gre vse po planu.

Ekipo sta okrepila dva igralca, povratnik v ŠD Extrem Timi Debeljak (FK Dobovec) in članski reprezentant Denis Totošković (MNK Square Dubrovnik). Je to, kar ste iskali, sta to pravi okrepitevi?

Okrepitevi sta pravi, manjkale so nam predvsem izkušnje. Predvsem z Denisom Totoškovićem, ki je preigral že ogromno futsala, tudi v tujini, smo slednje tudi dobili. Timi Debeljak je igralec, ki bo določene situacije reševal predvsem v napadu, predvsem tiste, ki jih v določenih situacijah lani nismo. Vzgojen je pri nas in je domačin, na tej strategiji tudi gradimo prihodnost kluba – čim več domačih igralcev.

Štirje nosilci igre (Čop, Žlindra, Gregorič in Ambrožič) gredo od 3. do 10. septembra na evropsko prvenstvo U-19 v Poreč. Bo to vplivalo na priprave in kasnejše tekme?

Vplivalo bo tako, da v tednu evropskega prvenstva mogoče izpustimo kakšen trening. Bomo pa šli pogledat kakšno tekmo in spodbujat naše fante tako igralci kot trenerji. Igralci bodo s prvenstva prav gotovo prinesli bogate izkušnje, kar bo tudi za njih in naš klub velik plus.

Kateri so cilji v sezoni 23/24 in kaj vi osebno pričakujete od ekipe?

Prvi in osnovni cilj je jasen, da obstanemo med elito, temu cilju bomo tudi sledili. Gremo mesec za mesecem, tekmo za tekmo. Glede mojih pričakovanj je tako, da moram te fante najprej videti igrati na najvišjem nivoju z najboljšimi ekipami. Moja želja je nekje sredina lestvice, vsekakor pa ne končnica za obstanek, kjer odločata tekma ali dve o tvoji usodi.

Naslednja sogovornica je prva oseba kluba, ki skrbi, da vse poteka, kot je treba. Že drugi mandat predseduje klubu predsednica Nuša Klajič Ambrožič.

Kako potekajo priprave na novo tekmovalno sezono v klubu (organizacijsko, marketinško, kadrovsko)?

Tudi letos bomo nastopali z vsemi mladinskimi selekcijami in člansko ekipo, tokrat v prvi ligi, kar je vsekakor velik zalogaj. Priprave so se začele že ob koncu prejšnje sezone. Klub pa so zapustile članice, saj so se odločile za samostojno pot. Vsi v klubu jim želimo srečno in uspešno nadaljnjo pot, dekleta so motivirana in zagotovo v ženskem futsalu naredijo še veliko. V izvršilnem delu kluba, ki skrbi za izvedbo tekem in ostalega dela v društvu, se nam je pridružilo nekaj novih članov, ravno tako smo v upravni odbor izvolili predstavnike sponzorjev. Marketing izvajamo skozi vse leto, saj sponzorje obiskujemo in se dogovarjamo z njimi preko vsega leta. Pri trenerskem kadru sledimo težnji po čim boljši strokovnosti in usposobljenosti naših trenerjev. V novi sezoni bomo imeli v klubu dva trenerja z B-licenco, poleg obstoječih pa so še trije igralci – člani pridobili trenersko licenco C. S tem delo na izboljšanju strokovnosti trenerskega kadra še ni zaključeno, saj gradimo sistem prenosa in pridobivanja znanja tako znotraj kluba kot z zunanjimi izobraževanji, ki jih nudimo našim trenerjem. Pogrešam pa v nekaterih selekcijah, predvsem mlajših, večje sodelovanje in podporo klubu s strani staršev. Stremimo k okrepitevi tehničnega osebja. Moram priznati, da smo nekoliko šibki pri časomerilcih. Okrepite bomo morali tudi osebje na področju varovanja in novosti v letošnji sezoni, kadru pri vstopnini (samo pri članih).

ŠD Extrem je dobil tudi generalnega sponzorja THE NUTRITION.

Drži, to je bila naša velika želja, da privabimo generalnega sponzorja. V podjetju so prepoznali naše dobro in uspešno

delo. Selekcije U-13, U-15, U-17, U-19 in člani bodo tekmovali z imenom THE NUTRITION-EXTREM. Pridobili pa smo tudi nekaj novih sponzorjev. Vsem se zahvaljujemo za njihov prispevek.

Kot predsednica bi po koncu sezone 23/24 ocenili sezono kot uspešno ...

Če začnem pri članih, je cilj postati soliden prvoligaš s čim več doma vzgojenimi igralci. Pri mladinski ekipi je cilj prihajajoče sezone ubranitev naslova iz prejšnje sezone, saj večina igralcev ostaja v ekipi. Pri mlajših selekcijah pa uvrstitve v končnico, kjer te bodo, in boj za čim višja mesta. Osebnostno si želim čim bolj mirno sezono brez poškodb in drugih pretresov v klubu, veliko gledalcev in dobro vzdušje na tekmah. Zato ob tej priložnosti vsi lepo vabljeni na tekme ŠD Extrema, da skupaj z domačimi navijači Sršeni dokažemo, da smo skupaj močnejši!

Članska ekipa THE NUTRITION-EXTREM začneja tekmovalno sezono 23/24 v petek, 29. 9. 2023, ob 20. uri v domači dvorani v Sodražici proti lokalnemu rivalu FK

Dobrepolje. Liga se igra po trikotnem sistemu. V prvem delu sledijo še domače tekme po naslednjem sporedu: 20. 10. KMN Oplast Kobarid, 3. 11. FK Siliko, 17. 11. KMN Meteorplast. Vse tekme bodo ob petkih ob 20.00 v športni dvorani v Sodražici. Vsi lepo vabljeni na ogled tekme superfinala, ki bo med ekipama FK Dobovec in FK Siliko odigrana zvečer v soboto, 23. 9. 2023, v sklopu izvedbe Slovenskega dneva futsala. Izvedba dneva futsala je bila klubu podeljena s strani komisije za mali nogomet pri NZS, kar si v klubu štejejo v čast in ponos.

Naj za konec samo še spomnim, da je slovenska mladinska reprezentanca U-19 od 3. do 10. 9. 2023 igrala v Poreču na evropskem prvenstvu. Za reprezentanco Slovenije so nastopali štirje člani našega kluba (vratar Nik Ambrožič, igralci Anže Žlindra, Andraž Gregorič, Luka Čop). Nastopali so v skupini z Italijo, Ukrajino in Finsko, ki je bila tudi njihov prvi nasprotnik v nedeljo, 3. 9. 2023.

*Napisal: Frenk Ambrožič
Fotografije: arhiv ŠD Extrem*

BALINANJE MEMORIAL – LAZEC

Društvo upokojencev Draga je tudi letos organiziralo in izpeljalo tradicionalni balinarski Memorial, in sicer 21. 06. 2023. Spomnili smo se na našo edino žensko ekipo, ki nas je zastopala po vsej Dolenjski. Vse domačinke iz Lazca so tvorile dobro ekipo. Z izgubo Ivanke, Tončke in Irene je Elica ostala brez športnic in zaključila z balinanjem.

Tudi letos nas je podprla vaška skupnost Lazec, za kar se ji v imenu DU Draga iskreno zahvaljujem. V lepem, sončnem in vročem vremenu se je pri Gredicah na Lazcu zbralo 7 ekip, sodnik iz Kočevja g. Ivan Novak in referent za šport g. Marjan Lavrič. Nastopale so ekipe: DU Draga, Binkl, Loški Potok, Krpan, Rakitnica, Sodražica in Kočevje. Tokrat smo tekmovali na dveh stezah. Ob druženju in navijanju je vroč dan hitro mineval. Med odmori smo se hladili pred brunarico, kjer so nas naše članice Majda, Vida in Branka oskrbele s hrano in pijačo do konca turnirja. Prilegel se nam je okusen ciganski golaž. Vse pohvale kuharicam.

Rezultati in zmage so dvignili športno napetost. Po odigranem polfinalu in finalu smo se umirili. Štiri ekipe so dobile pokale.

1. mesto Krpan
2. mesto Rakitnica
3. mesto Binkl
4. mesto DU Draga

Za dosežene pokale iskrene čestitke. Vsem nastopajočim, sodniku g. Ivanu Novaku in športnemu referentu g. Marjanu Lavriču hvala za uspešno realizacijo Memoriala. Zadovoljni z dosežki smo se prijateljsko razšli in ob letu se spet pomerimo.

Predsednik DU Draga Mirko Pantar

TRADICIONALNI POHOD PO STEZICAH NAŠIH PREDNIKOV

Poletje je čas dopustov in čas šolskih počitnic. To je del leta, ko nas vroči dnevi kar vabijo k opravičilo zunaj, na izlete, na morje in na različne dogodke. Topli večeri pa so primerni za posedanje in klepet v dobri družbi. Skratka, vsak izmed nas si poletne trenutke popestri po svoje in v njih uživa.

V Kulturno-športnem društvu Draga pa si vsako leto konec meseca julija popestrimo poletje z našim največjim športnim dogodkom, pohodom Po stezicah naših prednikov. Popestrimo ga seveda še vsem tistim, ki radi hodijo in uživajo v neokrnjeni naravi, v športnih aktivnostih in druženju z ljudmi. V soboto, 29. 7. 2023, smo organizirali že 20. tradicionalni pohod. Štartali smo pred domom krajanov v Podpreski. Na štartu se nas je zbralo okoli 130. Tako številčne udeležbe smo bili zelo veseli. Moramo pa priznati, da je k taki udeležbi pripomoglo tudi vreme, saj so nas ta dan spremljali sonce in poletne temperature. Pohod je potekal po gozdnih poteh, pohodniška pot je bila kar razgibana. Najzahtevnejši del poti je bil vzpon na vrh Mošnevec, a smo ga vsi pohodniki uspešno dosegli.

Med potjo smo se prijetno pogovarjali in se tudi nasmejali. Brez naših gasilcev iz PGD Podpreska in PGD Trava tudi

tokrat ni šlo, saj so nas pridno čakali na postankih in redno skrbeli za mrzlo pijačo. Na cilj, nazaj v Podpresko, smo prispeli prijetno utrujeni in komaj smo čakali malico, ki smo si jo pošteno prislužili. Odlični golaži, ki so ga pripravili v vojašnici Postojna, nam je zelo teknil. Kmalu pa so nas zvoki ansambla Bratje spravili na plesišče. Vzdušje je bilo zelo pozitivno. Še dolgo smo plesali in se zabavali.

Ker je izpeljava takšnega pohoda kar velik zalogaj, organizacijsko in finančno, brez dobre ekipe KŠD in finančne podpore naših donatorjev ne bi šlo. Pri letošnjem pohodu so nam finančno stali ob strani:

- Občina Loški Potok
- Digit Trgovsko-proizvodno podjetje d. o. o
- Chipov Levstek Jože s. p.
- Anis Trend d. o. o
- Gazeta d. o. o – računovodske storitve
- Poliestet d. o. o.
- Blaž Pajnič – nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji
- Rok Grgurič s. p. – posek in spravilo lesa
- Žaga trade d. o. o.

Hvala vsem donatorjem za izkazano finančno podporo. Hvala PGD Podpreska in PGD Trava za spremljanje na pohodu. Hvala vsem gospodinjam, ki ste se potrudile in spekle pecivo. Hvala vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri organizaciji in izvedbi pohoda.

Ubrana ekipa KŠD Draga je z veseljem stopila skupaj in opravila svoje delo. Ugotovili smo, da skupaj zmoremo in da ni nič težko. Več nas za delo zagrabi, lažje gre in bolj lušno je. Biti član društva pomeni biti društvu v pomoč in se udeleževati dogodkov. Številčna udeležba in zadovoljstvo pohodnikov pa so nam le še večja motivacija za naprej.

Se vidimo drugo leto v Dragarski dolini! Pa ne pozabite. Sedaj, ko veste, kje je Mošnevec, se še kdaj povzpnete na vrh. Tam boste našli štampiljko in knjigo. Veseli bomo, če se boste vpisali. Mogoče pa je nekje v skritem kotičku tam zgoraj kakšen gozdni škratelec pustil še kaj. Le pokukajte, mogoče kaj najdete.

*Za KŠD Draga
Nevenka Dražetič*

NEVTRALIA KLUB – TEK PO SLEDEH MEDVEDA 2023

Kot že veste, se Nevtralia klub ukvarja z organizacijo raznovrstnih dogodkov. Eden izmed njih je že tradicionalni Tek po sledih medveda, ki spada tudi v Notranjski tekaški pokal. Notranjski tekaški pokal (NTP) je bil ustanovljen z namenom povezati tekaške prireditve na Notranjskem in jim dvigniti kakovost in množičnost. Eden od ciljev pokala je bil, da se obstoječe tekaške prireditve ne bi več časovno prekrivale in se tekačem ne bo potrebno odpovedovati nastopom na želenih tekmah, in ta je danes uresničen. Letos je v sklopu NTP-ja devet tekaških prireditev in po vrsti si sledijo Tek na Križno goro, Tek na Slivnico, Cerknjski polmaraton, Nočna 10ka, Tek ob Cerknjskem jezeru, naš Tek po sledih medveda, Postojnski tek, Tek po Blokah, Tek po polhovih stopinjah (grad Snežnik) in Tek po Rakovem Škocjanu.

Organizacija vseh tekov je na visokem nivoju, saj morajo ustrezati visokim zahtevam in standardom. Nevtralci z izpolnjevanjem zahtevanih pogojev nimamo težav, saj smo z dolgoletnimi

izkušnjami vajeni organizacije in vse poteka kot dobro naoljen stroj. Priprava proge in startno-ciljnega prostora, elektrika, parkirišče, oder, spremljevalno dogajanje, napitki na progi, redarji po progi in na prizorišču, prijave tekačev, info tabla, prva pomoč, teki tudi za otroške kategorije, merjenje časov, topla malica in pijača za tekače, medalje, pokali, priznanja in podelitev za najboljše ter posebne lesene medalje za vse sodelujoče tekače. Vse to zahteva številčnost pridnih rok in na srečo imamo tega v članstvu kluba Nevtralia dovolj. Letos smo dodali še zbiranje prostovoljnih prispevkov za ponesrečence v katastrofalnih poplavah in 400 €, kolikor se je nabralo, nakazali Športnemu društvu Črna na Koroškem, ki je izgubilo vse z igriščem vred.

Tek po sledih medveda vedno organiziramo dan pred našimi tradicionalnimi Igrami brez meja v sredini avgusta, letos je bilo to 12. 08. 2023. To je bila že deveta zaporedna izvedba tega 7,5 km dolgega teka, ki poteka po makadamskih poteh od Retij do Bloščka in nazaj. Tudi v času koronskih ukrepov smo tek uspešno izvedli in v teh letih gostili raznovrstne tekače, tudi tiste iz tekmovalnega vrha Slovenije. Vseh devetih tekov v raznih vremenskih pogojih pa so se udeležili štirje tekači in prav je, da jih naštejemo: Stane Ferfila, Ivan Ruparčič, Tine Ferfila in članica Nevtralia kluba Mateja Car. Čestitke vsem, upamo, da se vidimo tudi naslednje leto, ko bo jubilej desetletnice.

Tekmovalni del je razdeljen na več kategorij po letih in spolu, od predšolskega ciciteka do kategorije moških, starih 70 let in več. Rezultate po kategorijah lahko vidite na spletnih straneh NTP-ja in družbenih omrežjih. Letos je drugič

zapored proga potekala v nasprotni smeri kot prvih sedem let. Absolutni zmagovalec pri moških je z odličnim časom 0:27:50 postal Philip Lavrič Pregelj, ki je premagal lanskega zmagovalca Tadeja Osvalda in Tadeja Vehovca. Philip je v nasprotni smeri postavil rekord proge in o tem 17-letniku bomo glede športnih dosežkov v prihodnosti zagotovo še slišali. Od 36 moških je bil najboljši Potočan

na 10. mestu Teo Turk, takoj za njim pa so v cilj prisopihali še Robi Knavs, Jure Lavrič in Marko Car. Med ženskami je slavila Lara Jernejčič, druga je bila Tina Ule, tretja lanska zmagovalka Brigita Martinčič, od četrtega do šestega mesta pa so se zvrstile stare znanke Nataša Ule, Damjana Hace in Mateja Car. Poleg naštetih Jureta, Marka in Mateje so tekli še štirje člani Nevtralia kluba, Marjana, Tanja, Matej in Sašo. Skupaj se je dokaj zahtevnega teka udeležilo 114 zadovoljnih tekačev, ki se vedno radi vračajo k nam. Zadržali so se tudi po podelitvi medalj in pokalov, saj je vse prisotne dolgo v noč zabaval naš potoški ansambel Lozn Bodn band. Fantje dobro špilajo in pojejo in ne dvomimo, da bodo kmalu zaigrali tudi na naši največji prireditvi.

Tudi sicer smo člani Nevtralie tekaško zelo aktivni in se udeležujemo raznih tekov (Postojnski tek, Ribn'ca trail, DM tek za ženske, Ljubljanski maraton, Tek trojk, Bovec maraton, Tek po Blokah ...). In ker nas je kar precej rekreativnih tekačev, smo kupili prepoznavne majice z našim logotipom in napisom. Tako smo prepoznavni na marsikaterem tekaškem prazniku, sploh če nas je veliko. Tradicionalno se v največjem številu udeležujemo nočnega teka na Bledu v dolžini 10 km. Proga poteka okrog Blejskega jezera, start je ob devetih zvečer in zato ima ime Nočna 10ka. Teče vsak po svojih zmožnostih, zmagovalci smo vsi. Po teku včasih sledi kopanje v jezeru, vedno pa se poveseimo ob glasbeni skupini, ki igra samo slovenske pesmi. Druženje nas povezuje in krepi prijateljske odnose.

Nevtralia klub

NEVTRALIA KLUB – IGRE BREZ MEJA 2023

Od vseh prireditev za popestritev vsakdanjika naših občanov so »Igre brez meja« z veselico po njih namenjene najbolj številčnemu občinstvu. Tradicionalno so na nedeljo okrog praznika velikega šmarna oziroma vélike maše in letos je bil ta datum 13. avgust. Dopoldne smo najprej še pospravljali od sobotne prireditve, "Teko po sledih medveda«, nato pa pripravljali tekmovalne proge, pravila za igre, potrebne rekvizite za pet različnih iger, tablo za rezultate, plesišče, oder za ansambel, reflektorje, nagrade, hladilnik za pijačo, listke in tablo za tombolo; med našimi nalogami so bili tudi priprava prehrane, otroška igrala, WC-ji, dogovor s prodajalcem kock in balonov, parkirišča, redarji, strežno osebje, sodniki, štoparice, vse potrebno za prostovoljne prispevke in še sto drugih stvari, da poteka celotna prireditev na visokem nivoju. Najzahtevnejše delo pa ima naš elektro oddelek, saj je količina porabljene električne energije vsako leto višja. Zato se zahvaljujemo vsem bližnjim sosedom, ki nam omogočajo, da se pri njih priključimo na električno omrežje.

Ozvočenje pošilja domačo muziko že kmalu po kosilu po celi vasi ter moti vaščane pri popoldanskem počitku in jih tako privablja, da preživijo to nedeljsko popoldne čisto drugače kot po navadi. Ob dveh pričenemo z dogodkom in prvi so na prizorišču člani sodelujočih ekip, nato pa se počasi prizorišče polni tudi s preostalimi obiskovalci. Naš neumorni napovedovalec, komentator in povezovalac prireditve, vse v eni osebi, Marijan Košmerl – MK Hanzzy, bi s svojimi domislicami in nalezljivo dobro voljo iz še tako turobnega vzdušja napravil veselico, zato nas nikoli ne skrbi, da dan ne bi bil vesel in sproščen.

Na igrah je letos sodelovalo šest ekip, ki so se pomerile v petih zanimivih igrah. Poleg tradicionalne igre – molže so sodniki letos določili še naslednje štiri igre: letni slalom, polaganje tlakovcev, aquafresh ter hidro-valjčni transporter. Vsaka ekipa ima po enega jokerja, ki prinese dvojno število točk v igri, za katero ga sami vložijo. Nekaj ekip je že starih znancev prireditve, vedno pa je še kakšna nova. V vsaki ekipi nastopajo po trije moški in tri ženske, moto pa je: važno je sodelovati. Letos so nastopale ekipe Koruzniki, Pivočki,

Haskap Jurjevica, Bluoški voli, Volčjaki in pa ekipa šestih deklet Veronikina dekliščina. Punce so že dan prej po tekaški prireditvi domiselno popestrile dogajanje. Zmagala je ekipa Volčjaki pred Koruzniki, tretja pa je bila Veronikina dekliščina. Prav Volčjaki so ekipa z največ nastopi, saj se iger udeležujejo že od prve prireditve. Sestava ekipe sorodnikov se sicer čez leta zaradi različnih vzrokov, pripravljenosti in taktike spreminja, a so vsako leto v boju za najboljša mesta. Čestitke tropu.

Med samimi igrami organiziramo še dodatno igro za vse preostale obiskovalce, metanje podkev. Omejena je na 50 tekmovalcev in lepa praktična nagrada poskrbi, da so vsa mesta hitro zapolnjena. Letos je bila nagrada za najboljšega »fleksarca« oziroma kotni brusilnik in po ogorčenem boju jo je po dodatnem krogu zaslužen odesel domov Janez Košmerl iz Retij. Drugi je bil Miha Car, tretji pa Janez Ruparčič.

Letos smo zbirali tudi prostovoljne prispevke za ponesrečence v katastrofalni ujmi. Veliko članov kluba je tudi gasilcev in smo šli pomagat skupaj z ostalimi gasilci iz naše gasilske zveze. V torek po igrah smo šli v Nazarje in po končanih delih članom PGD Nazarje izročili dobrih 1.600 €. Ja, veliko se je nabralo prostovoljnih prispevkov in hvala vsakemu izmed vas, ki ste darovali na ta način.

Po končanih igrah sta sledili podelitev in veselica, letos je obiskovalce dobro zabaval ansambel Nemir. Med glasbenimi premori tradicionalno izvedemo tombolo z bogatimi nagradami, za najmlajše pa nudimo brezplačno zabavo na napihljivih igralih. Dobrodošli na Igrah brez meja 2024!

Nevtralia klub

PRIKAZ KOŠNJE NEKOČ

Prijatelji (Janez Sterle, Aleš Bambič, Damjan Lavrič, Dejan Mohar, Darko Šega in Miha Arko) in njihove žene ali partnerice so se malo za šalo, malo zares spomnili, da bi prikazali potek košnje iz otroških let. To jim je tudi uspelo.

8. julija zjutraj so kosci odšli za Belo Vodo. Prinesli so kose, ki jih je dobro sklepal Grgurčkov Janez. V vrsti, eden za drugim, so kosili in naredili redi. Tadeja in Jasmina sta jim prinesli na glavi v jerbasu zajtrk, tako kot so žene počele nekoč. Jasmina je skuhala dobro zabeljene koruzne žgance in belo kavo iz proje. Spekla je tudi kruh in pito. Kosci so zajtrk pojedli sede na tleh.

Popoldne so prišle grablječice (Duša, Tadeja, Nataša, Jasmina in Špela), da so zgrabile pokošeno travo. Sterletov Janez je pripeljal ostrnice, ki so imele dobre "štrgle". Strokovno je zasadil prvo ostrnico in za njim so tako nadaljevali še ostali kosci. Vsak kosec je zdel eno ostrnico. S podajačem so jim podajale malo osušeno seno njihove žene in partnerice. Žejo so si gasili z brečkovno vodo. Za rezervo so imeli tudi banko vode kot kosci nekoč.

Pri zdevanju ostrnic je sodelovala tudi najmlajša generacija in je tako spoznala, kako je ta običaj potekal nekoč.

Marija Bambič

MED – FUNKCIONALNO ŽVILO

Med sodi v skupino funkcionalnih živil z ugodnim delovanjem na posameznikovo počutje. Funkcionalna živila izboljšujejo fiziološke učinke telesa in s tem pripomorejo k boljšemu počutju. Najbolj poznani funkcionalni lastnosti medu sta antioksidativna aktivnost in protimikrobna učinkovitost. Količina in lastnosti bioaktivnih komponent v medu so odvisne od botaničnega izvora medu in geografskega porekla.

Prehrana, bogata z antioksidanti, prispeva k dolgoživosti, preprečuje kardiovaskularne in druge bolezni, kot so nevrodegenerativne bolezni, rak, diabetes. Za antioksidativno aktivnost medu so odgovorni flavonoidi, aminokisline in fenolne kisline. Nekatere izmed antioksidativnih komponent medu so termolabilne in razpadejo s segrevanjem. Njihova koncentracija se s časom manjša. Fenolne komponente so sposobne zmanjševati oksidacijski stres v celici in s tem vplivajo na celični metabolizem in razvoj nevrodegenerativnih bolezni.

Protimikrobna učinkovitost se razvije zaradi delovanja encimov in peptidov, ki izvirajo iz čebelje sline. Protimikrobno učinkuje tudi nizek pH medu, nizka vodna aktivnost in visoka koncentracija sladkorjev. Visok nivo sladkorjev v medu ustvari osmotski pritisk na bakterijsko celico in s tem neugodne življenjske pogoje, ki ne omogočajo rasti in delitve. Razmnoževanje mikrobov je zmanjšano tudi na račun vodikovega peroksida, ki deluje protimikrobno. Tudi protimikrobna učinkovitost je odvisna od botaničnega in geografskega porekla medu. Velja pravilo, da ima temnejši med (ajdov, kostanjev, gozdni) boljšo protimikrobno učinkovitost v primerjavi s svetlejšim medom (akacijev, cvetlični, lipov).

Vrstna pestrost medu, ki ga pridobivamo v Sloveniji (vir: arhiv ČZS)

V medu so prisotne tudi prebiotične komponente, ki prispevajo k aktivnosti in stimulaciji rasti probiotičnih črevesnih mikrobov. Prebiotiki so koristni, ker podpirajo rast in aktivnost probiotičnih bakterij, prisotnih v človekovih prebavilih. Zdravo in dobro delujoče črevesje prispeva k splošnemu dobremu počutju in dobremu imunskemu sistemu. Predvsem oligosaharidi (kompleksni sladkorji) medu imajo prebiotično delovanje. Tudi polifenoli, ki imajo antioksidativno delovanje, prispevajo k imunosti črevesja in pomagajo regulirati črevesno mikrobioto, saj omogočajo ugodne razmere za rast in razmnoževanje dobre črevesne mikrobiote. V medu so prisotne tudi protimikrobne snovi, ki zavirajo rast oportunističnih in patogenih bakterij, kar še dodatno prispeva k dobro delujoči prebavi in dobremu počutju.

Pri uživanju in nakupu medu moramo biti pozorni na morebitne ponaredke medu, ki ne vsebujejo funkcionalnih lastnosti. Letošnje leto je še posebej problematično, saj spomladanski viri medenja niso bili izkoriščeni zaradi neugodnih vremenskih razmer. Zato pridelka ni bilo in je še toliko pomembnejše, da med kupimo pri preverjenem in zaupanja vrednem ponudniku, najbolje pri lokalnem čebelarju. Najpogosteje se med ponareja z dodajanjem sladkornih sirupov. Nekaj pozornosti je potrebno nameniti tudi kakovosti. Na kakovost medu v prvi vrsti vplivajo odstotek vode, električna prevodnost in vsebnost HMF (hidroksimetilfurfural). Na električno prevodnost nimamo vpliva. Primeren odstotek vode dobimo z dobro tehnološko prakso, kar pomeni, da med točimo, ko je zrel. Na delež HMF vplivamo s pravilnim skladiščenjem medu na temnem in hladnem, saj s tem občutno zmanjšamo nastajanje HMF v medu.

Kakovosten in pristen med zagotovo sodi v skupino funkcionalnih živil, kar pomeni, da ugodno deluje na posameznikovo počutje. Da je med funkcionalno živilo, so vedeli že pretekli rodovi in ga uporabljali za lajšanje raznovrstnih težav. Danes pa lahko z raziskovalnimi dognanji te učinkovitosti tudi potrdimo. Tako kot pri ostalih stvareh je pomembno, da smo tudi pri uživanju medu zmerni. Med je namreč energetsko bogato živilo z visokim deležem sladkorja.

Med (vir: arhiv ČZS)

Ana Janžekovič,
svetovalka za varno hrano JSSČ, ČZS

Viri:

- Luchese, R. H., Prudencio, E. R., Guerra, A. F. 2017. Honey as a Functional Food. V: Honey Analysis. de Alencar Arnaut de Toledo V. (ur.). 287–308. DOI: 10.5772/67020.
- Majtan, J., Bucekova, M., Kafantaris, I., Szweda, P., Hammer, K., Mossialos, D. 2021. Honey antibacterial activity: A neglected aspect of honey quality assurance as functional food. Trends in Food Science & Technology, 118, 870–886.

NOV KOZAREC ZA MED IN ČEBELJE PRIDELKE SLOVENSKEGA POREKLA

Na letošnjem kmetijsko-živilskem sejmu AGRA je bil javnosti predstavljen nov kozarec za med in čebelje pridelke ter izdelke slovenskega porekla, za 700 gramov oziroma 580 mililitrov medu. Nov kozarec predstavlja nadaljnji korak v razvoju embalaže za slovenski med, ki ima bogato zgodovino. Pred petnajstimi leti so slovenski čebelarji dobili svoj prvi zaščiteni kozarec za med slovenskega porekla v velikosti 720 ml. Skozi leta so se temu pridružili manjši kozarci, kot sta 370 ml in 212 ml, ter v letu 2012 kozarec za 110 ml, ki ga je kasneje nadomestil še manjši kozarec s prostornino 98 ml. Poreklo in kakovostne

osnova za to, da večina medu naših čebelarjev ustreza višjim kriterijem kakovosti, kot jih opredeljuje Evropska direktiva o medu. Tako med slovenskih čebelarjev brez težav dosega tudi parametre iz pravilnikov evropskih shem kakovosti.

parametre vsebine v kozarcu v skladu s pravilnikom kontrolira Čebelarstva zveza Slovenije. Namen kozarcev za med in čebelje pridelke, ki so pridelani v Sloveniji, je, da že na prvi pogled razlikujemo kakovosten med slovenskih čebelarjev od ostalega, večinoma uvoženega medu, ki se pojavlja na trgu. Nov kozarec za med je vizualno privlačen, poleg tega pa je tudi lažji za prenašanje in nižji od največjega kozarca za med. Zato je priročnejši za shranjevanje v omarah in za uporabo, saj lahko vanj postavimo čajno žličko, ne da bi se ta potopila v med.

Korak dlje pa lahko storite z nakupom medu pri čebelarju, ki je tudi koristnik evropske sheme kakovosti, saj je višja kakovost njegovega medu dodatno preverjena. Med, ki je vključen v sheme kakovosti, prepoznamo po prelepki na pokrovu kozarca, ki vključuje evropski simbol kakovosti »zaščiteni geografska označba« za slovenski med ali »zaščiteni označbo porekla« za kraški in kočevski gozdni med. V Sloveniji imamo odlično čebelarsko prakso ter biotsko zelo pestro in neokrnjeno naravo. Ta dva dejavnika sta

Tina Žerovnik, Čebelarstva zveza Slovenije

SREČANJE BRINARJEVIH

V soboto, 26. avgusta 2023, smo se v naši farni cerkvi na Taboru zbrali sorodniki rodbine Knavs – Brinarjevi iz Travnika 110.

Sveto mašo je daroval nečak, pater Bogdan Knavs; svoj 50. rojstni dan je želel praznovati med svojci, v rojstnem kraju svojega očeta. Somaševal je pranečak salezijanec Jure Babnik. Pater Bogdan je v pridigi lepo nagovoril vse navzoče, bratrance, sestrične, njihove družine in tri še živeče tete številne trinajstčlanske družine. Druženje smo ob veselem vzdušju nadaljevali v Gostišču pri Ani.

Nečaku sem po sveti maši namenila nekaj besed:

»Dragi nečak, pater Bogdan, toplo te pozdravljam v imenu vseh, ki smo danes ob tebi zbrani, da bi s teboj tvojih 50 let praznovali. Radi bi ti nazdravili, se povsedečili in kozarček rujnega popili.

Dragi Bogdan, ob rojstvu se knjiga življenja odpre, z letom se vsakim nov list prične. V knjigo življenja ne pišemo mi, njeno vsebino usoda kroji. Bogdan, pred 23 leti si Bogu obljubo dal, da služabnik njegov boš postal, njegovo voljo spolnjeval, nad ovčicami bedel, vodil jih v nebeški hlev. Bodi dober pastir, pazi, da ti katere ne vzame hudir. Ostani zvest obljubi, naj te božja mati Marija vzame v varstvo pod svoj plašč. Sreče in zdravja obilo ti vsi zbrani želimo.

Rada bi ti namenila še nekaj besed. Vesela sem, da si tu v naši farni cerkvi daroval sveto mašo, molil za pokojne svojce in za vse nas žive, ki še romamo po poti življenja. Veseli me, da se

zanimas za svoje korenine in rad prihajaš v rojstni kraj svojega očeta. Zanima te zgodovina tvojih prednikov. Veliko sem ti že povedala, a je ostalo še dosti nepovedanega. Pridi kaj kmalu, predno bo prepozno, približuje se tudi moj zaton. Ne pozabi nas in spominjaj se nas v molitvi.«

Fani Debeljak, Brinarjeva

SREČANJE SOŠOLCEV

Da bi se sošolci in razrednik srečali leta 2021, ko je minevalo 50 let od končane osnovne šole, nam takrat »koronski čas« ni dovolil. Pozabiti te velike obletnice pa tudi nismo želeli. Tako smo se zbrali junija letos v gostilni Pri Kapcu.

Postregli so nas z jedačo in pijačo, mi pa smo obujali spomine na naše učitelje, šolske izlete, šolo v naravi (večina nas je takrat prvič videla morje), pokojne sošolce, »iskali« smo se na starih šolskih fotografijah, saj smo se v teh nekaj letih kar malo »spremenili«. Veliko sošolcev je ostalo doma že po končani osemletki, nekateri smo se vrnili domov tudi

po končanem šolanju, saj je bila takrat kar velika možnost zaposlitve. Drugi pa so našli svoj prostor »pod soncem« tam, kamor jih je zanesla služba, ljubezen ..., vendar pravijo, da se radi vračajo domov.

Veseli smo bili, da se je povabilu odzval tudi naš razrednik g. Marijan Robba z ženo Marjetko. Kljub kratkemu času, ki sta ga kot učitelja preživela v Loškem Potoku, imata na kraj in krajane lepe spomine. Opazila sta velik napredek kraja, urejenost vasi in si ogledala hribovski vrt Lidije in Petra. Obiskala sta tudi bivše sodelavce, pokojnim pa sta se poklonila na potoškem in dragarskem

pokopališču. Ne le o matematiki, fiziki in tehniki, veliko smo se pogovarjali tudi o glasbi in šolskem pevskem zboru, prvem električnem harmoniju na šoli, naših pevskih nastopih. Še posebej je omenil naš nastop v Šeškovem domu v Kočevju ob takratnem državnem prazniku; kako lepo se je slišalo to otroško petje, je rekel. In še vedno hrani doma spominski leseni krožnik, ki ga je takrat dobil kot zborovodja.

Naredili smo tudi načrt: še se dobimo in povabimo še skupne prvošolce.

Anica Car

SMREKARICE

Smrekarjeve sestre v Retjah, med 1975 in 1980 (Fotografijo brani Tanja Ožbolt Košmrlj, avtor neznan.)

Nekje okoli leta 1980, sodeč po oblekah in vrtu v ozadju enkrat v drugi polovici poletja, je neznan fotograf tik pred rojstno hiško, od katere je tu videti le senco, posnel pet Smrekarjevih sester iz Retij, hčera enega zadnjih tkalcev lanenega platna in »opr« daleč naokoli. Čez rame so se prijele postavne sestre, ki se takrat že dolgo niso več pisale Košir, od najstarejše do najmlajše: skrajno levo stoji Marija, ki so jo klicali Mima, nato Tona, ki je bila uradno najbrž Antonija, sledijo pa Pavla, Cirila in Anica. Gotovo že dolgo niso bile tako vse skupaj pred rojstno hišo, zato je to poseben trenutek. Samo Marija je ostala v rodnem Loškem Potoku, vse ostale so šle za delom in ljubeznimi po svetu. Tona je živela v Kočevju, Pavla, ki je bila poročena z muzikantom, članom ansambla Veseli planšarji, v Ljubljani, Cirila v Izoli in Anica v daljni Kanadi. Vse so danes že pokojne, le Anica še živi.

V ozadju stoji avtomobil, s katerim se je najbrž pripeljala ena od njih, malo višje se vidi nekaj retjanskih hiš, na obzorju pa gozdovi vzhodno od Retij.

Sestre s slike so imele tudi brata Jožeta, ki je bil med mlajšimi otroki. Med vojno, leta 1943, so ga, starega šestnajst let, kot partizana pod Nanosom zajeli Nemci in ga odpeljali v eno od taborišč, kjer so na njem delali medicinske poskuse, tako da je za vedno izgubil fizično in psihično zdravje. Med sorodniki mlajših generacij je ostal le medel spomin na njegovo vrnitev v domači kraj dve leti po koncu vojne: sestra Pavla je nekje služila in ravno tisti dan sta z gospodarjem napregla voz in šla v Vinice. Pavla je ob poti zagledala znano postavo počasi pešati po prašni cesti in ko se je ta približala, je neznanca bolje pogledala in ga presenečena ogovorila: "Jože – pa kaj si ti?! Kam pa greš?!" V odgovor je dobila preplašen, zgubljen pogled in odgovor: "Pa domov grem!"... Nekaj časa je bil doma, a je kmalu moral v bolnico. Kot vojni invalid je pozneje prejemal nek denar, a je bil vse življenje po bolnicah in je dočakal svojo žalostno smrt v eni od ustanov za neozdravljive bolnike. Več o njegovem življenju je vedela sestra Pavla, ostala družina pa je izgubila stik z njim ...

Sestre pa so bile prave Potošce: delavne, pogumne, energične in bistre – saj so tudi morale biti, če so hotele dostojno živeti ... Najstarejša hči Mima, rojena leta 1921, ki je edina ostala v domačih krajih, je bila v mladosti za deklo in varuško gospodarjevih otrok na Škrabčevi domačiji v Ribnici, kjer še gospodarijo sorodniki za slovenski jezik zelo pomembnega patra Stanislava Škrabca. Spomin na njeno službovanje pri Škrabčevih in posledično povezava med družinama sega še v sedanje čase.

V Smrekarjevi rodbini pa so mnogi imeli tudi tako ali drugačno umetniško žilico: že Marija, mati sester na sliki, je veljala za dobro pevko, ki si je trdo življenje lajšala z neprestanim popevanjem, znala pa je tudi zabavati družbe in družbe s pripovedovanjem zgodb in šal. Njena hči Pavla je v letih od 1970 do 2008 napisala za kar obsežno knjigo prigradnic ter domovinskih, razpoloženskih in drugih pesmi, ki jih je izdala leta 2011 v zbirki Pesmi skozi čas.

Mima je rodila pet sinov in vse življenje trdo garala na skromni zemlji in v gospodinjstvu. Bila je tesno povezana z zemljo in okoliško naravo – med drugim je bila izjemna poznavalka gob in njihovih rastišč. Končala je le osnovno šolo, a ni mogla zatajiti pesniške žilice, ki se je izrazila šele v zrelih letih in ohranila v pismih, ki jih je pošiljala sestri Anici v Kanado. Ne da bi imela kakršnokoli možnost razviti, oplemenititi in izoblikovati svoj dar, je z njim v preprostih besedah iztisnila svoja občutja, predvsem žalovanje, bolečino, pogrešanje sester, vero, navezanost na družino, dom in domačo zemljo. Prav v njihovi preproščini, iskrenosti in intimnosti med sestrama, saj so bili verzi zapisani le v pismih, je njihova vrednost.

Najstarejša Smrekarjeva sestra Mima in njen mož Rudolf sta leta 1979 obiskala sina Vinka v Kanadi, ki se je takrat tam poročil ... Med njima sedi najmlajša sestra Anica, h kateri so romala Mimina pisma z verzi. Oljna slika na steni, ki jo je naslikal Mimin in Rudolfov sin in Vinkov brat Rudi Košmrlj, pa prikazuje cerkvico na Hribu v Loškem Potoku ... Le kaj bi lahko bolj veselilo Potočana, ki živi v Torontu? (Fotografijo brani Tanja Ožbolt Košmrlj, avtor neznan.)

Tu spodaj so besede, ki jih je Smrekarjeva Mima zložila v imenu njihove umrle matere in jih poslala sestri Anici v Kanado 21. 6. 1989. Ta je verze skrbno hranila dolga desetletja, potem pa jih je poslala pranečakinji nazaj v staro domovino.

Hčerki Anici v slovo!

Prebuja se pomlad zelena,
star in mlad se jo veseli,
a moje srce ni veselo,
iz dneva v dan se žalosti.
O, kako bi rada še živela,
čeravno sem toliko trpela,
oh, kako hudo je blo
dostikrat,
ko vam nisem mogla kruha
dat.
Prej ko bo kukavca prvič
zapela,
prej ko bo brazda prva
zorana,
prej ko prva roža cvetela,
prej ko bo jablana ozelenela,
takrat bo prišla pošta od
boga,
da je treba it s tega sveta.
O, kako kruta je
daljna tujina,
ki odpeljala te je v širni svet,
da na zadnjo uro
mi nisi mogla priti dlani
ogret.
Veter prinaša nam
topli pozdrav,
čez goro zavije
do širnih planjav,
pridi že skoraj, topla pomlad,
bi srčno dočakal te rad!
Ko jutranja zarja
bo gore pozlatila,
se iz oči zadnja solza
bo utrnila.

Za otroke vse moje
srce bo zledenelo,
ki vas je srčno ljubilo.
Moje roke bodo onemele
in vas ne bodo nikdar več
objele.
Ne žaluj preveč, ljuba hči
moja,
obriši solze in oči,
saj jaz bom vseeno med vami
živela,
v nebesih prosila boga bom
za vas.
Če kdaj še prideš domov
pod rodni svoj krov,
vedi, da tvoja mama spi
v domači zemljici
pri sveti Barbari.
Spominsko knjigo si odpri,
naj ti srce tolaži,
nagelj oveneli vanjo pripni.
Spominja te na mlade dni,
ko si bila še pri mami.
Tam na kraju vasi
revna hišica stoji,
iz grma nad hišico en ptiček
prileti.
Žalostno poje, žgoli vse dni,
da v tej hišici nikogar več ni.
Ta suhi nagelj slovenski
naj ti bo v trajen spomin,
poljubi ga, na srce ga pritisni,
ker sem mamo zadnjikrat
pobožala z njim.

O hišici, pred katero so se sestre slikale, pa je tudi tretja sestra Pavla leta 2008, potem ko je bila domačija po materini smrti prazna, napisala pesmico otožnosti, spominov in upanja z naslovom Hiša na bregu.

Hiša na bregu

Hiša na bregu sameva,
nihče v njej ne živi,
nihče pred njo ne poseda,
iz dimnika se ne kadi.
Okna so zastrta,
zvečer luč ne gori,
vrata so zaprta,
na oknih rožic ni ...
Gredice so puste, ni pisanih rož,
ni petja, ni smeha tako kot nekoč,
rožic nihče ne sadi,
ni mimoidočih ljudi.
Najlepše rožice so mati sadili,
najlepše pesmice so nas učili.
Mogoče še kdaj bo kdo pesem zapel,
morda le še veter okrog hiše bo vel.
Rože sklonile so glave k tlom,
ptički pod napušči so našli svoj dom.
Ko rože bodo spet cvetele
in ptice bodo spet zapele,
v hišici bo spet življenje!
Vaški zvon se oglašá bim-bom,
vabi me, pridi domov!
Dom je bolečina, pravljica spomina,
solza je zelenih trav, je srce kot ocean!
Je osamljena hišica, a lep je ta svet,
nekoč pognal bo spet nov cvet.
Do najglobljih družinskih korenin
moje bogastvo je lep spomin.

Viri:

- Anica Pintarič, Toronto, Kanada, 2022, ustno
- Tanja Ožbolt Košmrlj, Markovec, 2023, ustno
- Milko Košmrlj, Cerknica, 2023, ustno
- Pavla Ličen: Pesmi skozi čas, samozaložba, okoli 2008

Milena Ožbolt

Za razliko od Mime in Pavle imata tretja in četrta generacija potomcev Smrekarjeve matere izrazito glasbeno žilico; nekateri tudi slikarsko.

ZAHVALA DONATORJEM

Lepo se zahvaljujem agrarnim oziroma vaškim skupnostim:

- Srednja vas pri Dragi
- Podpreska
- Draga
- Trava in
- KLUBU LIONS iz Ribnice za donacijo.

Z zbranimi sredstvi bom lažje prebrodil nepričakovano hudo krizo.

Zahvaljujem se tudi donatorjem posameznikom iz Srednje vasi pri Dragi, Srednje vasi v Loškem Potoku, Drage, Podpreske, Starega Kota, Lazca, Ribnice, Kranja, Kamnika in Rdečemu križu Slovenije, izpostavi Ribnica.
Vsem iskrena hvala.

Slavko Poje

Novo šolsko leto, novi začetki, nove priložnosti. Vsi si želimo, da bi jih dobro izkoristili. V želji, da boste našli še kak trenutek zase, pa vam ponujamo tudi nekaj knjižnih predlogov izmed na novo prispelih knjig, ki naj vam bodo v pomoč, da se bo sproščen ritem življenja podaljšal čim dlje v novo šolsko leto.

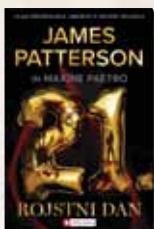
CAROLE MATTHEWS: Sreča za začetnike

Molly Baker živi na veliki kmetiji, obkrožena s svojimi živalskimi prijatelji in čudovito naravo. Vodi kmetijo kot alternativno šolo za vzgojno težavne otroke in za tiste s posebnimi potrebami, ki v običajnih šolah niso uspešni. Četudi je delo naporno, si ne bi želela drugega. Na kmetiji se pojavi uglasjeni Shelby Dacre in želi v program vpisati svojega odmaknjenega sina, za katerega Molly spozna, da bo morda bolj težaven, kot je pričakovala. Dodatna neprijetnost pa je tudi, da je njegov oče moteče lep. Molly mora misliti tudi na svojo kmetijo. Bi bilo to, da ju sprejme, strašna napaka ali začetek nečesa lepega? Zgodba, ob kateri se vam bo raznežilo srce.

TESSA AFSHAR: Skriti princ

Keren, hči judovskih ujetnikov v Babilonu, se zaposli v Danielovi hiši, da bi svoji družini pomagala preživeti. Zaradi svoje nadarjenosti in zahvaljujoč dedovi vzgoji napreduje v gospodarjevo osebno pisarko, kmalu pa se prične šolati in učiti mečevanja skupaj z njegovimi sinovi in njihovim najbližjim prijateljem Jaredom. Potem ko v njeno življenje usodno poseže tragična nesreča, se nenadoma znajde v tuji deželi s skrivnostno nalogo: nuditi mlademu pastirčku plemiško izobrazbo. Ko se izkaže, kdo je pastirček v resnici, se Keren zave, da ga je treba obvarovati za vsako ceno – saj v njenih rokah ni le dečkovo življenje, temveč tudi usoda njenega ljudstva. Priljubljena avtorica zgodovinskih romanov se vrača!

JAMES PATTERSON: 21. rojstni dan

V 21. trilerju iz zbirke Klub preiskovalk umorov se narednica Lindsay Boxer upravičeno sprašuje, ali bo pogrešana dočkala svoj 21. rojstni dan. Ko namreč pretresena mati novinarko Cindy Thomas roti, naj razišče izginotje hčere Tare in vnučke, se Cindy nemudoma obrne na narednico sanfranciške policije Lindsay Boxer. Toda Tarin mož, ki je hkrati glavni osumljenec, poda drugačno razlago, ki Taro naslika kot svojeglavo ženo, ki je nespametno zapravljala denar in je po prepiru preprosto pobegnila. Lindsay se loti raziskovanja in stvari se hitro začnejo zapletati. Ob pomanjkanju dokazov ne ve, komu naj verjame, obupani materi ali možu, ki se ne zdi pretirano zaskrbljen. Gre za tragičen primer nasilja v družini ali pa je resnica veliko bolj zapletena?

JAN DOBRACZYŃSKI: Magdalena

Slavni poljski pisatelj, ki ga slovenski bralci že poznajo po romanu o svetem Jožefu z naslovom Očetova senca, v tem delu predstavlja ganljivo in na trenutke napeto zgodbo Marije Magdalene, spokorjene mladenke, ki je bila zaradi svoje ljubezni deležna velikih milosti in postala priča zgodovinskim dogodkom. Pisatelj ustvarjalno povezuje različne interpretacije iz krščanske tradicije in zgodovinskih okoliščin, saj je Magdalena zgodba spričo redkih opisov v evangelijih precej skrivnostna. A kakršnakoli je že bila njena življenjska pot, lahko predstavlja pot vsakega človeka: od izkušnje slabosti in nemoči preko iskanja nečesa večjega od nas, kjer bi lahko potešili svoja hrepenenja.

GARY CHAPMAN: 5 jezikov ljubezni

Avtor je s svojo metodo petih jezikov ljubezni navdušil bralce vsepovsod po svetu zaradi preprostega recepta, kako odkriti ključ trajnega in ljubečega zakona. Po dolgoletnem svetovanju zakoncem je ugotovil, da obstaja pet čustvenih jezikov ljubezni – pet načinov, kako ljudje izražamo in razumemo ljubezen. Avtor zagotavlja: ko boste prepoznali sozakoncev prvi jezik ljubezni, boste lahko učinkoviteje ohranjali ljubezen tudi po številnih letih zakona. Hrepenenje po romantični ljubezni v zakonu je namreč globoko zakoreninjeno v nas. In morda vam jo prav ta knjiga lahko pomaga obuditi.

IRENA SVETEK: Črni princ

Irena Svetek je že navdušila s prvima deloma kriminalne trilogije o tožilcu Miu Aurelliju Rdeča kapica in Beli volk, s katerima smo se potopili v globine morilskih osebnosti. Tokrat pa je pričarala skrajno napetega Črnega princa, ki še tako zahtevnih bralcev kriminalke ne bo pustil ravnodušnih. Avtorica znova postreže z več dogajalnimi lokacijami, sumljivimi osebki in bizarnimi dogodki, vse pa povezuje brutalen umor. V mlaki krvi namreč najdejo žensko truplo. Njen obraz je tako zdelan od udarcev, da od njega ni ostalo nič več. Vse kaže, da je bila žrtev pretepena do smrti, medtem pa se v trboveljski bolnišnici prav tako znajde hudo pretepen cvetličar. Aurelli šele z zamikom dojamemo, da je umorjena njegova sestra Avionka, s katero se nista videla že mnogo let. Ugotovi, da se je zapletla v nasilno razmerje, in se vplete v preiskovanje njenega moža, ne da bi komu povedal, da je z žrtvijo v sorodu. Medtem pa se stvari zapletajo ... Roman je napet kot struna, odpira številna vprašanja o nasilju in samodestruktivnosti in nas po vsakem končanem poglavju pušča v negotovosti in pričakovanju novih odkritij in konfliktov. Knjižno delo, ki ga štejejo med kriminalke preteklega poletja. Upravičeno? Presojte prepuščamo vam.

MICHAEL CONNELLY: Nočna izmena

Bližajo se zadnje minute leta v Hollywoodu in povsod vlada kaos. Detektivka losangeleške policije Renée Ballard je v nočni izmeni in čaka, da mine vsakoletni vrvež, ko na stotine silvestrovalcev opolnoči strelja v zrak. Nekaj minut po polnoči jo pokličejo na kraj zločina, kjer so našli mrtvega lastnika avtomehanične delavnice, ki ga je med ulično zabavo ubil izstrellek. Ballardova hitro pride do zaključka, da smrtonosna krogla ni mogla pasti z neba in da je povezana z nekim drugim nerešenim umorom. Hkrati Ballardova preiskuje tudi par okrutnih serijskih posiljevalcev, tako imenovana Polnočnika, ki ustrahujeta ženske in potem izgineta brez sledu. Ballardova je odločena, da bo razrešila oba primera, vendar ima občutek, da se mora ves čas boriti z mlino na veter in policiji, ki so jo pandemija in družbeni nemiri neizbrisno spremenili. Načeli sta jo nedejavnost in nizka morala in Ballardova se mora zateči k zunanemu sodelavcu, k edinemu detektivu, na katerega lahko računa, k Harryju Boschu. Toda ko ta dva neomajna detektiva začneta sodelovati, da bi ugotovila, kje se križajo stari in novi primeri, se morata ves čas ozirati čez ramo. Neizprosni kriminalci, ki sta jim na sledi, so pripravljeni ubijati, vse samo zato, da bi zaščitili svoje skrivnosti.

Toliko za tokrat. Radi in lepo se imejte ter na branje do prihodnjic!

Nežka Klavžar, bibliotekarka

POPRAVILO POTI V SREDNJO VAS, OD KAPELICE SV. JOŠTA PROTI "DOLINKI"

Na fotografiji iz tridesetih let prejšnjega stoletja (zagotovo pred 1940) so v glavnem Sredenjčanke in Šegovščanke, ki popravljajo pot s Hriba proti Srednji in Šegovi vasi. V ozadju vidimo kapelo sv. Jošta in Koširčkovu hišo, ki je danes ni več. Kot je bilo slišati, bo na tem mestu nastal manjši park.

Glavnino dela so, tako izgleda, opravljale dekleta in žene, saj je bila večina moških tako ali drugače zaposlena z lesom (sekači, tesači, furmani, delavci na žagi ...). Četrto in šesto dekle (gledano z leve) v roki držita nečke, s katerimi sta odnašali in prinašali potreben material (pesek, zemljo, kamenje.) Za izkopavanje materiala in ravnanje pa so uporabljale krampe in motike. Zanimiva podrobnost, ki so

jo nekdanj imeli pri vsaki hiši, je na spodnjo desno stran tik ob gnojišču prislonjeno leseno stranišče (Fotografija: osebni arhiv Tanje Lavrič).

Vlado Mohar

PREDMET MESECA

Črno-bela razglednica Travnika, pogled proti Taboru. Razglednica je zapuščina Janka Trošta, ki je bil ravnatelj Meščanske šole v Ribnici in ustanovitelj Muzeja Ribnica. Razglednica je danes uvrščena v zbirko razglednic Muzeja Ribnica in nosi inventarno številko 1589.

V poletnih mesecih ste se nam lahko pridružili na družbenih omrežjih, kjer smo predstavljali izbrane razglednice iz naše zbirke. Spremljajte nas na našem profilu Muzeja Ribnica na Facebooku in Instagramu in odkrijte spreminjajočo se podobo naših krajev skozi čas.

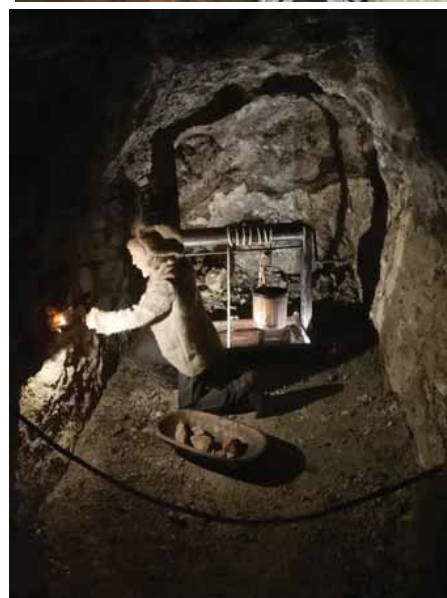
Pripravila Vasja Zidar, kustosinja dokumentalistka

SKUPINSKI IZLET MK HOLCARJI – IDRIJA 2023

Letos smo se z MK Holcarji odpravili na skupen izlet proti Idriji. Takrat je bila cesta še prevozna, nobenih poplav in nepotrebnih pretresov. Odpravili smo se na ogled Antonijevega rova, ki je v Idriji že od davnega leta 1500. Gre za najstarejši ohranjeni vhod v rudnik v Evropi in tudi drugi največji rudnik živega srebra na svetu. V jami je predstavljeno ročno kopanje, nakladanje in prevažanje rude. Predstavljen je tudi jamski škrt Perkmandlc, ki se je po legendi prikazoval rudarjem, jim pomagal ali pa ponagajal. Leta 1995 je bila odprta celotna turistična pot in dokončana obnova podzemne kapele.

Ravno tega dne je v Idriji potekal festival čipke, kjer smo si lahko ogledali znamenita ročna dela in tudi druge zanimivosti in dobrote. Imeli smo lepo sončno vreme, celo ni bilo dežja. Domov smo se vračali preko Poljanske doline in Logatca, se v Cerknici ustavili še na točen sladoled in nato domov. Nekaj naših utrinkov lahko najdete tudi na slikah.

Mojca Bojc

NEVTRALIA KLUB – IZLET 2023

Po zahtevnih organizacijah teka in iger brez meja smo se člani Nevtralia kluba 26. avgusta odpravili na zaslužen izlet. Tokrat je padla odločitev, da odidemo v Posočje in se spustimo z raftom po reki Soči. Skoraj poln avtobus se nas je ob devetih zjutraj odpravilo proti Tolminu, kjer smo bili

dogovorjeni in smo rezervirali rafting ter nato večerjo. V vročem in sončnem vremenu smo si najprej vodeno ogledali Tolminska korita, nato pa se odpeljali do vstopne postaje za rafting.

Ko smo bili primerno opremljeni s čelado in rešilnim jopičem, smo se razdelili po osem in se podali na veslanje po Soči. Več kot 5 km dolga pot z občasnim ustavljanjem, plavanjem in skakanjem v reko je hitro minila in zadovoljni smo se odpravili nazaj v Tolmin. Tam smo se še družili ob reki

Soči in večerjali. Tudi dolga pot domov je hitro minila, saj sta nas zabavala dva harmonikaša, ki sta izmenjaje igrala vsem poznane »štiklce«.

Nevtralia klub

LOŠKI POTOK – KAKO NAS VIDIJO OBISKOVALCI

Potočani vemo, da živimo na oddaljenem, pretežno z gozdom poraščenem, mejnem področju, kjer je, kot pravi ljudski rek, »šest mesecev zima, šest mesecev pa mráz«. Vemo, da je življenje na tem delu Slovenije lepo zaradi miru in neokrnjene narave, pogosto pa tudi težje zaradi oddaljenosti od centra gospodarske, ekonomske, družbene, socialne in kulturne moči. Ko pa se pogovarjamo z obiskovalci, pa ti vidijo Loški Potok kot »raj na zemlji«, odmaknjeno področje, kamor moraš priti z namenom. Ali na povabilo prijatelja domačina, sorodnika ali znanca ali pa na podlagi različnih objav z opisom kraja v različnih publikacijah, kot so revije, časopisi in različni vodniki. Loškega Potoka ne odkriješ slučajno, medtem ko se pelješ na morje, smučanje ali izlet. Izjema so v zadnjem času motoristi in »resnejši« kolesarji, ki obožujejo in iščejo asfaltne strme ovinkaste ceste, prvi za sproščanje adrenalina, drugi za trening moči in užitek na spustu.

Tako se je, ne zgolj slučajno, v Loškem Potoku znašel popotnik, fotograf, pisec potopisnih člankov in vodnikov, planincev in alpinist Franci Horvat. Njegove fotografije bogatijo planinske vodnike raznih avtorjev, potopisne članke objavlja v Nedeljskem dnevniku v rubriki Nedeljski izlet in Planinskem vestniku.

in se je k nam še nekajkrat vrnil, vedno z namenom, da naredi kakšno fotografijo in napiše prispevek. Enega teh je objavil

Nedeljski
16. februarja 2022

LOŠKI POTOK

Zapostavljeni biser Slovenije

Kraška suha dolina, ki leži na visoki in večinoma z gozdom porasli potoški planoti in kjer domuje tudi rjavi medved

Cerkev sv. Florijana v zimski idili

Vas Retje spomladi ...

Franci Horvat

Loški Potok je pravi biser Slovenije, a je vse preveč zapostavljen in spregledan. Ljubko se počuti v neokrnjeni naravi in prijazni ljudmi. V njegovem grbu sta dve prekriti sekiri, nad katero stoji medved. Poleg številnih gozdov, v katerih že dolgo pojejo sekire, je namreč to območje tudi domovina rjavega medveda.

Loški Potok so naselili pastirji iz Loške doline. Privabila jih je prijazna dolina na obeh straneh Tabora, nakar so si na bližnji planoti izkročili precej gorja in si uredili pašnike. Zaradi obsežne travne in pašne površine je pomembna tudi živinoreja.

Loški Potok je kratka pogolbljena suha dolina, ki leži na visoki in pretežno z gozdom porasli potoški planoti jugovzhodno od Blike, ki jo kranjska dve skledasti dolini, vsaka na svoji strani hriba Tabor. V severozahodnem delu uvala se je nabrala rodovitna rdeča prst, ki je kljub poplavljanju ob močnih deževjih primerna za kmetijstvo. V tej Retjski uvali, kot se tudi imenuje in sodi med najlepše v Sloveniji, so zelo slikovite v pruge zavlečene njive. Dolini sloviha kot znano mrazilišče, kjer se občasno lahko temperatura spusti pod -20 stopinj Celzija in je lahko nižja kot v Babnem Polju, ki je najbolj hladno kraj v Sloveniji. Iščična je vasica, za izletnike pa zanimiva tudi cerkev sv. Florijana iz leta 1768.

Naselje Hrib - Loški Potok (795 m) je osrednji kraj omenjenega območja. Na hribu Tabor so pokopališče, župnišče, cerkev in staro loško podlupje. Župnijska cerkev sv. Le-narta je bila zgrajena leta 1670 in je baročnega videza. Oltarno podobo je napravil Simon Ogrin z Vrhnike. Kljub odročni legi območje ni bilo varno pred turkijskimi napadi, zato so nad naseljem v 16. stoletju zgradili močan tabor, od katerega do danes ni ostalo veliko. Na bližnjem pokopališču stoji cerkev sv. Barbare iz leta 1676. Župnijsko stavbo so zgradili leta 1866, dolgo tradicijo pa ima tudi osnovna šola iz leta 1875. V kraju se križajo ceste, ena pelje v Sodražico, druga v Drago in naprej v Čabur, tretja na Blike ozi-

roma v Loško dolino. Nad vajo je odcep za Traveno goro in Glahuto. Iz vasi Hrib - Loški Potok vodi pot na vrh Petelinjek (1212 m). Če boste imeli čas, lahko obiščete Vito steno v bližnji Jarbini. Ker gre za kratki svet, je podobnih jam in brezen kar nekaj, toda večinoma so dostopne le jamarjem z ustreznimi opremo.

Loški Potok je zanimiv v vseh letnih časih, vedno vas bo presenetil s kakšnim novim pogledom, zato le pogumno na pot. ■

Dostop

Primorsko avtocesto zapustimo pri izvornem Unec. Pot nas nato vodi skozi Cerknico do Bloške Police, kjer zavijemo levo za Sodražico. Toda če kaj kmalu sledi odcep za Studenec na Blikah oziroma za Hrib - Loški Potok.

... in pozimi

Zadnje njegovo obširnejše delo pa je planinski vodnik po drugi najstarejši vezni poti (za Slovensko planinsko potjo - SPP) z naslovom »Po poteh XIV. divizije«, ki ga je izdala Planinska zveza Slovenije. Loški Potok ga je kljub njegovi oddaljenosti prevzel

v Nedeljskem dnevniku lani v sredini februarja. Njegov zadnji prispevek o Loškem Potoku pa je objavljen v januarski številki mesečnika Planinski vestnik v rubriki Z nami na pot, pod naslovom »V deželi medveda - Loški Potok«.

Ker je Planinski vestnik bran pretežno med članstvom Planinske zveze Slovenije, mi je prenekateri sokrajan, ki sem mu dal prebrati prispevek, dal pobudo, da ta zapis o Loškem Potoku (z dovoljenjem avtorja) objavimo v Odmevih.

Rajko Pajnič

Opomba uredništva: Prispevek je objavljen točno takšen kot v Planinskem vestniku in ni posebej lektoriran.

Odmevi

Franci Horvat

U deželi medveda

Loški Potok

Moje prvo srečanje z Loškim Potokom sega daleč v preteklost, ko je bil priljubljen medved Tonček. Lahko rečem, da si je tega prikupnega mladiča ogledalo staro in mlado od blizu in daleč. Navadil se je človeške pomoči pri hranjenju, kar je botrovalo njegovemu žalostnemu koncu. Naslednjič sem želel fotografirati Retijsko uvalo. Poleg prekrasne narave so name napravili izjemen vtis prijazni domačini, ki so mi bili vedno pripravljeni pomagati z različnimi nasveti. Res je zame Loški Potok precej oddaljen, toda če te zanimiva pokrajina vabi v svoj objem, je dolgo vožnjo lažje prenašati in ves trud je običajno poplačan – Loški Potok nas obogati z novimi spoznanji in še ne videnimi lepotami.

Pisatelj dr. Anton Debeljak v pesmi *Moj sončni Loški Potok* o njem zapiše:
... obsega šest vasi,
na sredi blejski otok
pa Tabor ga krasi ...

Loški Potok je pravi biser neokrnjene narave v Sloveniji, a vse preveč zapostavljen in spregledan. V njegovem grbu sta dve prekržani sekiri, nad katerima stoji medved. Poleg širnih gozdov, v katerih že dolgo pojejo sekire, je to območje tudi domovina rjavega medveda.

*Retijska uvala*¹ v Loškem Potoku Foto
Franci Horvat

¹ Uvala je skledasta kotanja, večja od vrtače in manjša od kraškega polja.

Občina Loški Potok, ustanovljena leta 1994, leži na jugu Slovenije, na meji med Notranjsko, Dolenjsko in Gorskim Kotarjem na Hrvaškem. Občino sestavljata območji Drage in Loškega Potoka, ki sta bili do takrat prva del občine Kočevje, druga pa del občine Ribnica. Obsega 135 kvadratnih kilometrov površine, ima 1789 (leta 2020) prebivalcev in z manj kot štirinajstimi prebivalci na kvadratni kilometer sodi med najredkeje naseljena območja v Sloveniji. Na območju Loškega Potoka ležijo naselja: Hrib, Retje, Travnik, Šegova vas, Srednja vas, Mali Log in trije zaselki (Bela Voda, Dednek in Matevlek), na dragarskem koncu pa je vsega skupaj deset naselij, ki so razporejena: v Dragarski dolini pet (Lazec, Podpreska, Draga, Srednja vas pri Dragi in Trava), v Binklu dve (Stari in Novi Kot) ter ob meji s Hrvaško ob Čabranki tri (Podplanina, Pungert in Črni Potok). Ime Loški Potok naj bi nastalo po ustnem izročilu, ki pravi, da na tem območju blizu meje med ribniškim in loškim gospodvom teče potok. Prvi del imena Loški je izpeljan iz krajevnega imena Log ali občega imena log (močvirnat travnik ob vodi, deloma porasel z drevesi, ali pa gozd blizu naseljenih krajev). Loški Potok je na starih zemljevidih naveden v nemškem jeziku kot Lasserbach.

Geografija in ostale znamenitosti

Loški Potok je kraška pogobljena suha dolina, ki se razprostira na visoki in pretežno z gozdom porasli planoti (700–880 m). Leži vzhodno od Blok, krasita jo dve skledasti dolini (uvali), vsaka na svoji strani hriba Tabor, 816 m. V severozahodnem delu uvale se je nabrala rodovitna rdeča zemlja, ki je kljub poplavljanju ob močnih deževjih primerna za kmetijstvo. V tej Retijski uvali, kot se tudi imenuje in sodi med najlepše v Sloveniji, so zelo slikovite njive, razvrščene

Jama Ogenca ima bogato zgodovino – v bližini jame so leta 1942 postavili partizansko bolnico, ki jo je vodil dr. Aleksander Gala - Peter. V času Roške ofenzive leta 1942 je osebje zaslutilo, da bodo Italijani odkrili bolnico, zato so težke ranjence 29. julija preselili v bližnjo jamo Ogenca. Žal pa to ni bilo dovolj, kajti ranjenec Ernest Senčar je zbežal iz skrivališča in sovražniku izdal lokacijo. 31. julija so prišli k jami italijanski vojaki, toda iz nje je bilo slišati samo strele. Kljub temu so vanjo zmetali nekaj ročnih bomb. Bolničarka Marija Čepin - Mimica iz Brezij pri Dobrovi je postrelila skoraj vse ranjence in še sebe, tri preživele (Ivana Mulca iz Kočevja, Vinka Smolnikarja iz Novega mesta in Ivana Snoja iz Vevč pri Ljubljani) so zajeli Italijani in jih odpeljali v Grčarice, pozneje pa v ljubljansko bolnico. Ko so nekoliko okrevali, so jih odvedli v italijansko internacijo. Leta 1943, ko je Italija kapitulirala, so se vsi trije vrnili v partizanske enote. Med partizane se je vrnil tudi izdajalec, ki ga je eden izmed preživelih prepoznal v Dolenjskih Toplicah, kjer so mu tudi sodili.

Zlati vršički Zlate smreke Foto Franci Horvat

Na poti k jami Ogenca Foto Franci Horvat

Muzej pri jami Ogenca Foto Franci Horvat

v proge. Dolina slovi kot mrazišče, kjer se temperatura lahko občasno spusti pod -20°C in je običajno nižja kot na Babnem polju, ki je sicer najhladnejši kraj v Sloveniji.

Na območju je več naravnih znamenitosti, kot so na primer "požerak" (Požiralnik) pod vasjo Travniki, Kalčeva jelka ob gozdni cesti Draga–Glažuta in Zlata smreka ob cesti Hrib–Glažuta, ki ima spomladi mlade vršičke iglic tako rumene, da je smreka videti vsa v zlatu. Šmrkava bukev pa raste v gozdu ob poti s Hriba proti Travnici gori. Na njej je znamenje, ki spominja na to, da so se tu žene in dekleta poslavljale od svojih mož in fantov – hrvararjev, ki so hodili na delo v hrvaške gozdove. Ker je tu kraški svet, ne manjka brezen in jam, med slednje sodi jama ob partizanski bolnišnici Ogenca. Brezen je sicer več, med zanimivejše sodi Čudovka, na Mali Jazbini pri hribu Petelinjek pa leži zijalka Votla stena. Turistične zanimivosti na tem območju so tudi Partizanska bolnišnica Ogenca, Planinski dom na Kamen griču in okrasni vrt Lidije in Petra Knavs na vrhu vasi Hrib, ki se ponaša s številnimi zanimivimi zasaditvami in vodnimi motivi, vrtnimi dodatki, naravnim kamenjem ipd. V središču vasi Hrib - Loški Potok v Kulturno turističnem centru (KTC) lahko tudi prenočite.

Arhitektura

Tradicionalna potoška kmečka hiša je zidana iz kamna in ima leseno podstrešje, pokrita je s skodlami. Pod hišo ali ob njej, odvisno od naklona terena, sta hlev in klet za shranjevanje pridelkov, ob hiši stoji *štirna* (vodnjak) za zbiranje padavinske vode s streh. V Loškem Potoku poznamo dve vrsti hiš, prve so ob cesti v naseljih Lazeč, Podpreska in Trava, druge so gručaste, kamor sodita vasi Retje in Travniki. V ravnini so si stavbe sledile druga za drugo vzdolž ceste, na pobočju pa je bila hiša običajno vrhohlevna, to je s hlevom spodaj in bivalnimi prostori zgoraj. V Loškem Potoku stoji samo še nekaj takih hiš, nekaj pa jih je tudi na vrhu vasi Hrib.

Glede na to, da je v Loškem Potoku precej razvita živinoreja in je s tem ustrezno povezano tudi število travnih površin, praktično ne poznajo kozolca, razen nekaj izjem. Seno so sušili na ostrnicah, shranjevali pa v skednjih. Pojasnimo, kaj so ostrnice – to so olupljeni vrhovi smrek s prirezanimi vejami, ki jih v času spravila sena na travniku zapičijo v zemljo in ovijejo z napol posušenim senom. Ostrnice stojijo nekaj tednov, potem seno odpeljejo v skedenj. Prevoz pokošene trave s travnika do ostrnic so nekoč opravili z vlakom, to je poseben lesen voziček z dvema kolesoma in ročajem za vleko. Potoški način *zdevanja* ostrnic se tudi razlikuje od tistega na Blokah ali v Loški dolini. V slednji ostane vrh ostrnice prost, brez sena, medtem ko ostrnice v Loškem Potoku *zdenijo* do vrha, in kar je najpomembnejše – na vrhu naredijo kapo iz trave, da voda ne zamaka v sredino ostrnice.

Oton Župančič je zapisal takole:

Tja, kjer kipe slovenstva žive klice,
kjer dan se peni v delu in trpljenju –
z obema bom nogama stal v življenju,
v slovenstvo zakopan – med ostrnice.

Na **vspetini Tabor** je cerkev sv. Lenarta z mogočnim zvonikom, na novo je bila zgrajena leta 1741, prve omembe pa segajo v leto 1581. Na zahodu doline stoji cerkev sv. Florjana iz leta 1768. Manjšo cerkev poleg pokopališča sv. Barbare krasi letnica 1673, toda da-našnja podoba nosi iz leta 1840. Pozornost vzbudi tudi lesena cerkvica v Glazuti – iz leta 1926.

Gospodarstvo in kmetijstvo

Na Potoški planoti leži boljša zemlja samo po uravnavah, ozkih dolinah in vrtačah. Zelo pomembni pri pridelavi hrane so klimatski pogoji, ki so na tem območju dokaj ostri – dolge zime, pozne pozebe spomladi in zgodaj jeseni, na uravnavah pod Travnikom in v Retjah pa tudi občasne poplave. Najbolje v teh krajih uspevajo krompir, zelje in koleraba. Nekoč so množično sadili tudi bob, ki ne pozebe. Kuhali so ga v enolončnicah in pekli na štedilniku. Bob je pomenil simbol revščine in pomanjkanja, zato je bila oznaka "bobova dežela" zmerljivka. Na njihovih poljih še vedno raste nekaj boba, saj so Potočani zelo ponosni nanj.

Zametki industrijske proizvodnje v Loškem Potoku segajo v leto 1856, ko je bil postavljen temeljni kamen za prvo parno žago na Kranjskem. Po drugi svetovni vojni je bilo še nekaj podjetij oziroma njenih podružnic, kot so Riko in Inles iz Ribnice, Bombažna predilnica in tkalnica iz Tržiča, Saturnus. Po letu 1991 so vsa družbena podjetja preoblikovali in nekatera so zapustila to območje. Večina prebivalstva se danes vozi na delo v Ljubljano, Ribnico in Loško dolino, pa tudi Cerknico in Logatec.

Čeprav danes večino površine v občini (Loški Potok) zavzema gozd (osemdeset odstotkov), je bilo nekoč drugače. Bilo ga je manj in še ta je bil v lasti gospode. Z gozdarstvom se je v preteklosti ukvarjalo veliko moških, ki so hodili pozimi drvarit na tuje, predvsem v slavonske in francoske gozdove. Ustanovile so se skupine, v katerih je bilo devet ali enajst sekačev ali tesarjev, med katerimi je bil najpomembnejši blagajnik. Člani skupine so bili izključno iz ene vasi in na pot do vlaka v Žlebiču so se odpravili peš. Danes Potočani drvarijo v svojih ali državnih gozdovih na širšem območju Loškega Potoka.

Kulturniki iz Loškega Potoka

V središču Hriba - Loškega Potoka je Park kulturnikov, v katerem so upodobljeni štirje pomembni Potočani: Zofka Kveder, dr. Anton Debeljak, dr. Jakob Turk in Drago Košmrlj. Spominsko obeležje je bilo postavljeno leta 2014 na ploščadi pri Kulturno-tu-

Ostrnice v vasi Retje Foto Franci Horvat

Park kulturnikov v Loškem Potoku Foto Franci Horvat

Vas Hrib - Loški
Potok
Foto Franci Horvat

rističnem centru na Hribu. Zofka Kveder (1878–1926), pisateljica, pesnica, prevajalka, urednica, je bila rojena v Ljubljani, toda otroška leta je preživela v Loškem Potoku in pozneje živela v Trstu, Pragi in Zagrebu. Pisala je v slovenščini, srbsčini, češčini, nemščini in hrvaščini. Med pomembna dela sodijo spomini na Loški Potok, ki so izšli v zbirki črtic *Misterij žene* v poglavju Hrvatarji.

Dr. Anton Debeljak (1887–1952), pesnik, publicist in prevajalec, je bil rojen v Šegavi vasi, romanistiko je študiral na Dunaju in v Parizu. Njegova dela obsegajo več kot šestdeset spominov, potopisov in esejev, več kot sedemdeset proznih sestavkov in več kot tristo petdeset pesniških prispevkov. Poznan je bil po tem, da je govoril sedemnajst jezikov in prevajal iz trinajstih.

Informacije

Kako do Loškega Potoka: Primorsko avtocesto zapustimo pri izvozu Unec–Rakek, pot nadaljujemo skozi Cerknico v Novo vas, nato vozimo proti naselju Hrib - Loški Potok.

Vodnik: Roman Mihalič: *Dolenjska, Bela krajina, Notranjska*. PZS, 2012.

Literatura: *Slovenija*. Turistični vodnik. Mladinska knjiga, 1995.

Gradivo za zaključno vodenje na tečaju za turistične vodnike (ITER 2021).

Zemljevidi: *Loški Potok*, Kartografija, 1: 41.000
Notranjski Kras, Brkini, Dolenjska, Bela krajina, Kartografija, 1: 75.000
Notranjska s Snežnikom, PZS, 1: 50.000

Upravno središče je naselje Hrib - Loški Potok, ki leži na pobočju nasproti vzpetine Tabor, po kateri je dobilo ime. Na pobočjih Tabora so našli ostanke prazgodovinske keramike. V času Rimljanov je severozahodno od vasi Retje po severnih obronkih hribov potekal rimski zid kot del zapornega sistema (Clastra Alpium Iuliarum, slovensko *Rimski limes*) proti vdorom barbarov s severa. Loški Potok so obiskali Turki leta 1529 in 1532, na kar nas spominjajo taborski grič, kjer je bil utrjen protiturški tabor za zavetje prebivalstva, turški meč handžar, ki so ga našli na vrtu pri Birtku, ter ledinsko ime Martaloz, ki je v zaledju vasi Hrib, kjer so se skrivali turški razbojniki. Loški Potok so naselili pastirji iz Loške doline v 15. stoletju. Privabila jih je prijazna dolina na obeh straneh Tabora, nato so si na bližnji planoti izkrcili precej gozda ter si uredili pašnike.

Jakob Turk (1872–1935), agrokemik, je bil rojen v Novem Kotu. Študiral je na Dunaju in leta 1899 postal prvi slovenski inženir kemije. Prispeval je k razvoju kmetijstva, ukvarjal se je z agrokemijo, živilsko tehnologijo in analizo zraka, prsti, vode, živilskih izdelkov in kmetijskih pridelkov. Spominsko obeležje ima tudi v Novem Kotu.

Drago Košmrlj (1911–2003), novinar in publicist, je bil rojen v Travniku oziroma zaselku Bela voda. Deloval je kot urednik Radia Jugoslavije v Beogradu, kot stalni novinar na RTV Ljubljana in urednik zunanjepolitične redakcije nacionalnega radia, vodil je tudi zunanjepolitično uredništvo televizije in bil dopisnik v Trstu. ○

Z MUZEJSKIM DRUŠTVOM SMO SE POTEPALE PO LOŠKEM POTOKU

Za nami je še en odlično organiziran in izpeljan popoldanski izlet v nam bližnje, a manj poznane kraje. Letos smo se v okviru našega »projekta« odpravili v Loški Potok. Nekateri boste ob tem morda pomislili, kaj posebnega pa je v Loškem Potoku. Danes pa bi vam prav vsak udeleženec izleta verjetno odgovoril podobno – veliko je zanimivega!

Po zaslugi organizatorjev izleta Vlada in Bogdane Mohar smo tako po dobrih štirih urah vandranja po Loškem Potoku sklenili, da se ob prvi priložnosti ponovno vrnemo v ta kraj in si ogledamo še mnoge druge znamenitosti, ki čakajo na nas, da jih spoznamo.

Tokratni obisk smo začeli z vodenim ogledom in pogostitvijo lastnice čudovitega okrasnega vrta, Lidijske Knave. Tu sta za presenečenje poskrbeli tudi članici Društva upokojencev Loški Potok, ga. Fani Debeljak in ga. Marija Slavec, z uprizoritvijo nekaj skečev in z recitacijami avtorskih pesmi ge. Fani. Nato smo si ogledali tudi nekdanje središče vasi na vrhu Hriba, po katerem nas je popeljal Vlado Mohar. Sledil je ogled župnijske cerkve sv. Lenarta na Taboru. Tu smo

spoznali ne le zgodovino same cerkve, temveč tudi zgodovino celotnega kraja, pred cerkvijo pa, ob čudovitem razgledu na vasi Retje in Hrib, tudi osnovne geografske lastnosti celotnega Loškega Potoka. Tudi naši želeodčki niso ostali lačni, saj sta za lokalno pogostitev poskrbela sama organizatorja. Ostal je še sklepni del izleta – ogled ene najlepših uval na Slovenskem in čudovite osmerokotne baročne cerkvice sv. Florjana; po njeni zgodovini nas je popeljala ga. Anica Car.

Z obilico novega znanja, izkušenj in očaranosti nad vidnim in slišanim smo zaključili naš uspešen popoldanski izlet, na katerega nas bodo še dolgo spominjale posnete fotografije, ki jih danes delimo tudi med vas. Vabljeni, da se nam naslednjič pridružite tudi vi!

Nejc Lovšin, predsednik Muzejskega društva Ribnica

INTERES LOKALNE SKUPNOSTI ALI ...

V prejšnji – tretji številki (maj/junij/julij) potoških Odmevov je v članku »Lesna zadruga Loški Potok s toploto oskrbuje center občine že peto sezono« nekdanji župan in novi predsednik lesne zadruge zapisal nekaj trditev, ki ne povedo primerljivih dejstev in bi kot take lahko pripeljale bralce do napačnih zaključkov.

Prvi od takih podatkov je, da je zadruga v zadnji kurilni sezoni prodala 1021 MWH toplote, kar primerja s 110.000 litrov kurilnega olja. Ob tem ne navede, kako je prišel do takšne primerjave. Zame kot laika na energetskem področju manjka vsaj še prodajna cena, po kateri so prodali to energijo, ali pa koeficient, po katerem je bila prodana toplota preračunana v količino kurilnega olja, ki bi ga potrebovali za proizvodnjo 1021 MWH toplotne energije. Šele na ta način bi lahko ocenili pozitivne učinke oziroma dejansko višino tolikokrat omenjenih prihrankov, ki jih občini prinaša ogrevanje z lesno biomaso glede na opuščeni sistem uporabe kurilnega olja po posameznih objektih. Seveda pa bi za zelo natančno analizo potrebovali še natančne stroške izgradnje celotnega sistema daljinskega ogrevanja ter sprotne stroške delovanja

(el. energija, energent, vzdrževanje ...) in prenosa toplote. Zanimiva bi bila tudi ocena preostale vrednosti iz uporabe umaknjenih še neamortiziranih kotlovnice na kurilno olje in stroškov predelave sistemov v objektih, ki se zadnjih pet let ogrevajo iz sistema daljinskega ogrevanja. Tukaj mislim samo na podatke iz objektov, katerih lastnik oziroma ustanovitelj je občina. Šele na ta način bi izračunani stroški, analiza dejanske porabe kurilnega olja in obratovalni stroški v kurilni sezoni 2016/2017 dali dovolj natančne podatke o delovanju sistema daljinskega ogrevanja, na podlagi katerih bi lahko ugotovili dejanske prihranke, ki naj bi jih omenjeni sistem daljinskega ogrevanja prinašal. Nezanemarljivo dejstvo pa je, da je onesnaženje Hriba z izpusti iz večje kotlovnice na lesne sekance precej večje, kot je bilo onesnaženje iz vseh kotlovnice na kurilno olje, ki jih je zamenjal sistem daljinskega ogrevanja. Res je, da za takšno trditev nimam rezultatov meritev in analiz, ki po mojem vedenju niso bile nikoli izvedene. Svojo ugotovitev lahko podkrepim samo z vedno več jesenskimi in zimskimi dnevi, v katerih dim v ozračju draži oči in grlo. Pa tudi na senčilih, okenskih policah in okenskih profilih ter

strehi večnamenskega objekta je videti veliko črnih delcev, ki se kljub čiščenju vedno zopet pojavijo. Seveda samo v času kurilne sezone. Tega pred zagonom kotlovnice občani Hriba nismo bili deležni. Seveda pa svoj delež dobijo tudi občani Retij in Travnika, ko se v dneh z nizkim zračnim pritiskom sivi oblak iz dimnika kotlovnice DOLB-a spušča zdaj v eno, zdaj v drugo dolino in se izgublja v megli dima, ki že sicer precejkrat ovija obe dolini, katerih prebivalci tudi po uradnih meritvah pozno jeseni in pozimi mnogokrat dihajo bolj onesnažen zrak kot tisti v najbolj onesnaženih velemestih. Prve pobude o vgradnji ustreznega filtra v kotlovnici DOLB-a so bile s strani takratnega upravnega odbora, katerega član sem bil tudi sam, že pred petimi leti, pa dalj od pogovorov še vedno ni prišlo. Naše ozračje pa je vedno bolj onesnaženo. Naslednja trditev brez strokovno podprtih argumentov, ki jo avtor članka navaja, je: »S tem vso energijo za delovanje DOLB-a zagotavljamo iz obnovljivih virov. Toploto iz sekancev, elektriko iz sonca. To, o čemer v Evropi in v državi razmišljajo, imamo mi že narejeno.« Na prvi pogled bi se lahko strinjali z napisanim. Ko pa pogledamo globlje, se stvari pokažejo v drugačni luči. Za kakšno ceno in za kolikšen odstotek občanov? Ali so potrebni denarni vložki tako za izvedbo daljinskega ogrevanja kot izvedbo sončne elektrarne glede na omejeno število uporabnikov in prihranke oziroma pozitivne ekonomske učinke, ki niso natančno definirani, zares ekonomsko upravičeni? Ali so evropska sredstva, pridobljena za postavitev obeh omenjenih energetskih objektov, porabljena v korist večine občanov? Na takšna in podobna vprašanja bo potrebno odgovoriti z ustreznimi verodostojnimi analizami, preden bomo lahko sodili o dejanskih bodisi finančnih bodisi okoljskih pozitivnih učinkih omenjenih projektov pa tudi o pozitivnih učinkih in smiselnosti za razvoj celotne občine oziroma za veliko večino občanov. In šele takrat bomo lahko govorili, da so projekti izvedeni v interesu občanov in zanje pomembni. Tudi ceno samooskrbnosti bo potrebno še izračunati, saj samooskrbnost za vsako ceno in za sorazmerno majhen del energije, ki jo potrebujemo, ni, ne sme in ne more biti v interesu občanov, saj ne prispeva k boljšim pogojem življenja v kraju.

V članku je najti tudi trditev, da občina privarčevana sredstva, ki jih prihrani z omenjenimi »energetskimi objekti«, porabi za druge namene v korist občanov. Tudi v zvezi s to trditvijo nisem v zapisnikih občinskega sveta za dve leti nazaj zasledil nikakršne analize oziroma številčnih vrednosti. Po meni znanih podatkih pa se tudi vrednost oskrbnine v DSO Loški Potok ne razlikuje od oskrbnine za enak nivo oskrbe v matični enoti doma v Grosupljem, čeprav imajo tam drugega ponudnika, ki jih oskrbuje s toploto.

Nenazadnje pa je po svoje zelo poveden tudi grafični prikaz razlike med kapitalsko družbo in zadrugo na koncu članka. Po prikazanem naj bi pri obeh z aktivnostjo prišli do profita, ki pri prvi pripada lastniku, pri drugi (zadrugi) pa se spremeni v sredstva za dobro življenje članov zadruge. Takole posplošeno bi na podlagi te grafične predstavitve lahko sklepali, da v kapitalski družbi, ki se financira iz lastnih sredstev in kreditov, profit pripada lastniku, v zadrugi, ki se financira pretežno iz občinskih sredstev (donacij), s pomočjo kreditov, pri katerih je kot garant postavljena občina, in s pomočjo občine pridobljenih sredstev iz evropskih

skladov, pa se profit prelije v sredstva za dobro življenje članov zadruge, ki jih je, mimogrede, tam okrog 20. Zakon o socialnem podjetništvu, po katerem mora delovati Lesna zadruga Loški Potok z. b. o., so. p., pa za tovrstna podjetja v 3. členu nekoliko drugače opredeljuje cilje in načela socialnega podjetništva:

- 1.) Socialno podjetništvo krepi družbeno solidarnost in povezanost, spodbuja sodelovanje ljudi, krepi sposobnost družbe za reševanje socialnih, gospodarskih, okoljskih in drugih problemov, spodbuja socialne inovacije, zagotavlja dodatno ponudbo izdelkov in storitev, ki so v javnem interesu, razvija nove možnosti zaposlovanja, zagotavlja dodatna delovna mesta ter socialno vključenost in poklicno (re)integracijo ranljivih skupin ljudi na trgu dela.
- 2.) V socialno podjetništvo se vključujejo nepridobitne pravne osebe, ki so ustanovljene in poslujejo po naslednjih načelih, ki izkazujejo njihov socialni značaj:
  - ustanovljene so na podlagi prostovoljne odločitve ustanoviteljev (avtonomna pobuda);
  - namen ustanovitve ni izključno pridobivanje dobička, premoženje in presežke prihodkov nad odhodki vlagajo v dejavnost socialnega podjetja, delitev presežkov prihodkov nad odhodki pa ni dopustna (nepridobitnost);
  - ustanovljene so z namenom trajnega opravljanja dejavnosti in so lahko ustanovljene z namenom zaposlovanja najbolj ranljivih skupin ljudi na trgu dela, kar je tudi javni interes (opravljanje dejavnosti v javnem interesu);
  - člani v njih delujejo prostovoljno (prostovoljno delovanje);
  - pri upravljanju so samostojne (neodvisnost);
  - s proizvodnjo in prodajo izdelkov ali opravljanjem storitev na trgu poslujejo po tržnih zakonitostih (tržna naravnost);
  - lahko vključujejo prostovoljsko delo (vključevanje prostovoljskega dela);
  - posamezni ustanovitelji ali lastniki pri odločanju nimajo prevladujočega vpliva, odločitve sprejemajo vsi člani po načelu en član – en glas, neodvisno od deleža vloženega kapitala (enakopravnost članstva);
  - v odločanje vključujejo tudi deležnike (sodelovanje deležnikov pri upravljanju);
  - zagotavljajo pregledno finančno poslovanje in notranji nadzor nad materialnim in finančnim poslovanjem (pregledno poslovanje);
  - trajno delujejo v korist svojih članov, uporabnikov in širše skupnosti (družbeno koristno delovanje).

Pravila Lesne zadruge Loški potok z. b. o., so. p. pa v 2. odstavku 1. člena vse naštetu povzemajo v skrajšani obliki:

Zadruga deluje kot nepridobitna pravna oseba, ki ni ustanovljena izključno z namenom pridobivanja dobička ter premoženja ne deli, prav tako ne deli ustvarjenega dobička ali presežkov prihodkov nad odhodki oziroma jih deli v omejenem obsegu, v skladu z zakonom o socialnem podjetništvu.

Vlado Mohar

*Zapel je zvon tebi v slovo ...
Dana usoda človeka, kako si kot piš!
Edini, ki je ostal močan nad vsem,
je spomin nate.
Nikoli več ne bo, kot je nekdaj bilo.
K nam te več ne bo, vzela si slovo.
A glas tvoj v nas živi, med nami si!*

ZAHVALA
ob smrti naše drage
ZDENKE KOŠMRLJ

iz Travnika 86
(21. 3. 1956–18. 6. 2023)

Iz srca se zahvaljujemo vsem, ki ste nam ob naši izgubi stali ob strani. Iskrena hvala za ustne in pisne izraze sočutja, tople besede in objeme, za podarjene sveče, cvetje, spečeno pecivo, denarno pomoč in darovane svete maše. Naše hvaležne misli naj dosežejo prav vse, ki ste nam kakorkoli nesebično pomagali. Hvala vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od nje, in hvala vsem, ki ste jo na koncu množično pospremili na njeno zadnjo pot.

Zahvaljujemo se osebju ZP Loški Potok. Posebna zahvala patronažni sestri Renati za požrtvovalno skrb in nego na domu.

Hvala Komunalni Ribnica za organizacijo pogreba, hvala gospodu župniku za opravljen obred in hvala pevcem za čutno zapete pesmi.

*Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo cenili in jo imeli radi!
In nazadnje hvala tebi, Zdenka, za vse, kar si nam dala in kar si bila!*

Žalujemo: mož France z otroki in vsi njeni

*Ko pošle so ti moči,
zaprla trudne si oči
in čeprav spokojno spiš,
z nami še naprej živiš.*

ZAHVALA

*Za vedno se je poslovila naša draga mama,
babica, prababica in tašča*

PAVLA BARTOL
(14. 05. 1931–04. 07. 2023)

*Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem za izrečeno sožalje.*

*Zahvala tudi osebju Doma starejših občanov Loški Potok
in Zdravstvene postaje Loški Potok.*

Žalujemo: vsi njeni

*Na tih poletni večer
odšla si v večni mir.
Zaprta svoje si oči
in vse nas pustila v žalosti.*

ZAHVALA

*Za vedno se je poslovila naša draga mama,
babica in prababica*

PAVLA VESEL
iz Travnika 103
(15. 02. 1944–15. 07. 2023)

*Iskreno se zahvaljujemo vsem za izrečena sožalja,
darovano cvetje, sveče in svete maše.*

*Zahvaljujemo se osebju Zdravstvene postaje Loški Potok,
gospodu župniku Dobrovoljcu za lepo opravljen poslovilni
obred in pevcem za lepo zapete pesmi.*

*Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo pospremili
k zadnjemu počitku.*

Žalujemo: vsi njeni

*Molitev je, ko Bogu rečeš hvala
za vodo, ogenj, zemljo in vetrove,
za kruh in vino, morje in gozdove,
za smrt, ki ti življenje bo končala.
(Soneti, A. Capuder)*

ZAHVALA

ZOFIJA KOŠMERL
iz Retij 88
(16. 10. 1933–9. 7. 2023)

*O mrtvih vse dobro, a vendar smo ljudje v svojih dejanjih tako
dobri kot slabi. Ko premišljam, kaj bi v slovo napisala o svoji
sestri Zofki, mi takoj na misel pride beseda dobrot.*

*V življenju je res izpolnjevala to, kar pravi rek: Naj levica ne
ve, kaj daje desnica. Zaradi njene velike bolečine, da ni mogla
postati mati svojima nerojenima otrokoma, so bili mnogi,
predvsem pa družine z otroki, deležni njene pomoči. Bila je
vesel in odkritosrčen človek, v življenju ni dobro prenašala
krivic, a je znala odpustiti. Ker smo v tem življenju le popot-
niki, je važno, da si pomagamo med seboj, da ljubimo tako
sebe kot druge. Ob tej priliki se zahvaljujem vsem, ki ste ji stali
ob strani: sosedom, prijateljem, sorodnikom in v zadnjem letu
predvsem vsem zaposlenim v domu za starejše občane,
tako zdravstvenemu kot negovalnemu osebju.*

*Veliko si ljubila, draga naša Zofka, naj te Bog nagradi za vse
dobro in pogleda skozi prste, če si grešila. Pogrešali te bomo,
počivaj ob svojem Janezu in svojih domačih.*

*Žalujemo: sestra Milka in svak Jane z družinami,
nečaki in nečakinje in ostali sorodniki*

*Ko pošle so ti moči,
zaprl trudne si oči
in čeprav spokojno spiš,
z nami še naprej živiš.*

ZAHVALA

Od nas se je poslovil

FRANCIPROŠEK

iz Travnika 99 a

*Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, besede tolažbe,
za podarjene sveče in svete maše.*

*Hvala svakinji Marjani in sosedu Ernestu pri nudenju prve
pomoči, potoškim gasilcem in zdravstvenemu osebju.*

*Zahvala gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem
za sočutno zapete pesmi ter delavcem Komunale Ribnica in
vsem tistim, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.*

Hvala za vse lepe trenutke, ki smo jih preživeli skupaj.

Vedno boš ostal z nami.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

ALENKA MARTINČIČ

(28. 08. 1981–02. 08. 2023)

*Ob nenadni in boleči izgubi ljubeče in skrbne mamice in
partnerke Alenke Martinčič se iskreno zahvaljujemo vsem
sorodnikom, sosedom in sokrajanom
za podporo in pomoč naši družini.*

*Hvala tudi vsem Alenkinim in mojim sošolcem in sošolkam
ter prijateljem, kolektivu OŠ dr. Antona Debeljaka, gasilcem
PGD Hrib, potoškim lovcem, g. župniku, vaški skupnosti
Travnik in Komunalni Ribnica.*

Zelo jo pogrešamo in vedno bo z nami.

Njeni Julija, Kalina, Miha

IN MEMORIAM POSLOVIL SE JE »RIBNIŠKI« OPTIK

Leta 1986 je prišel v Ribnico kot mlad optik. Poslala ga je Mestna optika Ljubljana, ki je v stavbi OOO Ribnica odprla svojo enoto. Zaradi reorganizacije podjetja je Janez leta 1991 prestopil v vrste obrtnikov oz. med samostojne podjetnike.

Živel je za svoj poklic, za svoje stranke, ki so prihajale tudi iz Ljubljane, Notranjske, Dolenjske, Kočevja ... Vklupil se je v ribniško

okolje, ljudje smo ga sprejeli za svojega.

Na Vrvarski 3 je bila atmosfera prav zaradi njega posebna, z duhovitimi vložki nas je nasmejal, ob ponedeljkih nam je razložil, kako mu v njegovi Lukovici uspeva vrt, koliko gob in borovnic je nabral, kakšen strošek si je nabavil, kaj je postoril okoli hiše. Janez je bil neporočen, nam v hiši je velikokrat dejal, da ima okoli sebe veliko žensk in ne rabi več.

Na OOO Ribnica se je zvrstilo kar veliko podnajemnikov, s katerimi je bil Janez v odličnih odnosih. Na nek način je živel s hišo, zanimivo je bilo ob eni večjih adaptacij, ko je vodja gradbenega podjetja dejal, da imamo zelo strogega »nadzornega«!

Janez je bil vseskozi zvest član OOO Ribnica, bil je tudi član skupščine, posebej pa je bil aktiven v sekciji optikov. Redno je dopolnjeval svoje znanje, ki ga je kar najbolje unovčil pri svoji dejavnosti. Pri šestdesetih je izpolnil pogoje za upokojitev, vendar ni niti pomislil na prenehanje dela optika. Zadnja leta smo opažali njegove zdravstvene težave, vendar kljub stalnemu prigovarjanju ni hotel k zdravniku. S svojo pokončno držo nas je na trenutke prepričal, da bo vse v redu. Vendar je bila bolezen močnejša in Janez se je poslovil tako rekoč po končanem delu. Ob slovesu tistega petka je dejal: »Saj se v ponedeljek vidimo.« Ni ga več.

Zgubili smo svojega optika, domala vsaka družina je imela Janeza za svojega; ne samo optika, bil je prijatelj vsem in z vsakomer. Ni bilo društva ali prireditve, da Janez ne bi prispeval. Rad je imel ljudi, rad je pomagal, marsikateri stranki s slabimi prihodki je postoril zastoj. Bil je skromen, znal je reči: »Saj za sebe ne rabim dosti.«

Janeza bomo resnično pogrešali, bil je res človek z veliko začetnico. Ohranili bomo lepe spomine nanj.

*Območna obrtno-podjetniška zbornica Ribnica in podnajemniki
na Vrvarski 3*

VABILO NA DOGODEK – DAN ZDRAVJA

Občina Loški Potok v sodelovanju z zdravstveno-vzgojnim centrom Zdravstvenega doma Ribnica pripravlja preventivni dan – DAN ZDRAVJA, ki bo potekal v ponedeljek, 2. oktobra 2023, s pričetkom ob 8.00 uri. Na dogodku se bodo izvajale določene preventivne aktivnosti, ki pripomorejo k boljšemu počutju oziroma pokažejo zdravstveno stanje posameznika. Aktivnosti na temo zdravja se bodo izvajale tudi na OŠ dr. Antona Debeljaka.

Vse aktivnosti se bodo predvidoma zvrstile od 8. do 12. ure na Hribu, pred Zdravstveno postajo Loški Potok. Dogodek pa bomo zaključili z okroglo mizo v večnamenskem objektu Hrib, kjer ste k sodelovanju povabljeni vsi sodelujoči.

PROGRAM (po posameznih postajah):

ČAS	AKTIVNOSTI
8.00–8.15	Pozdravni nagovori
8.20–12.00	Promocija programa SVIT z napihljivim modelom debelega črevesa - predstavniki NIJZ
8.20–12.00	Ogled reševalnega vozila in prikaz temeljnih postopkov oživljanja z uporabo defibrilatorja (AED)
8.20–12.00	Meritve krvnega tlaka in deleža maščob v telesu
8.20–12.00	6- minutni test hoje – fizioterapevt
8.20–12.00	VAJE DOBRE DRŽE- kineziolog
8.20–10.00	Predstavitel telovadbe „TISOČ GIBOV“ - Društvo šola zdravja, ga. Breda Lovšin
8.20–12.00	STOJNICA – predstavitev novega Centra za krepitev zdravja v okviru Zdravstvenega doma Ribnica
8.20–12.00	STOJNICA – skrb za ustno higieno
8.20–12.00	STOJNICA – kaj sploh jem – svetovanje dietetika
8.00–12.00	STOJNICA – pogostitev s prigrizki - Društvo upokojencev Loški Potok in Draga
8.00–12.00	Predstavitel družabne igre ŠTRBUNK, ki vpodbuja zdravo tekmovalnost, prijetno druženje in razvija motoričnost – Društvo upokojencev Loški Potok
8.00–12.00	PREDSTAVITEV IN BREZPLAČNO TESTIRANJE E-KOLES za vse udeležence dogodka – Darko Šega, direktor Lesne zadruga Loški Potok
12.00–12.30	Zaključek - OKROGLA MIZA – zdravstveno stanje prebivalcev LOŠKEGA POTOKA - kje smo in kje vidimo bodočnost za naprej

* Organizator si pridržuje pravico do spremembe programa

Poleg vseh zgoraj naštetih aktivnosti bo za omenjeni dan odprla vrata tudi Zdravstvena postaja Loški Potok (ZOBNA IN SPLOŠNA AMBULANTA) za šolarje in vrtčevske otroke.

V primeru slabega vremena se bo dogodek odvijal v večnamenskem objektu na Hribu in pred njim ter v prostorih Društva upokojencev Loški Potok.

Veseli bomo vaše udeležbe na dogodku „Dan zdravja“. Pridružite se nam pri odkrivanju novih poti do boljšega počutja in zdravja. Ne zamudite priložnosti za učenje, interaktivne dejavnosti in nasvete strokovnjakov s področja zdravja. Izkoristite priložnost za aktivno sodelovanje in izposojte e-koles in si privoščite prijeten dan na prostem.

Pridružite se nam in skupaj gradimo bolj zdravo prihodnost!

*Barbara Levstik Šega,
podžupanja*

microera

Microera Jože Šilc s.p.
Hrovača 14A - 1310 Ribnica - trgovski center SPAR

☎ 01 837 31 16
☎ 051 358 762
✉ info@microera.si
www.microera.si

- vsi paketi NAJ že za 7,99 €/mesec
- paketi NEO po enotni ceni že za 28 €/mesec
- * več na www.telekom.si

DELOVNI ČAS
PON - PET 8.30 - 11.30 in 14.00 - 17.00
SOBOTA 8.30 - 11.30

Telekom Slovenije

KAMNOSEŠTVO

MARMOR – GRANIT

Bogomir ORAŽEM s. p.

Trubarjeva 5
1310 Ribnica
tel.: 041 737-505

KLESANJE ČRK

Miro Cvar
tel.: 041 958-471

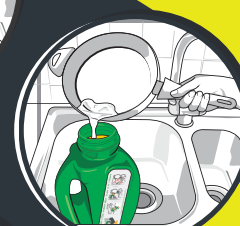

OLJE NI ZA V OKOLJE

ZBIRANJE UPORABLJENEGA JEDILNEGA OLJA

Uporabljenega jedilnega olja **ne zlivamo v odtok!**
 Hladno olje s pomočjo priloženega lijaka **prefiltriramo in vlijemo v posodico.**
 Ko je posodica polna, jo **odnesemo** in vsebino zlijemo v za to namenjene **zbiralnike!**

KOMUNALA
RIBNICA

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropska investicija v podeželje

KVALITETA
VARNOST
VARČNOST
disajn

**VRHUNSKA KVALITETA IN
BREZČASEN DIZAJN**

051 402 780 / info@priba-okna.si / www.pribaokna.si
Obrtna cona Ločica pri Turjaku

Spoštovani občani, cenjeni kupci,
vabimo vas, da nas obiščete na sejmiščih, ki jih
pripravljamo vsako prvo soboto v mesecu

**(7. oktober, 4. november in 2. december
2023) - vsakokrat od 7. do 14. ure**

na parkirišču pred osnovno šolo na Hribu.

Številni prodajalci bodo ponujali široko izbiro
moške, ženske in otroške konfekcije, nogavic,
posteljnine, tekstila, spodnjega perila, prtičkov,
suhe robe, bižuterije, torbic, pasov, krem, olivnega
olja, medu, sadja, mesnih izdelkov, hrane in pijače
in gotovo bo med široko ponudbo tudi kaj takega,
kar boste radi kupili in uporabljali.

**Trudili se bomo, da bomo čimbolj
ustregli vašim željam!**

Mali véliki SUV.

Popolnoma nova KONA.

5^{letna} Garancija
brez omejitve kilometrov

8^{letna} Garancija
na baterijo

Povprečna poraba goriva: 5,445 – 7,130 l/100 km, emisije CO₂: 123,40 – 161,55 g/km.

Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2.5} ter dušikovih oksidov. Slike so simbolične. Akcija velja do razprodaje zaloga. Več informacij vezanih na akcijsko ponudbo je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si.

 HYUNDAI

Avtohiša Zalar d.o.o.

Male Lašče 105, 1315 Velike Lašče prodaja@avtohisazalar.si 01 7881 999 031 331 920 www.avtohisazalar.si

Lokacije naših mesnic:

VELIKE LAŠČE, LOŠKI POTOK, STARI TRG, NOVA VAS

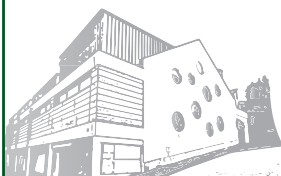
MESO SLOVENSKEGA POREKLA

Sveže meso, meso za žar, zorjeno meso, ...

www.kzlasce.si

lokalno. domače. naše.

odkup
živine

odkup
mleka

trgovski
center

mesnica

kmetijska
trgovina

potujoča
trgovina

bar

odkup
palet

Občina Loški Potok

Ob praznovanju občinskega praznika
vas vljudno vabimo na

SLAVNOSTNO PRIREDITEV S KULTURNIM PROGRAMOM IN PODELITVIJO OBČINSKIH PRIZNANJ,

**ki bo v soboto,
14. oktobra 2023, ob 18. uri**

v telovadnici osnovne šole
dr. Antona Debeljaka
na Hribu v Loškem Potoku.

**Po uradnem delu bo sledil nastop skupine
PRIFARSKI MUZIKANTI.**

Vljudno vabljeni!

Župan:
Simon Debeljak, l. r.

VABIMO VAS, DA SE V SKLOPU OBČINSKEGA PRAZNIKA UDELEŽITE TUDI NASLEDNJIH PRIREDITEV:

**PONEDELJEK, 02. 10. 2023, od 8.00 do
12.00:**

DAN ZDRAVJA

Prizorišče: pred Zdravstveno postajo
Loški Potok

Organizatorja: Zdravstveni dom Ribnica
Občina Loški Potok

•

PETEK, 13. 10. 2023, ob 18.00:

ODPRTJE RAZSTAVE DEL 20. LIKOVNEGA SREČANJA IN 8. OTROŠKE LIKOVNE USTVARJALNICE

Prizorišče: zgornja avla v osnovni šoli
dr. Antona Debeljaka

Organizator: Turistično društvo Loški Potok

•

PETEK, 20. 10. 2023, ob 18.00:

TURČIJA – MOJ ZAČASNI DOM Predavanje Nejca Lovšina

Prizorišče: dvorana v večnamenskem objektu
Hrib - Loški Potok

Organizator: Muzejsko društvo Ribnica